

I/18 a I/74 Lipníky – Ubl'a, preložka cesty

ZÁVEREČNÉ STANOVISKO

(číslo 7141/10-3.4/ml)

vydané Ministerstvom životného prostredia SR podľa § 37 zákona č. 24/2006 Z. z.
o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. **Názov**
Slovenská správa ciest Bratislava
2. **Identifikačné číslo**
003 328
3. **Sídlo**
Miletičova 19, 826 19 Bratislava

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. **Názov**
I/18 a I/74 Lipníky – Ubl'a, preložka cesty
2. **Účel**
V súčasnosti sa celá doprava realizuje na cestách I. triedy. Trasa má v dotknutom území niekoľko bodových porúch, spôsobených hlavne smerovým a výškovým vedením cesty a neriadenými križovatkami. Tieto bodové závady sú natoľko významné, že v území vytvárajú kritické nehodové lokality. Účelom navrhovanej činnosti je tieto závady odstrániť. Význam posudzovaného dopravného prepojenia posilňuje aj rastúca potreba skvalitniť dostupnosť všetkých regiónov Slovenska s cieľom vyrovnávať existujúce regionálne disparity.
3. **Užívateľ**
Dopravná verejnosť. Správca: SSC Bratislava, IVSC Košice
4. **Umiestnenie navrhovanej činnosti**
kraj: Prešovský, Košický
okres: Prešov, Vranov nad Topľou, Michalovce, Humenné, Snina
katastrálne územia: Nemcovce, Šarišská Poruba, Lipníky, Chmeľov, Pavlovce, Radvanovce, Medzianky, Hanušovce nad Topľou, Petrovce, Bystré, Čierne nad Topľou, Vyšný Žipov, Jastrabie nad Topľou, Hlinné, Vranov nad Topľou, Soľ, Čaklov, Hencovce, Nižný Hrabovec, Strážske, Brekov, Humenné, Lackovce, Jasenov, Hažín nad Cirochou, Kamenica nad Cirochou, Modra nad Cirochou, Dlhé nad Cirochou, Belá nad Cirochou, Snina, Stakčín, Kolonica, Lodomirov, Klenová, Ubl'a

5. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Technická štúdia z hľadiska etapizácie výstavby navrhuje:

- začatie výstavby – 2015
- ukončenie výstavby a uvedenie do prevádzky – 2020

Vzhľadom na upravený postup výstavby diaľnic a rýchlостných komunikácií budú uvedené termíny spresnené podľa aktuálnej situácie vo výstavbe.

Z hľadiska rozsahu stavby preložky cesty sa odporúča rozdelenie na jednotlivé časti :

cesta I/18 v úseku Lipníky – Strážske

1. stavba – I/18 Lipníky – Hanušovce západ (ZÚ – km 7,800)
2. stavba – I/18 Hanušovce západ – Bystré (km 7,800 – km 15,000)
3. stavba – I/18 Bystré – Vranov sever (km 15,000 – km 30,800)
4. stavba – I/18 Vranov sever – Vranov juh (km 30,800 – km 37,200)
5. stavba – I/18 Vranov juh – Nižný Hrabovec (km 37,200 – km 42,500)
6. stavba – I/18 Nižný Hrabovec – Strážske juh (km 42,500 – 48,260)

cesta I/74 v úseku Strážske – Ubl'a

1. stavba – I/74 Strážske juh – Brekov (ZÚ – km 7,400)
2. stavba – I/74 Brekov – Humenné (km 7,400 – km 13,500)
3. stavba – I/74 Humenné – Snina západ (km 13,500 – km 26,000)
4. stavba – I/74 Snina západ – Snina východ (km 26,000 – km 34,000)
5. stavba – I/74 Snina východ – Kolonica (km 34,000 – 42,500)
6. stavba – I/74 Kolonica – Ubl'a (km 42,500 – 57,000)

Z navrhovaných stavieb je v súčasnosti podrobnejšie spracovaných niekoľko úsekov :

- I/18 Vranov sever – Vranov juh dĺžky 7,5 km, na ktorý bol v roku 2008 ukončený proces EIA s doporučeným zeleným variantom
- I/18 Nižný Hrabovec – Petrovce nad Laborcom dĺžky 15 km, na ktorý bol v roku 2008 ukončený proces EIA s doporučeným modrým variantom a v roku 2009 bola spracovaná dokumentácia na územné rozhodnutie, územné rozhodnutie vydané dňa 27.10.2010, právoplatné dňa 6.12.2010
- I/74 Strážske juh - Brekov na ktorý bol v roku 2008 ukončený proces posudzovania s doporučeným modrým variantom a v roku 2009 bola spracovaná dokumentácia na územné rozhodnutie, pričom v súčasnosti prebieha proces prípravy územného konania a štátnej expertízy, ktorý je súčasťou stavby I/18 Nižný Hrabovec – Petrovce nad Laborcom dĺžky 15 km
- I/74 Brekov – Humenné dĺžky 10 km, na ktorý bol v roku 2009 ukončený proces posudzovania s doporučeným „zeleným variantom a v súčasnosti prebieha spracovanie dokumentácie na územné rozhodnutie
- I/74 Snina – Kolonica dĺžky 9,5 km, na ktorý bol v roku 2009 ukončený proces posudzovania s doporučeným červeným variantom, v súčasnosti je na čiastkový úsek vydané rozhodnutie o umiestnení stavby zo dňa 24.10.2011.

6. Stručný popis technického riešenia a varianty činnosti

Nulový variant

Koncepcia rozvoja diaľnic a rýchlостných ciest Slovenska v súčasnej dobe neuvažuje so situovaním diaľnice alebo rýchlостnej cesty v záujmovom území. Hlavnú dopravnú funkciu v tomto území zabezpečuje sieť ciest I. triedy, ktorá je napojená na navrhovanú rýchlостnú cestu R4 v navrhovanej mimoúrovňovej križovatke Lipníky a zároveň je cestou I/18 napojená

na navrhovanú diaľnicu D1 pri meste Michalovce. Taktiež cesta I/79 pri meste Sečovce je napojená na navrhovanú diaľnicu D1.

Posudzované varianty

V úvode prác boli v technickej štúdii (DOPRAVOPROJEKT, a.s., Bratislava, 2010) navrhnuté nasledovné varianty: **variant A červený I/18, variant B modrý I/18, variant C zelený I/18, variant A červený I/74 a variant B modrý I/74.**

Na základe predloženého zámeru, Ministerstvo životného prostredia SR vo vydanom rozsahu hodnotenia zo dňa 19.07.2010 určilo na podrobné posudzovanie v správe o hodnotení, okrem nulového variantu a vyššie popísaných variantných riešení, aj dopracovaný **subvariant A k variantu A červenému I/74** v úseku km 42,000 – 56,667 vedený cez údolie potoka Poľana.

Základná charakteristika a parametre študovaných variantov

Navrhovaná preložka cesty I/18 má vo všetkých variantoch začiatok západne od obce Lipníky v MÚK „Lipníky“. Južne od mesta Strážske je napojená v MÚK „Strážske – juh“ na cestu I/74, pričom ako súčasť ďalšej stavby je cesta I/18 z tejto MÚK ďalej vedená južne smerom na Michalovce.

Preložka cesty I/74 má začiatok situovaný v MÚK „Strážske – juh“ a koniec preložky cesty I/74 je situovaný v existujúcom hraničnom priechode Ubl'a – Malyj Breznyj na slovensko-ukrajinskej hranici.

Návrhová rýchlosť preložky cesty kategórie C 11,5 je 100 km/hod. s polomermi smerových oblúkov od 500 m do 2 500 m. V údolí rieky Topľa, Laborec a Cirocha je priestorové vedenie preložky cesty zodpovedajúce návrhovej rýchlosti 120 km/hod (C 11,5/120). Úseky preložky cesty budované v kategórii C 11,5/100 (120) môžu byť vo výhlade dobudované na štvorpruhovú cestu kategórie R 24,5/100 (120), pričom navrhovaná preložka cesty tvorí pravú polovicu tejto výhladovej kategórie. Vzhľadom na výhladové zaradenie navrhovanej preložky cesty do siete rýchlostných ciest a obmedzený prístup vozidiel na výhladovú rýchlostnú komunikáciu podľa zákona o premávke na pozemných komunikáciách pre vozidlá s konštrukčnou rýchlosťou menšou ako 40 km/hod, je komunikácia situovaná hlavne mimo zastavané územie, prípadne na okraji vyšších urbanizovaných celkov.

Prehľadná tabuľka hlavných ukazovateľov navrhovaných trás preložky cesty

Ukazovateľ	m. j.	Preložka cesty I/18			Preložka cesty I/74	
		Variant A červený I/18	Variant B modrý I/18	Variant C zelený I/18	Variant A červený I/74	Variant B modrý I/74
Celková dĺžka trasy	km	48,260	46,365	49,255	56,665	57,580
Mosty do 50 m	m ²	3 662	3 377	1 652	9 326	7 099
Mosty od 50 do 100 m	m ²	11 158	11 480	8 302	7 158	4 002
Mosty nad 100 m	m ²	43 316	68 743	67 960	64 539	57 687
Ostatné mosty nad cestou	m ²	5 096	2 475	3 917	340	956
Úpravy vodných tokov	m	1 775	3 640	3 670	1 560	1 740
Odlučovače rop. látok	ks	10	16	14	12	10
Protihlukové steny	m ²	24 615	23 424	25 800	23 532	26 040
Oplotenie	m	2 490	2 540	2 540	2 000	2 000

Technický popis variantov

Úsek preložky cesty I/18 Lipníky – Strážske

Od ZÚ po km 4,000 trasa prechádza pahorkatinným až horským územím vrchu „Petič“ s nadmorskou výškou 340 m n.m. V tomto úseku je preložka cesty I/18 situovaná na okraji zastavaného územia obce Lipníky. Tesne pod sedlom Petič prechádza preložka cesty hranicou okresov Prešov a Vranov nad Topľou. Zo sedla Petič prechádza údolím Medzianskeho potoka cez zastavané územie obce Pavlovce, časť Podlipníky. Údolím Medzianskeho potoka je vedená až k južnému okraju zastavaného územia mesta Hanušovce nad Topľou, pričom v tomto úseku prechádza zvlneným až pahorkatinným terénom. Varianty B modrý I/18 a C zelený I/18 v úseku km 3,000 až 8,000 sú vedené koridorom železničnej trate č. 193 Humenné – Prešov, pričom variant B modrý je situovaný priamo v súbehu železničnej trate cez zastavané územie mesta Hanušovce nad Topľou. V úseku km 12,000 až 14,000 prechádza preložka cesty variantu A červeného I/18 pahorkatinným územím v koridore železničnej trate č. 193 Humenné – Prešov a pretína v prelúke zastavaného územia obce Bystré. V km 15,000 križuje železničnú trať Humenné – Prešov. V úseku od km 16,000 po km 29,000 je preložka cesty vedená priamo rovinným územím údolia rieky Topľa s jej niekoľkonásobným krížením. Preložka cesty prechádza územím obcí Čierne nad Topľou, Vyšný Žipov, Hlinné, Jastrabie nad Topľou, Čaklov a Vranov nad Topľou.

Trasa preložky cesty variantu B je v úseku km 31,000 až 38,000 navrhnutá rovinným územím údolnej nivy rieky Topľa, ktorú niekoľkokrát križuje, vrátane jej bočných prítokov. Variant B modrý I/18, prechádza cez zastavané územie mesta Vranov nad Topľou v jeho najužšom mieste okolo rieky Tople. V južnej časti mesta je preložka cesty situovaná medzi riekou Topľa, ktorú niekoľkokrát pretína a priemyselný park Ferovo. Preložka cesty v celej trase križuje niekoľko erózných rýh s trvalými a občasnými tokmi a križuje jestvujúcu železničnú trať č. 192 Trebišov – Vranov nad Topľou. V priestore južne od priemyselného parku Ferovo prechádza poľnohospodársky využívaným územím. Južne od mesta Vranov nad Topľou sa napája k mieste kríženia cesty I/18 so železničnou traťou č. 193 Humenné – Prešov na jestvujúce cesty I/15 a I/18.

Varianty A červený I/18 a C zelený I/18, preložky cesty prechádzajú západne od mesta Vranov nad Topľou, časť Čemerné mierne zvlneným terénom a sú vedené priamo cez lokalitu chráneného ložiskového územia tehliarskej hliny nad časťou Čemerné. Južne od mestskej časti Čemerné križuje preložka cesty jestvujúcu cestu I/79, kde je situovaná mimoúrovňová križovatka preložky cesty I/18 s cestou I/79. Preložka cesty prechádza údolím rieky Topľa s krížením rieky a železničnej trate č. 192 Trebišov – Vranov nad Topľou mostnými objektmi, za riekou Topľa prechádza preložka cesty poľnohospodársky využívaným územím a južne od mesta Vranov nad Topľou sa napája k mieste kríženia cesty I/18 so železničnou traťou č. 193 Prešov – Humenné na jestvujúce cesty I/15 a I/18.

V úseku km 38,000 až km 44,000 prechádza preložka cesty koridorom železničnej trate Humenné – Prešov v blízkosti zastavaného územia obce Nižný Hrabovec. Medzi obcou Nižný Hrabovec a mestom Strážske prechádza preložka cesty pahorkatinným územím a juhozápadne od mesta Strážske prechádza koridorom železničných tratí Humenné – Prešov a Strážske – Michalovce.

Úsek preložky cesty I/74 Strážske – Ubl'a

Začiatok preložky cesty I/74 je situovaný v križovatke Strážske juh v koridore železničnej trate Strážske – Michalovce. Preložka cesty I/74 v úseku ZÚ až km 8,000 je situovaná súbežne s touto železničnou traťou a vytvára tak spoločný dopravný koridor. Z hľadiska morfológie terénu preložka cesty I/74 v úseku ZÚ až km 15,000 prechádza rovinným územím údolnej nivy rieky Laborec. V km 1,000 vstupuje medzi zastavané územie mesta Strážske a železničnú stanicu. Severne od mesta Strážske až po južný okraj zastavaného územia mesta Humenné prechádza rovinným územím v koridore železničnej trate Humenné –

Prešov. V tomto úseku prechádza východne od obce Brekov medzi obcou a areálom poľnohospodárskeho družstva. V km 9,000 vstupuje preložka cesty do zastavaného územia mesta Humenné. Variant B modrý I/74, je situovaný v rovinnom území súbežne s riekou Laborec. Variant A červený I/74 je situovaný v mierne zvlnenom území východne od zastavaného územia mesta Humenné.

Severne od mesta Humenné až po obec Belá nad Cirochou prechádza rovinným územím nivy rieky Cirocha s jej niekoľkonásobným krížením. Variant B modrý I/74 je situovaný východne od zastavaného územia obcí Modré nad Cirochou, Dlhá nad Cirochou v mierne zvlnenom až pahorkatinnom území. Severne od obce Belá nad Cirochou prechádza preložka cesty východným okrajom zastavaného územia mesta Snina. Preložka cesty v tomto úseku prechádza horským územím s niekoľkými hlbokými údoliami vodných tokov so strmými svahmi. Severne od mesta Snina prechádza opäť rovinným územím v súbehu s riekou Cirocha až po obec Stakčín. Južne od obce Stakčín z údolia rieky Cirocha smeruje preložka cesty I/74 východne smerom na Ublu, pričom v tom úseku (km 36,000 až KÚ) prechádza pahorkatinným až horským územím s početnými územiami náchylnými na zosúvanie. V tomto úseku prechádza preložka cesty okolo obce Kolonica, Lodomirov a Ubl'a. Východne od obce Ubl'a až po štátnu hranicu SR/Ukrajina prechádza preložka cesty údolím potoka Ublianka. Koniec preložky cesty I/74 je situovaný v priestore jestvujúceho hraničného priechodu Ubl'a/Malyj Bereznyj.

Subvariant A zelený I/74

Návrh subvariantu A zelený I/74 vyplýva z požiadaviek rozsahu hodnotenia MŽP SR. Úsek preložky cesty I/74 Subvariant A zelený je od km po 41,500 totožný s variantom A červeným I/74. V km 41,500 sa odpája navrhovaný subvariant A zelený od variantu A červeného a prechádza na mostný objekt v km 42,000, ktorým križuje údolie s potokom Kolonička. Subvariant A zelený pokračuje násypovým telesom na most v km 42,500, ktorým križuje údolie s bezmenným potokom a jestvujúcu cestu I/74, na ktorú je subvariant A zelený napojený MÚK Kolonica. Preložka cesty I/74 pokračuje násypom na most v km 43,400, ktorým križuje údolie s potokom Malý Tapovec. Trasa ďalej prechádza na svahy východne od obce Kolonica a zárezom vchádza do údolia potoka Poľana, kde križuje výrazné erózne ryhy s dočasnými aj trvalými prítokmi potoka Poľana mostnými objektmi. V km 48,000 je subvariant A zelený napojený na jestvujúcu cestu I/74, resp. variant A červený MÚK Lodomirov východ. Od 48,000 po KÚ je zase totožný s variantom A červeným I/74.

Úpravy vodných tokov

V mieste kríženia (súbehu) trasy preložky cesty s vodným tokom je potrebné upraviť jestvujúce vodné toky, prípadne realizovať preložku vodného toku. Vzhľadom na situovanie preložky cesty v údolí riek Topľa, Laborec a Cirocha, ako aj ich prítokov, je potrebné realizovať úpravy týchto tokov v mieste kríženia s preložkou cesty. Najväčší rozsah predstavuje zásah do meandra rieky Tople, ktorý preložka cesty križuje niekoľkokrát. V tomto úseku je preložka cesty situovaná v predpokladanom zátopovom území rieky. Situovanie cesty, ako aj návrh mostných objektov s väčším mostným otvorom, by mali minimalizovať riziko zvýšených záplav vplyvom situovania preložky cesty do tohto zátopového územia.

Pri preložke cesty I/18 je najväčší zásah s úpravou rieky Tople pri variantoch B modrom I/18 a variante C zelenom I/18, ktoré si vyžadujú úpravu rieky v jej meandroch. Variant A červený I/18 si vyžaduje iba opevnenie koryta v mieste kríženia mostným objektom.

Pri preložke cesty I/74 je väčší zásah do vodných tokov s potrebou ich úpravy pri variante B modrom I/74, ako pri variante A červenom I/74, ktorý si vyžaduje úpravu opevnenia koryta v mieste kríženia najmä s riekou Cirocha.

Ukazovateľ	m.j.	Preložka cesty I/18			Preložka cesty I/74	
		Variant A červený I/18	Variant B modrý I/18	Variant C zelený I/18	Variant A červený I/74	Variant B modrý I/74
Úprava vodných tokov	m	1 775	3 640	3 670	1 560	1 740
Výkop pre úpravy vodných tokov	m ³	28 830	66 350	57 250	25 300	28 000

III. POPIS PRIEBEHU POSUDZOVANIA

1. Vypracovanie správy o hodnotení

Zámer podľa zákona 24/2006 bol vypracovaný a doručený na MŽP SR A RR SR 26.5.2010. Zverejnený a rozoslaný dotknutým obciam a orgánom bol 1.6.2010. Zámer bol predložený Ukrajinco – Slovenskej komisii konanej dňa 6. – 7.7.2011.

Na základe Zámeru a stanovísk k nemu stanovilo MŽP SR A RR SR v liste č. j. 7141/2010-3.4/ml z 19.7.2010 rozsah hodnotenia navrhovanej činnosti.

Správa o hodnotení bola vypracovaná v júni 2011 a následne doručená na MŽP SR. Spracovateľom je Dopravoprojekt, a.s., Bratislava, vedúcim riešiteľského kolektívu je Ing. Ján Longa.

2. Rozoslanie a zverejnenie správy o hodnotení

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcia environmentálneho hodnotenia a riadenia, Odbor environmentálneho posudzovania, listom č. 7141/2010 – 3.4/ml zo dňa 19.7.2010 podľa § 23 ods. 1 zákona, po skontrolovaní náležitostí, rozoslalo správu o hodnotení navrhovanej činnosti rezortnému orgánu, dotknutému orgánu povoľujúcemu orgánu dotknutým obciam a dotknutej verejnosti.

Správa o hodnotení navrhovanej činnosti bola zverejnená na <http://enviroportal.sk>.

Dňa 19.12.2011 bola zaslaná správa o hodnotení vplyvov stavby na životné prostredie ministrom životného prostredia Ukrajiny.

3. Prerokovanie správy o hodnotení s verejnosťou

Verejné prerokovania správy o hodnotení „I/18 a I/74 Lipníky – Ubl'a, preložka cesty“ sa konali v dotknutých obciach v decembri 2011: 9.12.2011 v Jasenove (44 občanov), 13.12.2011 v Strážskom, 13.12.2011 vo Vranove nad Topľou (spoločné pre Vranov nad Topľou, Sol', Jastrabie, Nižný Hrabovec, Čaklov a Hencovce, 8 zástupcov orgánov a organizácií), 13.12.2011 vo Vranove nad Topľou (spoločné pre obce Bystré, Vyšný Žipov, Hlinné a Čierne, 2 občania + 9 zástupcov orgánov a organizácií), 14.12.2011 v Humennom (spoločné pre Humenné, Brekov, Lackovce, Hažín nad Cirochou, Kamenica nad Cirochou, Modra nad Cirochou, 12 občanov + 14 zástupcov orgánov a organizácií), 14.12.2011 v Snine (spoločné pre Sninu, Dlhé nad Cirochou, Belú nad Cirochou, Kolonicu, Stakčín, Ladomirov a Ubl'u (9 zástupcov orgánov a organizácií), 15.12.2011 v Hanušovciach nad Topľou (spoločné pre Hanušovce, Medzianky, Petrovce, Pavlovce a Radvanovce, 6 občanov + 8 zástupcov orgánov a organizácií), 15.12.2011 v Lipníkoch (spoločné pre Lipníky, Chmeľov, Šarišskú Porubu a Nemcovce, 6 občanov + 5 zástupcov obcí). Na verejných prerokovaniach boli prerokované otázky :

- Spoločné pre viac prerokovaní: termíny realizácie stavieb, protihlukové opatrenia, zábery pozemkov, navrhovaná kategória komunikácie, variantné riešenia a odporúčaný variant, súčasná intenzita a predpokladaný nárast dopravy, napojenie na cesty nižších tried a na stavbou rozdelené pozemky,
- Špecifické:

Humenné: samostatne hodnotiť len úsek obchvatu Humenného, zohľadniť územný plán obcí Lackovce a Hažín nad Cirochou, zvážiť možnosť úpravy meandra Cirochy a vedenia trasy bez mostných objektov, zohľadniť vodárenský zdroj v Modrej nad Cirochou, rešpektovať ochranné pásma letiska v Kamenici nad Cirochou, trasu viesť čo najďalej od domov v Hažíne nad Cirochou

Hanušovce: križovatka Podlipníky a vplyv na rodinné domy, dopravné napojenie Medzianok a Petroviec, dopravné napojenie farmy a smetiska pri Hanušovciach, vplyv trasovania R4 na začiatok úseku a poloha križovatky pred obcou Lipníky a mestom Hanušovce

Snina: riešenie križovatky východ s napojením mesta Snina, výhľadový koridor preložky štátnej cesty I/74.

Vranov nad Topľou: južný obchvat Vranova, napojenie na cestu I/79 pri mestskej časti Lomnica, vplyv tohto riešenia na obyvateľov, výška investičných nákladov v riešenom úseku cesty I/18 Prešov – Vranov, postup a zapracovanie odporúčaného variantu do územných plánov obcí, vplyv stavby na vodný režim v zátopovom území rieky Topľa, riešenie protizáplavových opatrení a návrh mostných objektov stavby.

Všetky otázky občanov boli zodpovedané a objasnené. Záznamy boli zaslané na MŽP SR listom č. 1400/2011/6351/43594 zo dňa 22.12.2011.

4. Stanoviská a pripomienky predložené k správe o hodnotení

V zákonom stanovenej lehote podľa § 18 zákona boli doručené od dotknutých subjektov nasledovné písomné stanoviská:

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, list č. 27388/2011-SCDPK/z.6678 zo dňa 14.12.2011

Prikláňa sa k odporúčanému optimálnemu riešeniu.

Ministerstvo obrany SR, sekcia majetku a infraštruktúry, list č. SEMaI-34-479/2011 zo dňa 29.11.2010

Z hľadiska posudzovania vplyvov na životné prostredie nemá Ministerstvo obrany SR k predloženej správe o hodnotení pripomienky.

Upozorňuje na skutočnosť, že obidve cesty I/18 aj I/74 sú záujmovými komunikáciami Ozbrojených síl Slovenskej republiky, ako aj na skutočnosť, že v prípade schválenia odporúčanej kombinácie variantov dôjde u modrého variantu I/74 ku križovaniu s podzemnými komunikačnými vedeniami v správe Ministerstva obrany SR.

Ministerstvo životného prostredia slovenskej republiky, Odbor výkonu štátnej správy, list č. 9350/2011-2.2 zo dňa 21.12.2011

V stanovisku č. 7500/2010-2.1.2 zo dňa 6.7.2010, v ktorom sa vyjadrovali k zámeru navrhovanej činnosti sa požadovalo, aby trasa červeného variantu v k.ú. Dlhé nad Cirochou viedla mimo CHVÚ Laborecká vrchovina. Túto požiadavku považuje za nesplnenú.

Z hľadiska zachovania záujmov ochrany prírody a krajiny odporúča realizáciu navrhovanej činnosti trasovať nasledovne:

I/18 z.ú. – cca 15,5 km červený variant

I/18 km 15,5 – 41,0 zelený variant

I/18 km 41,0 – k.ú. červený variant

I/74 z.ú. – km 25,5 červený variant

I/74 km 26,0 – 34,0 modrý variant

I/74 km 34,5 – k.ú. červený variant

V ďalšom stupni projektovej dokumentácie odporúča:

- podrobnejšie trasovanie cesty v blízkosti parc. č. 1276/2 v k.ú. Hažín nad Cirochou konzultovať so ŠOP SR Správou CHKO Východné Karpaty kvôli nepoškodeniu alebo

aspoň minimalizácii poškodenia biotopu národného významu Kr8 Vŕbové kroviny stojatých vôd;

- vypracovať podrobný návrh ekostabilizačných opatrení hlavne v strete trasy preložky s hydrickými a terestrickými regionálnymi aj miestnymi biokoridormi;
- križovanie regionálneho biokoridoru Tople viesť čo najviac kolmo na tok, aby zásah do jeho brehových porastov bol minimálny;
- podrobnejšie trasovanie cesty v blízkosti lokality Petič konzultovať so ŠOP SR, RCOP v Prešove, aby sa vylúčil zásah do plôch s výskytom šafranu karpatského a minimalizovať zásah do lesných porastov;
- v prípade nevyhnutného záberu plôch s výskytom šafranu karpatského zabezpečiť jeho transfer na lokality dohodnuté v spolupráci so ŠOP SR, RCOP v Prešove a vlastními, správcami nájomcami dohodnutých lokalít na náklady investora stavby;
- podmieniť výstavbu realizáciou opatrení na minimalizáciu vplyvov cesty, ktoré sú uvedené v kapitole IV.2.5. *Opatrenia na ochranu bioty* s tým, že:
  - a) výrubu mimolesnej drevinovej vegetácie budú realizované v mimovegetačnom období,
  - b) lokalizácia stavebných dvorov bude vopred konzultovaná so ŠOP SR,
  - c) lokalizácia depónií a prípadných zemníkov bude vopred konzultovaná so ŠOP SR,
  - d) vzhľadom na intenzitu premávky v časti Pozdišovský chrbát budú navrhnuté opatrenia na migráciu živočíchov tak, aby sa eliminovali predpokladané kolízie.
- v spolupráci so ŠOP SR vypracovať projekt monitoringu bioty, ktorý bude zahŕňať monitoring bioty pred výstavbou, počas výstavby a po výstavbe v období 2 rokov od uvedenia stavby do prevádzky, vrátane systému predkladania správ z monitoringu i systému na zabezpečenie realizácie opatrení, ktoré vyplynú z výsledkov monitoringu.

Štátna ochrana prírody SR, list č. ŠOP SR / 4283/2011 zo dňa 15.12.2011

Časti týkajúce sa záujmov ochrany prírody a krajiny sú v podstate vypracované dostatočne. V predloženom návrhu však nie sú zapracované požiadavky ŠOP SR uvedené v stanovisku č. ŠOP SR/1690/10 z 28.6.2010.

Pripomienky:

- kapitola II. 7. 2. *Charakteristika biotopov*: výskyt travinných biotopov bol síce spracovaný na základe existujúcich informačných systémov, t.j. najmä na základe výsledkov mapovania travinnej vegetácie, nezahŕňa však všetky plochy travinnobylinných biotopov v trase preložky cesty (napr. v k.ú. Lipníky, Medzianky, Pavlovce);
- kapitola II. 7. 3. *Chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy*: opis výskytu chránených druhov je koncentrovaný najmä na chránené územia, nehodnotí sa územie mimo nich, napr. chýba informácia o výskyte chráneného druhu rastliny šafran karpatský (*Crocus heuffelianus*) v lesných a travinnobylinných porastoch na lokalite Petič a táto lokalita nie je uvedená ani medzi genofondovými plochami v podkapitole *Genofondovo významné lokality* na str. 85. Šafran karpatský je chráneným druhom národného významu, patrí medzi ohrozené druhy flóry Slovenska v kategórii EN a lokalita Petič je jeho významnou lokalitou.
- kapitola II. 7. 4. *Živočíšstvo* : Zaradenie viacerých druhov živočíchov do konkrétnych zoocenóz v riešenom území je sporné, napr. v zoocenóze intravilánu sa uvádza lelek, trsteniariky, sokol lastovičiar ai.. Chýba tu, resp. aj v iných relevantných kapitolách aj informácia o populáciách chráneného druhu živočicha európskeho významu vydry riečnej (*Lutra lutra*) v toku Tople a v PP Žipovské mŕtve rameno a iných chránených druhov živočíchov.
- kapitola II. 8. a jej podkapitoly venované *Krajine* (str. 81 – 82) nepodchytili výskyt lokality s tradičným maloblokovým hospodárením (kde sa striedajú kosné lúky a orná pôda) v k.ú. Medzianky

- v kapitole II. 10. *Územný systém ekologickej stability* nie sú uvedené všetky prvky ÚSES, chýba napr. nadregionálny terestrický biokoridor Čergov – Lysá, interakčný prvok Pozdišovský chrbát.
- v kapitole III. *Hodnotenie predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti* vyššie uvedené skutočnosti neboli predmetom hodnotenia vplyvu v príslušných podkapitolách a v kapitole IV. *Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie* neboli vo vzťahu k nim navrhnuté primerané opatrenia.
- v kapitole III. 9. *Vplyvy na chránené územia a ich ochranné pásma*, str. 168 – 172 sa iba konštatuje, že navrhované varianty preložky cesty sú smerovo vedené blízko PP Žipovské mŕtve rameno, ale bez hodnotenia vplyvu naň.
- Kapitola VI. *Návrh monitoringu a poprojektovej analýzy*, str. 218 – monitoring vybraných biotopov a spoločenstiev je navrhnutý veľmi všeobecne.

Hodnotenie plnenia špecifických požiadaviek rozsahu hodnotenia

Špecifické požiadavky týkajúce sa ochrany prírody a krajiny uvedené v bodoch 18 a 19 sú v SoH primerane rozpracované. Špecifická požiadavka č. 24 „Vyhodnotiť ostatné opodstatnené pripomienky doručené k zámeru“ z hľadiska ochrany prírody nie je splnená, pretože nie sú vyhodnotené ani zapracované požiadavky ŠOP SR uvedené v stanovisku č. ŠOP SR/1690/10 z 28.6.2010:

- nepoškodiť biotop národného významu Kr8 Vŕbové kroviny stojatých vôd na parc. č. 1276/2 – splnenie tejto požiadavky vzhľadom na nízku podrobnosť a prehľadnosť mapových príloh nemožno vyhodnotiť, spracovateľ ju nekonzultoval so žiadnou organizáciou ŠOP SR;
- trasu červeného variantu v k.ú. Dlhé nad Cirochou viesť mimo CHVÚ Laborecká vrchovina – nesplnená požiadavka.

Návrh riešenia a odôvodnenie

Ako najvhodnejšiu trasu z hľadiska ochrany prírody a krajiny odporúča

I/18 z.ú. – cca 15,5 km červený variant

I/18 km 15,5 – 41,0 zelený variant

I/18 km 41,0 – k.ú. červený variant

I/74 z.ú. – km 25,5 červený variant

I/74 km 26,0 – 34,0 modrý variant

I/74 km 34,5 – k.ú. červený variant

Ministerstvo životného prostredia, sekcia vôd, list č. 66976/2011 3249/2011.6.1 zo dňa 20.12.2011

V zmysle zákona o vodách č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Z. o priestupkoch v znení neskorších noviel (vodný zákon) dôrazne žiada dodržať:

- pásma hygienickej ochrany vodných zdrojov II. stupňa pri obci Bystré, povrchového vodného zdroja Ondava, vonkajšieho ochranného pásma vodného zdroja pri obci Vyšný Žipov, Brekov;
- podmienky stanoviska správcu základnej pozorovacej siete podzemných vôd – Slovenského hydrometeorologického ústavu, pretože trasa všetkých navrhovaných variantov vedie v bezprostrednej blízkosti hydrogeologických vrtov s evidovanými údajmi o podzemnej vode a objektov základnej pozorovacej siete podzemných vôd, ktoré je potrebné zachovať;
- podmienky stanoviska správcu vodného toku – Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p., nakoľko všetky navrhované varianty prechádzajú vodnými tokmi Topľa, Ondava, Laborec, Cirocha a Ublianka a ich inundačnými územiami.

V dokumentácii žiada dopracovať požiadavky uvedené v stanovisku SVP, š.p. č. 10099/2011 zo dňa 7.12.2011. (viď nižšie)

Pri ďalších stupňoch dokumentácie je potrebné zohľadniť nasledovné podmienky:

- V maximálnej možnej miere znížiť možnosť vzniku negatívnych vplyvov výstavby „I/18 a I/74 Lipníky – Ubl'a, preložka cesty“ a súvisiacich činností na množstvo a kvalitu povrchových a podzemných vôd,
- Navrhnuť mostné objekty a časti trás preložky navrhovaných komunikácií v dotyku s vodnými tokmi tak, aby nezhoršovali odtok povodňových prietokov v súlade so stanoviskom správcu vodných tokov,
- Potrebné prijať účinné opatrenia na zamedzenie znečistenia podzemných vôd ropnými látkami (stavebné dvory, práca so stavebnými mechanizmami a pod.) pri zabezpečovaní a organizácii výstavby,
- Dokumentáciu predložiť na schválenie SVP, š.p. Banská Štiavnica.

Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., list č. 10099/2011 zo dňa 7.12.2011

A/ Z hľadiska požiadaviek ochrany vôd pred znečistením nemá k predloženej správe pripomienky. Akceptuje budovanie cestných kanalizácií s odlučovačmi ropných látok v úsekoch cesty zasahujúcich do ochranných pásiem vodných zdrojov. Žiada dôsledne dodržiavať opatrenia navrhnuté na ochranu povrchových a podzemných vôd (kap. IV.2.4).

B/ Z hľadiska prevádzkového a rozvoja vodného hospodárstva má zámeru nasledovné podmienky:

- uviesť zdroj informácií o hranici záplavových území vykreslených v grafickej časti, ako aj spôsob určenia.
- uviesť, že predmetná stavba predstavuje značný zásah do inundačného územia (predovšetkým tokov Topľa, Cirocha a Laborec) a môže výrazným spôsobom ovplyvniť prietokové pomery, čo bude potrebné preukázať výpočtom hladinového režimu, ktorým sa stanovujú hranice inundačného územia a ktorým sa preukáže vplyv líniovej stavby sa sídla, železničnú trať a iné dôležité objekty.
- uviesť požiadavku rešpektovať jestvujúce prietokové pomery samotných vodných tokov, najmä do tokov Topľa, Ondava, Laborec, Cirocha a Ubl'ianka, ktorých inundačné územie sa v prípade realizácie návrhov predmetnej štúdie značne zredukuje s možným negatívnym dôsledkom na nižšie položené úseky ako aj na ekologickú stabilitu územia.
- uviesť, že v ďalšom stupni PD bude SVP š.p. Košice požadovať preukázanie vplyvu prietoku Q_{100} ročnej veľkej vody na predmetnú stavbu, hlavne v mieste súbehu navrhovanej trasy s vodným tokom Topľa, Laborec, Cirocha a Ubl'ianka a tiež v miestach križovaní s vodohospodársky významnými vodnými tokmi vo všetkých variantoch.
- uviesť, že v miestach, kde trasa predmetnej stavby prechádza inundačným územím vodohospodársky významných vodných tokov, SVP š.p. OZ Košice požaduje v zmysle § 20 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami, aby nedochádzalo k zmenšovaniu inundačného územia ak následnému zhoršeniu odtoku povrchových vôd – vedenie trasy navrhovanej komunikácie ponad inundačné územie.
- uviesť, že vzhľadom k tomu, že navrhnuté križovania cestného telesa s vodohospodársky významnými vodnými tokmi značne zredukovujú prietokové pomery v ich inundačných územiach, žiadajú v týchto miestach navrhnuť inundačné mosty.
- uviesť, že pri návrhoch premostení vodných tokov musia byť splnené nasledovné požiadavky:
  - o dimenzovať ich na navrhovaný prietok Q_{100} s minimálnym dodržaním voľnej výšky mostnej konštrukcie nad hladinou navrhovaného prietoku v zmysle platnej STN,

- krajné mostné opory situovať mimo kynety vodného toku s ich orientovaním v smere povodňovej prúdnice a zároveň výškové osadenie konštrukcie mostov pri križovaní s tokmi prispôbiť potrebám prejazdu techniky správcu tokov pre účely údržby vodných tokov,
- opevniť brehy kynety toku nad a pod premostením,
- uviesť riečne kilometre recipientov výustných objektov pozdĺžnych priekop na odvedenie zrážkových vôd a odvodňovacieho potrubia s vyústením cez odlučovače ropných látok do vodného toku, ako aj riečne kilometre križovaní tokov mostnými objektmi.
- uviesť, že v súvislosti s navrhovaním cestných násypov požadujú navrhnúť také riešenia, aby výstavbou cesty nevznikli bezodtokové pásma povrchového odtoku.
- uviesť požiadavku dodržania uhla vyústenia potrubia do vodných tokov max. 60° (prúdnica – os potrubia).
- uviesť, že SVP, š.p. žiada navrhnúť výustné objekty v zmysle platnej STN tak, aby lícovali so svahom koryta a nezasahovali do prietochového profilu a detaily výustných objektov predložiť v ďalšom stupni PD na vyjadrenie.
- uviesť, že SVP, š.p., žiada pri križovaní vodných tokov s podzemnými vedeniami dodržať kryciu výšku min. 1,00 m nad hornou hranou chráničky bez uvažovania prípadných nánosov v dne, chráničku dokončiť minimálne 6,0 m od brehovej čiary vodného toku a zároveň dodržať ďalšie požiadavky na križovania stanovené platnou STN 73 68 22.
- uviesť, že v rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového splachu je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie daného odtoku v území tak, aby odtok do recipientov nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej stavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente.
- uviesť, že križovania potrubných a káblových vedení s vodnými tokmi je potrebné vykonať kolmo na os vodných tokov s vyznačením križovania povrchovými značkami a uvedením riečného kilometra vodného toku.

Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, list č. OHŽP – 8138/2011 zo dňa 19.12.2011, Záväzné stanovisko

So správou o hodnotení navrhovanej činnosti „I/18 a I/74 Lipníky – Ubľa, preložka cesty“ navrhovateľa Slovenská správa ciest, Miletičova 19, 826 19 Bratislava súhlasí.

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, Inšpektorát kúpeľov a žriedel, list č. Z 61140-2011-İKŽ zo dňa 21.11.2011

Zaujmové trasovanie preložky cesty I/18 a I/74 v úseku Lipníky – Ubľa sa nachádza mimo kúpeľných území, území ochranných pásiem prírodných liečivých a prírodných minerálnych zdrojov a mimo území klimatických podmienok vhodných na liečenie. Ministerstvo zdravotníctva SR – Inšpektorát kúpeľov a žriedel na základe ustanovení § 40 zákona č. 538/2005 Z.z. nie je v predmetnej veci dotknutým orgánom a preto stanovisko nemôže vydať.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove, list č. 2011/02838-02/C14-Pol zo dňa 23.11.2011

Odstúpil spis RÚVZ MDVRR SR V Košiciach.

Úrad verejného zdravotníctva MDVRR SR, oddelenie Košice, list. č. 799/2011/BA/MIK zo dňa 2.12.2011

K predloženému zámeru z hľadiska záťaže hlukom a emisiami nemá námietky. Z pohľadu orgánu verejného zdravotníctva je podstatné, že každý z navrhovaných variantov preložky predmetnej cesty zabezpečuje dodržanie limitných hodnôt určujúcich veličín hluku a emisií vo vonkajšom prostredí v zmysle Vyhlášky MPRV SR č. 360/2010 Z.z. o kvalite ovzdušia a povolené limity a Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

Úrad pre reguláciu železničnej dopravy, Sekcia špeciálneho stavebného úradu Košice,
list č. 1249/2011/S4-V-Dk zo dňa 9.12.2011

- 1) Z hľadiska záujmov, ktoré háji ÚRŽD, je v predloženej správe dostatočne zdokumentovaný vplyv navrhovanej preložky cesty na železniciu. V každom zo spracovaných variantov sú zohľadnené podmienky realizácie novovzniknutých križovaní so železničnou traťou (mimoúrovňové). Z ich hľadiska je variant „A“ najvyhovujúcejší.
- 2) Vzhľadom na to, že v každom variante sú časti preložky cesty situované do ochranného pásma dráhy, ako aj do obvodu dráhy, bude potrebné pred vydaním stavebného povolenia predmetnej preložky požiadať ÚRŽD o súhlas v zmysle ustanovenia § 6 ods. 1 písm. a) ako aj § 103 ods. 3 písm. a) zákona č. 513/2009 Z.z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení jej neskorších noviel (zákon o dráhach).
- 3) Z hľadiska ďalších uvedených vplyvov na životné prostredie nie sú námietky k predloženej správe.

Prešovský samosprávny kraj, Úrad Prešovského samosprávneho kraja, list č. 6765/2011/ODDUPZP-002 zo dňa 12.12.2011

PSK, odbor regionálneho rozvoja berie na vedomie správu o hodnotení a má k nej tieto pripomienky:

Preložka cesty I/18 a I/74 Lipníky – Ubl'a je v súlade s Územným plánom veľkého územného celku Prešovského kraja (ďalej len „ÚPN VÚC Prešovského kraja“) v znení jeho zmien z roku 2004 a 2009a v súlade s VZN Prešovského kraja č. 4/2004 a VZN Prešovského kraja č. 17/2009, ktorými bola vyhlásená jeho záväzná časť. Jednotlivým hodnoteným úsekom cesty I/18 a I/74 sa v zmysle nadradenej územnoplánovacej dokumentácie najviac približujú:

I. úsek	variant modrý
II. úsek	variant modrý
III. úsek	variant modrý
IV. úsek	variant červený
V. úsek	prevláda variant červený, len v obciach Dlhé nad Cirochou a Belá nad Cirochou je obchvat obcí riešený modrým variantom
VI. úsek	variant červený
VII. úsek	variant červený

Pri navrhovanej činnosti je potrebné dodržať záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia v zmysle záväznej časti ÚPN VÚC Prešovského kraja v znení neskorších zmien.

Po výbere najvhodnejšieho variantu a po dohode s obcami bude následne tento variant zapracovaný do najbližších zmien a doplnkov ÚPN VÚC Prešovského kraja.

Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie, list č. 9/2011/04156-002 zo dňa 20.12.2011

K predloženej správe nemá námietky, stotožňuje sa s optimálnym riešením jednotlivých úsekov (I. – VII.) v zmysle bodu X. Všeobecné zrozumiteľné záverečné zhrnutie.

Krajský úrad životného prostredia v Prešove, odbor kvality životného prostredia, list č. 1/2011/01624-002/Zv zo dňa 12.12.2011

Z hľadiska odpadového hospodárstva je potrebné pri nakladaní s odpadmi postupovať v súlade so zákonom č. 223/2001 Z.z.

Krajský úrad životného prostredia v Prešove, odbor kvality životného prostredia (štátnej správy ochrany ovzdušia, štátnej správy odpadového hospodárstva, štátnej správy prevencie závažných priemyselných havárií) nie je dotknutým orgánom štátnej správy.

Krajský úrad životného prostredia v Prešove, odbor kvality životného prostredia, úsek štátnej vodnej správy ako dotknutý orgán štátnej správy, k predloženej správe o hodnotení nemá pripomienky.

Krajský úrad životného prostredia v Prešove, odbor prírody a krajiny, list č. 1/2011/01623-006 zo dňa 16.12.2011

Trasa navrhovanej preložky I/18 a preložky I/74 je situovaná prevažne do územia s 1. stupňom ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (ďalej len „zákon OPaK“) a pri križovaní SKUEV 0063 Ublianka je situovaná do územia s 2. stupňom ochrany. Trasa neprechádza žiadnym územím národného významu avšak v závislosti od variantov prechádza v tesnej blízkosti niektorých (zo zákona OPaK určených) ochranných pásiem chránených území:

- ochranné pásmo PP Žipovské mŕtve rameno (I/18), ochranné pásmo NPR Humenský Sokol (I/74)

Niektoré varianty trasy zasahujú tiež do lokalít NATURA 2000, resp. prechádza v ich tesnej blízkosti:

- v blízkosti CHVÚ Slanské vrchy (I/18), CHVÚ Vihorlatské vrchy (modrý variant I/74), SKUEV 0250 Krivoštianka (modrý variant I/74), SKUEV 0050 Humenský Sokol (červený variant I/74) a SKUEV 0205 Humenská (červený variant I/74)
- zasahujú do CHVÚ Laborecká vrchovina v časti s 1. stupňom územnej ochrany (červený variant I/74)
- pretína územie európskeho významu – SKUEV Ublianka s 2. stupňom územnej ochrany (červený a modrý variant I/74).

Všetky varianty preložky I/18 a I/74 niekoľkokrát križujú toky, alebo významne zasahujú do brehovej zelene tokov, zasahujú tiež do prvkov ÚSES, do plôch biotopov európskeho a národného významu mimo lokalít NATURA 2000 a do genofondových plôch (napr. genofondová plocha šafranu karpatského na lokalite Petič).

V správe o hodnotení absentuje komplexná informácia o konkrétnych druhoch biotopov európskeho a národného významu mimo lokalít NATURA 2000, ktoré budú preložkou priamo zasiahnuté a zničené.

Záujmy ochrany prírody a krajiny pri realizácii ktoréhokoľvek variantu budú dotknuté:

- úpravou koryta vodných tokov (§ 6 ods. 4 zákona OPaK)
- zničením biotopov európskeho a národného významu (§ 6 zákona OPaK)
- výrubom drevín rastúcich mimo LPF (§ 47 zákona OPaK)
- pravdepodobne i významným negatívnym vplyvom na predmet ochrany lokality NATURA 2000 (§ 28 ods. 5 zákona OPaK v náväznosti na § 38 ods. 4 zákona EIA)

Po oboznámení sa so Správou o hodnotení odporúča:

- preložku cesty I/18 riešiť nasledovne
  - od začiatku preložky cesty po cca 15,5 km – červený variant
  - od 15,5 km – zelený variant až po jeho križovanie s červeným variantom na km 41,0
  - od 41,0 km – červený variant
- preložku cesty I/74 riešiť nasledovne
  - v úseku Brekov (3 km) – hranica okr. Humenné (17 km) – červený variant
  - od hranice okr. Humenné po Dlhé nad Cirochou (26 km) – červený variant
  - od Dlhé nad Cirochou (26 km) po Sninu – modrý variant (resp. od 17 km spresniť varianty podľa výsledkov inžinierskogeologického a hydrogeologického prieskumu),
  - od Sniny po Kolonicu – červený variant
  - v úseku I/74 Kolonica – Ubl'a – variant červený

Má tieto požiadavky na doplnenie v správe o hodnotení:

- doplniť identifikáciu tokov, na ktorých bude vykonaná úprava tokov a popísať návrh opatrení, ktorými je možné rozsah úpravy tokov z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny minimalizovať (pre potreby konania o súhlase podľa § 6 ods. 4 zákona OPaK),

- doplniť informáciu, či preložka cesty, ktorá bude odporučená ako najoptimálnejšia má / nemá nepriaznivý vplyv na integritu chránených vtáčích území Slanské vrchy a Vihorlatské vrchy a územie európskeho významu Humenský Sokol, Humenská a Krivošľanka, teda či má / nemá významný vplyv na priaznivý vývoj biotopov a biotopov druhov, ktoré sú predmetom ochrany chránených vtáčích území a území európskeho významu nachádzajúcich sa v riešenom širšom koridore, ktorým by preložka trasy I/18 a I/74 mala prechádzať.
- doplniť informáciu, či realizácia preložky cesty I/74 v SKUEV 0063 Ublianka je hodnotená ako významný negatívny vplyv na predmet ochrany tohto SKUEV, osobitne na prioritné biotopy európskeho významu. V texte Správy nie je miera vplyvu oboch variantov preložky I/74 dostatočne jasne zhodnotená, a teda nie je zrejmý jednoznačný záver. V kapitole III.9.2., kde je popisovaný vplyv preložky cesty I/74 sú použité termíny „možné negatívne vplyvy“, „negatívne účinky“ a v závere kapitoly je tiež uvedená poznámka – „kompenzačné opatrenia, informovanie Európskej komisie“. Z uvedeného textu by sa dalo vyvodzovať, že autori Správy o hodnotení upozorňujú na významný negatívny vplyv navrhovanej činnosti na predmet ochrany SKUEV 0063, kedy je pri povoľovaní takejto činnosti potrebné mať stanovisko Európskej komisie (vzhľadom k tomu, že v dotknutom SKUEV sa nachádzajú prioritné biotopy európskeho významu) a rovnako je potrebné vysporiadať sa s otázkou „vyššieho verejného záujmu“.

Orgán ochrany prírody a krajiny tiež požaduje, aby i v záverečnom stanovisku orgánu EIA bola jasne zadefinovaná miera vplyvu navrhovanej činnosti na integritu CHVÚ a ÚEV, ktoré budú priamo dotknuté resp. sa nachádzajú v blízkosti odporúčanej trasy (§ 38 ods. 3 a 4 zákona). Konštatácia miery vplyvu na lokality NATURA 2000 je dôležitá pre následné konanie povoľujúceho orgánu a pre určenie rozsahu podkladov konania o povolení navrhovanej činnosti.

Krajský pozemkový úrad Prešov, list č. 2010/00376 zo dňa 2.12.2011

KPÚ Prešov považuje pri stavbe cesty I/18 v úseku Lipníky – Strážske za optimálny variant „B“ – modrý a pri stavbe cesty I/74 v úseku Strážske – Ubl'a za optimálny variant „A“ – červený.

KPÚ Prešov nemá námietky k predpokladanej realizácii navrhovanej činnosti výstavby preložky cesty „I/18 v úseku Lipníky – Strážske a I/74 v úseku Lipníky – Ubl'a“.

Krajský pamiatkový úrad Prešov, list č. PO-11/3444-08/11082/Pav zo dňa 16.12.2011

Súhlasí s predloženou správou o hodnotení bez pripomienok.

Krajské riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Prešove, list č. KRHZ-1389-4/2010 zo dňa 20.12.2011

Nakoľko dokumentácia neobsahuje riešenie protipožiarnej bezpečnosti, Krajské riaditeľstvo HaZZ v Prešove sa k nemu nevyjadruje.

Úrad košického samosprávneho kraja, list č. 1302/2011 – RU15/39727 zo dňa 23.12.2011

Strážske centrum je významná križovatka, cez ktorú bude na novú preložku napojené mesto Strážske vrátane priemyselnej zóny. Vzhľadom na malú vzdialenosť železničného priecestia od navrhovanej križovatky Strážske centrum Odbor dopravy Úradu KSK žiada riešenie križovatky Strážske centrum podľa modrého variantu.

KSK je vlastníkom ciest II. a III. triedy na území Košického kraja, okrem prejazdnych úsekov cez mesto Košice. Pôvodné cesty I/18 a I/74 budú po vybudovaní preložiek zaradené do siete ciest II. a III. triedy a na území Košického kraja prejdú do vlastníctva Košického samosprávneho kraja a do správy SC KSK. V ďalších stupňoch projektovej prípravy je potrebné riešiť aj návrh usporiadania cestnej siete a umiestnenie stavby vrátane vynútených investícií z majetko-právneho hľadiska.

Stavbu „I/18 a I/74 Lipníky – Ubl'a, preložka cesty“ je možné považovať za veľkú stavbu. Pri jej realizácii bude potrebné realizovať presuny väčších objemov materiálov (násypy a pod.).

Pri príprave projektovej dokumentácie bude potrebné samostatne riešiť prepravné trasy a ich úpravu v spolupráci s vlastníkmi ciest. Ďalšie stupne projektovej prípravy požadujeme predložiť na vyjadrenie tunajšiemu úradu.

Pri splnení uvedených pripomienok Úrad KSK súhlasí so Správou o hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie k zámeru „I/18 a I/74 Lipníky – Ubl'a, preložka cesty“, za bezpodmienečnej realizácie opatrení na zmiernenie nepriaznivých vplyvov činnosti na životné prostredie.

Krajský úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Košice, list č. 2011/02902-2 zo dňa 23.11.2011

Uvedený zámer sa dotýka v Košickom kraji časti cesty I/18 a I/74 od hranice okresu Vranov nad Topľou a Humenné s hranicou okresu Michalovce. Po dôkladnom oboznámení sa so zámerom preložky cesty „I/18 a I/74 Lipníky – Ubl'a“ úrad odporúča pre cestu I/18 variant B modrý a pre cestu I/74 variant A červený.

Krajský úrad životného prostredia Košice, list č. 2011/00749 zo dňa 15.12.2011

Za úsek ochrany prírody a krajiny

Zájmové územie nie je súčasťou žiadnych chránených území, taktiež nezasahuje do navrhovaných území sústavy NATURA 2000.

Z hľadiska štátnej správy ochrany prírody a krajiny súhlasia s predloženou správou o hodnotení, t.j. preložka cesty situovanej na území Košického kraja, s nasledovnými pripomienkami:

- v prípade ak si realizácia navrhovanej činnosti vyžiada výrub drevín, je potrebné v ďalších konaniach postupovať v zmysle § 47 zákona OPaK, príslušný orgán ochrany prírody na vydanie súhlasu je OÚŽP Michalovce
- akékoľvek výrubu je potrebné nahradiť primeranou náhradnou výsadbou.

Z hľadiska štátnej správy ochrany prírody a krajiny nemajú k predloženej správe o hodnotení, t.j. k preložke cesty situovanej na území Košického kraja pripomienky.

Za úsek štátnej vodnej správy

Z hľadiska štátnej vodnej správy má k predloženej správe o hodnotení nasledovnú pripomienku:

- požaduje zosúladiť tabuľkové údaje o dĺžke kanalizácie zo str. 5 a str. 22

Za úsek odpadového hospodárstva

Z hľadiska odpadového hospodárstva s predloženou správou o hodnotení súhlasí s pripomienkami:

str. 25 - nesúhlasí so zaradením biologického odpadu z odstránenia nízkych porastov v danom území alebo z rastlinných krytov na pôde, pod kat. číslo 200201 – biologicky rozložiteľný odpad – O. V tomto prípade nejde o komunálny odpad a jeho časť – biologicky rozložiteľný odpad, ale o odpad zo skupiny O2 – odpady z poľnohospodárstva, záhradníctva, lesníctva, poľovníctva a rybárstva, hydroponie a z výroby a spracovania potravín

str. 124 - žiada doplniť tabuľku Skládky odpadov prevádzkované v dotknutých okresoch – okres Michalovce – skládka tuhých odpadov Hôrky – Pláne – k.ú. Strážske, skládka NO a NNO, prevádzkovateľ STO Pláne, s.r.o. Priemyselná 720, Strážske

Žiada, aby uvedené nedostatky boli zo správy o hodnotení odstránené.

Za úsek ochrany ovzdušia

Z hľadiska štátnej správy ochrany ovzdušia k predloženej správe o hodnotení nemá pripomienky.

KÚŽP Košice odporúča predloženú správu o hodnotení vplyvov schváliť za predpokladu akceptovania vyššie uvedených pripomienok v predložených variantných riešeniach, ktoré výrazne neovplyvnia jednotlivé zložky životného prostredia a jeho kvalitu v dotknutom priestore na území Košického kraja.

Krajský pozemkový úrad Košice, list č. 2011/00277 zo dňa 25.11.2011

K predloženej správe o hodnotení nemá pripomienky.

Krajský pamiatkový úrad Košice, list č. KE-11/1509-03/6745/PS zo dňa 7.12.2011

Nemá námietky.

Krajské riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Košiciach, list č. KRHZ-KE-OPP-1989-003/2011 zo dňa 28.11.2011

K predloženej správe o hodnotení z hľadiska protipožiarnej bezpečnosti nemá pripomienky.

Obvodný úrad životného prostredia v Prešove, list č. 1/2011/01847-005 zo dňa 30.12.2011

Z hľadiska ochrany ovzdušia k predloženému návrhu nemá pripomienky. Odporúča vysadiť zeleň v línii hotového stavebného diela.

Z hľadiska ochrany vôd požaduje rešpektovať vybudované a povolené trasy vodovodov a kanalizácií.

Z hľadiska štátnej správy odpadového hospodárstva žiada dodržiavať ustanovenia zákona č. 223/2001 Z.z.

Z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny v okrese Prešov sú navrhované trasy situované v krajine s prvým stupňom ochrany. Trasy nie sú v dotyku so sieťou chránených území NATURA 2000. Z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny odporúča variant „A“.

Obvodný úrad životného prostredia vo Vranove nad Topľou, list č. 2011/01091-03 zo dňa 1.12.2011

Obvodný úrad ŽP vo Vranove nad Topľou nemá k predloženému dokumentu pripomienky.

Obvodný úrad životného prostredia v Humennom, list č. A/2011/01337-002-SL zo dňa 23.10.2011

V stanovisku za úsek ochrany ovzdušia uvádza, že tunajší orgán nie je dotknutým orgánom pre túto navrhovanú činnosť.

Obvodný úrad životného prostredia v Humennom, list č. 2011/01333-002-Dz zo dňa 23.11.2011

Stanovisko k správe o hodnotení činnosti – bez námietok a pripomienok, pri dodržaní predpisov platných v odpadovom hospodárstve a príslušných technických noriem platných v odpadovom hospodárstve.

Obvodný úrad životného prostredia v Humennom, list č. A/2011/01332-002-TU zo dňa 16.12.2011

Z hľadiska záujmov vodného hospodárstva nemá pripomienky a odporúča pri príprave a realizácii ďalších postupov PD rešpektovanie podmienok uplatnených pri posudzovaní zámeru stavby, ktoré boli zaslané listom č. A/2010/00988-002-TU zo dňa 28.6.2010

Obvodný úrad životného prostredia v Humennom, pracovisko Snina, list č. OPaK-2011/00652-002-JH zo dňa 28.11.2011

Správa o hodnotení obsahuje dostatočné posúdenie stavu, ku ktorému nemá pripomienky.

Na základe preštudovania správy o hodnotení sa prikláňa k realizácii variantného riešenia I/74 preložka cesty Lipníky – Ubl'a, v rozsahu okresu Snina tak, ako sa uvádza v správe o hodnotení.

Obvodný úrad životného prostredia v Humennom, pracovisko Snina, list č. ŠSOH-2011/00641-002-AL zo dňa 28.11.2011

Z hľadiska úseku štátnej správy odpadového hospodárstva k predloženej správe o hodnotení nemá pripomienky.

Obvodný úrad životného prostredia v Humennom, pracovisko Snina, list č. ŠVS-11/00638-002-Re zo dňa 30.11.2011

K správe o hodnotení z hľadiska štátnej vodnej správy nemá pripomienky.

Obvodný úrad životného prostredia v Humennom, list č. A/2011/01331-002-DK zo dňa 21.12.2011

OÚŽP v Humennom k predloženej správe o hodnotení nemá žiadne pripomienky.

Obvodný úrad životného prostredia Michalovce, list č. 2011/01278 zo dňa 7.12.2011

Orgán štátnej vodnej správy OÚŽP Michalovce k správe o hodnotení, nemá žiadne pripomienky.

Z hľadiska záujmov štátnej správy ochrany ovzdušia:

1. konštatuje, že z hľadiska ochrany ovzdušia je predmetná správa spracovaná v dostatočnom rozsahu a k predmetnej správe nemá relevantné pripomienky z hľadiska záujmov štátnej správy ochrany ovzdušia

2. akceptuje konštatovanie spracovateľa uvedené na str. 222 predloženej správy (kap. X Všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie, podkapitola X.1 Základné informácie o zámere a podkap. X.2 Plnenie požiadaviek rozsahu hodnotenia) a odporúča ako optimálne riešenie kombináciu nasledovných variantných riešení:

▪ v úseku I/18 Lipníky - Vranov (MÚK Vranov sever)	-	variant červený
▪ v úseku I/18 Vranov (sever) – Vranov (juh)	-	variant červený
▪ v úseku I/18 Vranov (juh) – Strážske (juh)	-	variant modrý
▪ v úseku I/74 Vranov (juh) – Humenné	-	variant červený
▪ v úseku I/74 Humenné – Snina	-	variant modrý
▪ v úseku Snina – Kolonica	-	variant červený
▪ v úseku I/74 Kolonica – Ubľa	-	variant červený

Z hľadiska záujmov štátnej správy v odpadovom hospodárstve k predloženej správe nie sú pripomienky.

Po oboznámení sa so správou o hodnotení odporúča:

Z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny v predloženej správe o hodnotení sú rešpektované všetky územia NATURA 2000 a prvky územného systému ekologickej stability regionálnej a nadregionálnej úrovne.

Vzhľadom na skutočnosť, že predmetná činnosť na území okresu Michalovce neovplyvní negatívne jednotlivé zložky životného prostredia a jeho kvalitu v dotknutom priestore, ako aj na základe vyššie uvedených stanovísk, OÚŽP Michalovce k správe o hodnotení nemá vážnejšie pripomienky.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Vranove nad Topľou, list č. HŽP/02248/11/003650 zo dňa 29.11.2011

Z hľadiska záujmov chránených zák. č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odporúčajú realizovať predloženú činnosť v zelenom variante z dôvodu, že trasa predmetného variantu je vedená mimo zastavané územie intravilánov miest a obcí v okrese Vranov nad Topľou, čo bude mať pozitívny vplyv na zdravie obyvateľov v dôsledku zníženia imisií znečisťujúcich látok v ovzduší a imisií hluku produkovaných dopravou.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Humennom, list č. 11/02071 zo dňa 9.12.2011

Pre časti navrhovanej preložky v úsekoch I/74 Brekov – Humenné (v dĺžke 10 km) a I/74 Snina – Kolonica (v dĺžke 9,5 km) bolo vykonané osobitné hodnotenie vplyvov činnosti na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. V uvedených prípadoch boli RÚVZ so sídlom v Humennom vydané aj kladné záväzné stanoviská k územnému konaniu stavieb.

K predloženej správe o hodnotení nie sú zásadné pripomienky. Posudzovaná časť preložky cesty I/74 v úseku Brekov – Ubľa v navrhovanom rozsahu a znení nie je v rozpore s požiadavkami ustanovenými v zákone č. 355/2007 Z.z., v jeho vykonávacích predpisoch a v iných všeobecne záväzných predpisoch upravujúcich ochranu verejného zdravia.

V úseku cesty I/74 pri obci Ladošírov odporúčajú realizovať modrý variant B (alebo subvariant C zelený), ktoré vo väčšej miere eliminuje negatívne vplyvy dopravy na uvedenú obec.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Michalovciach, list č. 2011/007870 zo dňa 9.12.2011

Nemá výhrady voči predloženej správe o hodnotení pre okres Michalovce.

Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Prešove, list č. 5/2011/05061-002 zo dňa 14.12.2011

K predloženej správe o hodnotení nemá pripomienky.

Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie vo Vranove nad Topľou, list č. 8/2011/01184-002 zo dňa 15.12.2011

K predloženej správe o hodnotení nemá pripomienky.

Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Humennom, list č. 02/2011/004640 zo dňa 15.12.2011

K predloženej správe o hodnotení nemá pripomienky.

Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie v Michalovciach, list č. 4/2011/03113-03 zo dňa 14.12.2011

Súhlasí s predloženým návrhom.

Obvodný lesný úrad v Humennom, list č. 01/2011/00154 zo dňa 30.11.2011

Nemá pripomienky. V ďalších konaniach je potrebné dodržať príslušné ustanovenia zák. č. 326/2005 Z.z. o lesoch v z.n.p. a to § 5, § 6, § 7 a Vyhl. Č. 12/2009 Z.z. o ochrane lesných pozemkov pri územnoplánovacej činnosti a pri vyňatí a obmedzení z plnenia funkcií lesov.

Obvodný lesný úrad v Michalovciach, list č. 2011/00405 zo dňa 30.11.2011

Navrhované varianty trasy prechádzajú v obvode OLÚ Michalovce len katastrálnym územím Strážske. Preto sa stanovisko týka len úseku cesty v tomto k.ú. Prikláňa sa k variantu modrému s najmenším, resp. žiadnym záberom lesných pozemkov. K ostatnej časti správy nemá pripomienky a trvá na dodržaní zásad a podmienok ochrany lesných pozemkov uvedených v uvedenom stanovisku.

Obvodný lesný úrad v Snine, list č. OLÚ-2011/00108/R zo dňa 30.11.2011

Navrhuje riešenie preložky cesty I/74 vo variante, pri ktorom je záber lesných pozemkov čo najmenší, pričom by mali byť chránené lesné pozemky najmä v ochranných lesoch a lesoch osobitného určenia

Obvodný bankský úrad v Spišskej Novej Vsi, list č. 813-2502/2011 zo dňa 2.12.2011

Katastrálne územia dotknutých miest nepatria do pôsobnosti úradu.

Obvodný bankský úrad v Košiciach, list č. 1225-3516/2011 zo dňa 12.12.2011

varianty B modrý a C zelený medzi obcami Bystré a Hanušovce nad Topľou sú naplánované cez dobývací priestor „Bystré“ a v k.ú. Čemerné sú varianty A červený a C zelený naplánované cez dobývací priestor „Čemerné“. V prípade vybratia vyššie uvedených variantov bude potrebné zabezpečiť odpis zásob v súlade s § 14a zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (bankský zákon) v znení neskorších predpisov.

Obvodný úrad Vranov nad Topľou, list č. O/2011/01378 zo dňa 9.12.2011

Nemá pripomienky, ak navrhovaná činnosť, ktorá je obsahom tejto správy, je v súlade s územnými plánmi dotknutých obcí obvodu Vranov nad Topľou.

Obvodný úrad Humenné, list č. 2011/03752 zo dňa 19.12.2011

Žiada, aby pri projektovaní trasy preložky cesty I/74 boli zohľadnené ochranné pásma letiska Kamenica nad Cirochou a jeho prevádzkové povolenie.

Obvodný úrad Michalovce, odbor civilnej ochrany a krízového riadenia, list č. AM/2011/05667-2 zo dňa 23.11.2011

Nemá pripomienky ani požiadavky.

Obec Medzianky, list č. 3/2012 zo dňa 5.1.2012

Obecný úrad Medzianky po obdržaní správy ju predložil obyvateľom obce a vyvesil na verejnom mieste po dobu 30 dní.

Obec Pavlovce, list č. 226/2011 zo dňa 19.12.2011

K správe o hodnotení vplyvov podľa § 35 ods. 1 zákona nie sú zásadné námietky. V prípade červeného variantu trvajú na požiadavkách, aby nedošlo k ohrozeniu bytovej výstavby v časti obce Podlipníky v blízkosti štátnej cesty I/18 a trvajú na dodržaní protihlukových opatrení.

Mesto Hanušovce nad Topľou, list č. 3632/2011-03 zo dňa 15.12.2011

Správa o hodnotení bola vyvesená dňa 21.11.2011 a zvesená dňa 16.12.2011. Občanmi mesta Hanušovce nad Topľou neboli vznesené žiadne ústne ani písomné námietky, alebo pripomienky.

Mesto Hanušovce nad Topľou súhlasí s červeným variantom ako optimálnym riešením úseku I. I/18 Lipníky – Vranov (MÚK Vranov sever).

Obec Petrovce, list č. 6/2012 zo dňa 9.1.2012

Oznámenie o zverejnení správy o hodnotení bolo vyvesené na úradnej tabuli obce Petrovce od 27.11.2011 do 9.1.2012. Od občanov obce Petrovce neboli k správe o hodnotení vznesené na Obecný úrad v Petrovciach žiadne pripomienky a námietky.

Obec Sol', list č. 507/2011 zo dňa 13.12.2011

Vo svojom stanovisku k zámeru, ktoré bolo zaslané dňa 28.6.2010 pod č. 260/2010 uviedli, že pre nich je najvyhovujúcejší variant C (zelený).

V prípade, že by bol schválený variant B (modrý), bude potrebné dôkladnejšie preskúmať vplyv násypov okolo cesty na prietokové pomery Tople, aby neboli ohrozené obce Sol' a Jastrabie nad Topľou v km 24,0 – 25,0 pretože toto územie bolo v predchádzajúcich rokoch veľmi často zaplavované z vyliateho koryta rieky (v roku 2010 3x).

Variant A (červený) je z pohľadu obce nevyhovujúci v úseku km 24,0 – 25,0 medzi obcami Sol' a Jastrabie nad Topľou po miesto križovania so železničnou traťou, keď násyp okolo rýchlostnej komunikácie by spôsobil prehradenie územia, ktoré pri zdvihnutí hladiny rieky Topľa je celé zaplavené a následne by spôsobil povodne v obciach Sol' a Jastrabie nad Topľou.

Z uvedeného dôvodu, ak by bol schválený variant A, požadujú tento úsek riešiť na mostných podstavcoch.

Obecný úrad Čaklov, list č. 7141/2010-3,4-ml zo dňa 16.12.2011

Verejnosť bola o zámere informovaná v dobe od 16.11.2011 do 16.12.2011. Neboli vznesené žiadne námietky. Obec Čaklov sa prikláňa k variantu červenej vetvy.

Mesto Vranov nad Topľou, list č. 23732/2011/5359 zo dňa 16.12.2011

Mesto Vranov n/T. trvá na dodržaní záverečného stanoviska k stavbe „I/18 Vranov nad Topľou – južný obchvat“, ktorá je časťou v súčasnosti hodnotenej stavby „I/18 a I/74 Lipníky – Ubl'a, preložka cesty“ a ktoré odporúča variant C zelený s možnosťou kombinácie s červeným variantom a úpravou trasy v MČ Lomnica.

Zároveň upozorňuje, že je potrebné zo strany investora dohodnúť s mestom čo najskôr konečné vedenie trás preložiek komunikácií I/18 a I/74 s požiadavkou o zapracovanie do územného plánu mesta tak, aby mohlo byť dotknuté územie chránené pred možnosťou iného využitia.

Mesto Strážske, list č. 2011/2283/226-ŽP zo dňa 14.12.2011

Nemá výhrady ani pripomienky.

Obec Jasenov, list č. 670/2011 zo dňa 12.12.2011

V zmysle listu MŽP SR č. 7141/201-3,4/ml a v zmysle § 35 ods. 1 zákona zasielajú stanovisko občanov obce Jasenov na základe verejného prerokovania dňa 9.12.2011 za účasti pozvaných orgánov.

Po preštudovaní správy o hodnotení, hlavne časti IV. – Strážske juh – Humenné, nakoľko sa bezprostredne dotýka ich katastra, starosta obce, obecné zastupiteľstvo ako aj občania obce Jasenov sú jednoznačne za variant „B“ – modrý, ktorý oproti variantu „A“ v tomto úseku je nepochybne výhodnejší čo sa týka nákladovosti aj vplyvov na životné prostredie.

Variant „B“ – modrý, prechádza popri rieke Laborec a priemyselnej zóne v trase, ktorá bola pred rokmi na to predurčená a súhlasilo s ňou mesto Humenné aj obec Jasenov v roku 2009 na verejnom prerokovaní a mesto Humenné túto trasu má aj vo svojom územnom pláne.

Čo sa týka asanácie podnikateľských subjektov a čerpacej stanice v prípade variantu „B“ – ako uvedeného negatíva v správe o hodnotení, tieto podnikateľské subjekty neinvestovali do objektov, nakoľko s tým počítali už dlhšiu dobu, že obchvat bude mať túto podobu a trasu. Sú to staré budovy na brehu Laborca, čerpacia stanica PHM bola postavená bezprostredne v blízkosti rieky Laborec v rozpore so stanoviskami občanom mesta Humenné.

Preto žiadajú o prehodnotenie jednotlivých variantov na trase I/74 Strážske juh – Humenné na základe posúdenia vplyvov najmä na občanov, na prírodu a na zásahy, ktorých realizácia by mala byť nepochybne na strane obyvateľov a krajiny.

Na str. 211 „Správy“ sa uvádza: „... rozdiely medzi variantnými riešeniami sú v niektorých prípadoch minimálne. Táto skutočnosť sa prejavila najmä pri posudzovaní úseku IV. Strážske juh – Humenné, kde vzhľadom na minimálny rozdiel môžeme obe variantné riešenia považovať za porovnateľné.“

Na variant „A“ – červený, ktorý je navrhovaný cez kataster obce Jasenov, bolo v tomto roku mestom Humenné vydané na stavbu I/74 Brekov – Humenné územné rozhodnutie č. 290/2011-MI zo dňa 24.6.2011. Na základe odvolania obce Jasenov a Priemyselného parku Chemes Humenné, s.r.o., Krajský stavebný úrad v Prešove preskúmal uvedené rozhodnutie mesta Humenné a podľa § 59 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní rozhodnutie zrušil s konštatovaním, že predmetné rozhodnutie nevychádzalo zo spoľahlivo zisteného stavu veci a nebolo vydané v súlade so zákonom. Rozhodnutie Krajského stavebného úradu je pripojené v prílohe. Viackrát bolo v minulosti upozornené na skutočnosť, že navrhovaná trasa „A“, tak po stránke vplyvov na životné prostredie, nákladovosti stavby, ale aj legislatívy, nie je správnu alternatívou.

Podotýkajú, že obec Jasenov je za rozvoj cestnej infraštruktúry v problematickej cestnej sieti od Prešova po Ublu a v zmysle toho odporúčajú v úseku IV. – I/74 Strážske juh – Humenné variant „B“ – modrý a nesúhlasia sa doporučeným variantom „A“ – červeným v tomto úseku.

Mesto Humenné, list č. 6602/2011 zo dňa 14.12.2011

1. Mesto Humenné podporuje snaženie navrhovanou činnosťou, menovaným dopravným prepojením, skvalitniť dostupnosť mesta Humenné a celého regiónu horného Zemplína.
2. Mesto Humenné súhlasí s umiestnením navrhovanej trasy preložky vo svojom katastrálnom území ako aj v katastrálnom území susednej obce Jasenov podľa červeného variantu (znázornené vo výkrese č. 3 MAPA VPLYVOV A OPATRENÍ, ktorý je súčasťou Správy o hodnotení). Správa o hodnotení vo svojom záverečnom zhrnutí odporúča ako optimálne riešenie uvedený červený variant, ktorý bol odporúčaný na základe porovnania skupín kritérií technicko-ekonomických, dopravných, vplyvov na obyvateľstvo, vplyvov na prírodné prostredie a vplyvov na socioekonomické prostredie.
3. Navrhovaná poloha trasy predmetnej preložky, cestného obchvatu mesta Humenné, je v súlade s územným plánom VÚC Prešovského kraja. Mesto Humenné zosúladí svoj územný plán s týmto územným plánom regiónu samosprávneho kraja v zmysle § 30 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení (stavebný zákon).
4. Mesto Humenné žiada vybudovanie navrhovanej preložky cesty – obchvatu mesta podľa červeného variantu bezodkladne, pretože negatíva súčasného stavu sa naďalej zhoršujú a prehlbujú a odklonenie dopravy z intravilánu mesta je nutné.

Obec Lackovce a USPS Lackovce, list č. 2011/411/2 zo dňa 13.12.2011

Obec Lackovce a výbor USPS (Urbárska spoločnosť pozemkové spoločenstvo) Lackovce zastupujúce občanov obce a vlastníkov pozemkov, po ktorých bude vedená trasa dvoch variantov preložka cesty I/18 a I/74 Lipníky – Ublu, dávajú jednoznačný nesúhlas

s navrhovaným stavebným riešením vedenia trasy ciest, ako aj ekologického hľadiska posudzovania vplyvov na životné prostredie.

„Dané riešenia ciest nie sú v súlade s územným plánom obce Lackovce a znehodnotia život občanom obce znečistením ovzdušia, hlukom, zničením územia oddychovej zóny (rozdelením na 2 územia) v blízkosti rieky Cirochy.

Brehy vodného toku rieky Cirochy a okolia, ktoré sú bohato využívané pre rekreačné aktivity občanov obce budú danými navrhovanými variantmi zničené. Zničí sa ekologicko – stabilizačná funkcia územného systému ekologickej stability a to konkrétne:

- zásahom do plošného rozsahu prvkov nadregionálneho biocentra „Cirocha“
- výstavbou sa poruší biokoridor okolo rieky Cirochy a iných vodných tokov, brehové porasty a celá vegetácia
- dané riešenia porušujú zásady a regulatívy ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability vrátane plôch zelene, ktoré sú zakotvené v územnom pláne obce Hažín nad Cirochou“

Navrhujú „riešiť trasy preložky cesty I/18 a I/74 Lipníky – Ubl’a v ich oblasti nie tak kľukato ako je dané riešenie, ale rovno pozdĺž železničnej trate okolo obce Hažín nad Cirochou, hoci neupravený tok rieky Cirochy sa upraví a usmerní do ich katastrálneho územia. Tým by sa dosiahlo to, že sa nemusia stavať zbytočne 2 premostenia cez Cirochu. Myslia si že priama cesta je vždy lepšia ako kľukatá.

Zástupcovia obce a zástupcovia urbárskej spoločnosti zhodnotili, že ak sa nezohľadní ich riešenie udržať ochranu prírody, ekologickú stabilitu, plochy zelene v obci, faunu a flóru toku rieky Cirochy zbytočne sa v našom štáte zaťaženom ekológiou zhotovujú povinné ekologické projekty podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie SR.

Obec Hažín nad Cirochou, list č. 264/2011 zo dňa 16.12.2011

Obec Hažín nad Cirochou má spracovaný ÚPN – O z júla 2007, schválený uznesením obecného zast. Č. 3/2008 zo dňa 13.3.2007. V ich ÚPN-O je navrhovaná cyklotrasa po pravej strane železničnej trate v smere na Humenné a chodník pre peších medzi obcami Hažín nad Cirochou a Lackovce.

Navrhovaná MÚ križovatka Humenné východ v km. 13,5 vo variantnom, riešení A – červený a B – modrý podľa ich názoru nekorešponduje s riešením PD na územné konanie Brekov – Humenné, preložka cesty I/74. Pri variantnom riešení MÚ A – červený navrhujú riešiť odbočku z terajšej cesty I/74 v km 13,5 po ľavej strane železničnej trate v smere na Humenné s križovaním toku Laborec mostným objektom poniže železničného mosta a napojením na ul. Laborecká v Humennom. Týmto riešením by sa odbremenila doprava na terajšom moste cez Laborec a zároveň napojila navrhovaná cyklotrasa na komunikácie v meste.

V ďalšom spracovaní PD je potrebné zohľadniť chodník pre peších medzi obcami Hažín nad Cirochou a Lackovce. Táto požiadavka nebola nateraz zohľadnená v správe na str. 216 medzi negatívami. Vzhľadom k tomu, že povedľa už aj terajšieho chodníka tečie potok, vhodným riešením by bol podchod pod cestou. V km 14,00 až 15,00 je pre nich najpriateľnejší variant B – modrý. V km 15,0 pri riešení mostného objektu by bolo vhodné zachovať existujúci brod cez rieku Cirocha. Ďalší mostný objekt v km 15,5 je potrebné riešiť severnejšie od terajšieho variantu A – červený. Týmto riešením sa zníži zásah do sútoku Mlynského potoka a Cirochy a zníži sa možný výrub brehovej zelene a dosiahne sa dostatočný odstup od enklávy rodinných domov v miestnej časti Mlyn. Toto riešenie korešponduje aj s návrhom viesť trasu cesty severnejšie od letiska v Kamenici nad Cirochou. Navrhovaná preložka cesty, či už variant A alebo B naruší prístup pre obhospodarovanie PPF, preto je potrebné riešiť výjazdy z tejto cesty pre poľnohospodársku techniku. Cesta naruší aj migračné cesty poľovnej zveri, preto je potrebné v spolupráci s poľovnými združeniami prijať opatrenia na usmernenie ich trás a vytvorenie podmienok, aby nedochádzalo ku kolízii zveri s dopravou na ceste.

V telese cesty je nutné taktiež zohľadniť potrebu priepustov, podľa miestnych podmienok, aby cesta nevytvárala hrádzu pre povrchové vody. V neposlednej miere je potrebné venovať dostatočnú pozornosť archeologickým lokalitám v katastri obce.

Obec Modra nad Cirochou, list č. 319/2011 zo dňa 15.12.2011

Obec Modra nad Cirochou a OZ na svojom zasadnutí sa nerozhodne vyjadrili k jednotlivým návrhom. Berúc do úvahy stanovisko občanov obce, ktorí nesúhlasia s návrhom riešenia modrého B variantu I/74, ale červený variant A I/74, je z pohľadu občanov tiež pre obec nevyhovujúci, nakoľko pôvodná cesta by prechádzala intravilánom obce.

Navrhujú, aby sa na základe výsledkov podrobného inžinierskogeologického prieskumu a podnetov občanov rozhodlo o jednotlivých variantoch, ktoré budú pre obec najvýhodnejšie.

Obec Dlhé nad Cirochou, list č. 652/2011 zo dňa 22.12.2011

Dňa 14.12.2011 sa uskutočnilo verejné prerokovanie správy o hodnotení. K správe neboli vznesené žiadne podstatné pripomienky a obec sa stotožňuje s návrhom trasy „B“ v časti Humenné – Snina tak, ako uvádza navrhovateľ.

Obec Belá nad Cirochou, list č. 2011/960 zo dňa 21.12.2011

Dňa 28.11.2011 bola na Obecný úrad Belá nad Cirochou doručená Správa o hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie k zámeru „I/18 a I/74 Lipníky – Ubl'a, preložka cesty“.

Oznámenie o strategickom dokumente bolo vyvesené na úradnej tabuli obce od 21.11.2011 do 21.12.2011 a zároveň zverejnené na internetovej stránke obce www.belanadcirochou.sk.

Verejné prerokovanie Správy o hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie k zámeru „I/18 a I/74 Lipníky – Ubl'a, preložka cesty“ bolo zabezpečené Slovenskou správou ciest a uskutočnilo sa 14.12.2011 v zasedačke mestského úradu v Snine.

Obec Belá nad Cirochou sa prikláňa k variantu B „I/18 a I/74 Lipníky – Ubl'a, preložka cesty“.

Mesto Snina, list č. 2011/4609-03-Pn zo dňa 19.12.2011

Mesto Snina informovalo verejnosť na vývesnej tabuli mesta v dňoch 21.11.2011 – 20.12.2011 a zároveň oznámilo verejnosti, kde je možné do správy o hodnotení nahliadnuť, robiť z nej výpisy, odpisy alebo na vlastné náklady zhotoviť kópie. Zároveň mesto Snina zverejnilo všeobecné zrozumiteľné záverečné zhrnutie hodnotiacej Správy „I/18 a I/74 Lipníky – Ubl'a, preložka cesty“, po dobu 30 dní spôsobom v mieste obvyklým (na vývesnej tabuli mesta a internetovej stránke mesta www.snina.sk).

Po oboznámení sa s hodnotiacou správou Mesto Snina odporúča realizáciu červeného variantu trasy preložka cesty v úseku k.ú. Snina a to predovšetkým z dôvodu napojenia červeného variantu na pôvodnú cestu I/74 pred samotným mestom Snina (jeho zastavanou časťou). Modrý variant rieši napojenie na pôvodnú cestu I/74 pred obcou Belá nad Cirochou a ďalšie napojenie až za mestom Snina, čo zo strany občanov mesta a cestnej dopravy je neekonomické a nerentabilné.

Výbor mestskej časti Lomnica, Vranov nad Topľou, list zo dňa 13.12.2011

V prílohe zasiela fotokópie písomností, ktoré v mene občanov Vranova nad Topľou Mestskej časti Lomnica boli dňa 13.12.2011 doručené na spoločnom verejnom prerokovaní Správy o hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie stavby „I/18 a I/74 Lipníky – Ubl'a, preložka cesty“ Slovenskej správe ciest IVaSC a Mestu Vranov nad Topľou, Dr. C. Daxnera č. 87/1.

Vranov nad Topľou, MČ Lomnica 4.10.2010

Vyjadrenie k Správe o hodnotení vypracovanej podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, I/18 Vranov nad Topľou – južný obchvat :

Občania vyslovujú nesúhlas s navrhovaným variantom „C“ tzv. zeleným, najmä z nasledovných dôvodov:

- hrubo zasahuje do rozvojovej lokality na území tejto mestskej časti

- počíta s nepriaznivými účinkami hluku

Vranov nad Topľou, MČ Lomnica 13.6.2011

Vyjadrenie k záverečnému stanovisku číslo 1251/201-3,4/ml z 9.5.2011, I/18 Vranov n/T – južný obchvat

Mesto Vranov nad Topľou vyvesilo na svojej úradnej tabuli „Záverečné stanovisko (číslo 1251/201-3,4/ml) z 9.5.2011, I/18 Vranov n/T – južný obchvat“, ktoré vydalo Ministerstvo životného prostredia SR podľa zákona č. 24/2006 Z.z.

Obsahom tohto záverečného stanoviska sú dotknutí aj občania Vranova n/T – MČ Lomnica, ktorí sa s ním oboznámili.

Títo sa už dňa 4.10.2010 vyjadrili k „Správe o hodnotení vypracovanej podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, I/18 Vranov n/T – južný obchvat“ a to tak, že jednoznačne vyslovili nesúhlas s navrhovaným variantom „C“ tzv. zeleným.

Vranov nad Topľou, MČ Lomnica 1.12.2011

Stanovisko k dokumentácii vo veci „I/18 a I/74 Lipníky – Ubl'a, preložka cesty“

Dotknutí občania opakovane žiadajú a trvajú na vedení južného obchvatu mesta v súlade so schváleným Územným plánom mesta.

Občianske združenie tri skaly, Humenné, list č. MŽP SR/20122011 zo dňa 20.12.2011

Súčasťou navrhovanej činnosti je aj etapa v úseku Strážske juh – Humenné, ktorej časť už bola prehodnocovaná ako líniová stavba „I/74 Brekov – Humenné, preložka“. V súčasnosti je konanie o umiestnení stavby „I/74 Brekov – Humenné, preložka“ zrušené.

Navrhujú, aby bola etapa IV. Strážske juh – Humenné z hľadiska hodnotenia podľa jednotlivých kritérií rozdelená na Strážske juh – Humenné západ v km 0,0 – 7,5 a na Humenné západ – Humenné východ v km 7,5 – 13,5, čo bude jednoznačne objektívnejšie pre posudzovanie.

Táto časť Humenné západ – Humenné východ už raz prešla celým procesom hodnotenia až do zatiaľ neúspešného územného rozhodnutia, ktoré vydalo Mesto Humenné.

V súčasnej správe o hodnotení sú uskutočnené niektoré nové zmeny, kde je uvedené, že v tejto časti je medzi variantom A – červeným a variantom B – modrým minimálny rozdiel a oba varianty sú porovnateľné. Je zaujímavé, že trasovanie podľa oboch variantov je také isté ako pri predchádzajúcom hodnotení, no s rozdielnymi výsledkami medzi jednotlivými správami o hodnotení. Aj keď sa v trasovaní podľa variantu A – červený už neuvažuje s komplikovanou a zle situovanou MÚK na Jasenovskej ulici a uvažuje sa aj s nižšou výškou násypu, konkrétne do výšky max. 4 m a predtým to bolo miestami viac ako 10 m, i napriek tejto výraznej úspore nákladov je zrazu variant A – červený, ktorý bol aj s týmito položkami (MÚK na Jasenovskej a vyšší násyp) lacnejší, je teraz podľa novej správy drahší ako variant B – modrý, ale pritom odporúčaný ako vhodnejší.

V prípade, že bude odporúčaný k realizácii variant A – červený, žiadajú garantovať, že mimoúrovňová križovatka napojenia cestnej siete do mesta Humenné bude naprojektovaná a realizovaná mimo Jasenovskej ulice, ale zároveň už teraz bude určený priestor pre jej situovanie v rámci intravilánu mesta Humenné.

V textovej časti Správy na str. 39 je uvedené: km 10,4 – 11,4 – trasa je vedená násypom do 4 m. Žiadajú garantovať, že táto výška násypu nebude prekročená.

Občianske združenie TRI SKALY takisto odporúča ako vyvolanú investíciu riešiť aj v prípade výberu variantu A – červený vybudovanie okružnej križovatky (kruhový objazd) v časti pred mostom, ktorý prechádza cez rieku Laborec do centra Humenného, z dôvodu veľkého zahustenia dopravy v tejto časti. Rovnako je potrebné vybudovanie lávky pre chodcov a cyklistov cez rieku Laborec v časti Jasenovská – hypermarket Hypernova, pretože už v súčasnosti pred mostom dochádza k vážnym kolíziám chodcov, cyklistov a motorových vozidiel. Vybudovanie lávky cez rieku Laborec odporúčame zabezpečiť aj v prípade výberu variantu B – modrý.

9 občanov obce Modra nad Cirochou, list zo dňa 7.12.2011

Nesúhlasia s návrhom riešenia modrého B variantu I/74 v úseku hranica okresu Humenné (17 km) – Dlhé nad Cirochou (26 km).

Navrhujú:

- vypracovať podrobný inžiniersko-geologický a hydrogeologický prieskum a na základe výsledkov prieskumov určiť optimálny variant v úseku I/74 hranica okr. Humenné (17 km) – Snina a na základe výsledkov prieskumov rozhodnúť o variante A červenom alebo B modrom trasy v úseku I/74 hranica okr. Humenné (17km) – Snina.
- doložiť mapu stability svahov so zakreslením variantných riešení navrhovanej komunikácie I/74
- riešiť trvalý záber pôdy vysporiadaním sa s vlastníkmi pôdy (kúpa) za znalcom stanovenú trhovú cenu
- v prípade výstavby komunikácie v modrom B variante I/74 v katastrálnom území Modra nad Cirochou navrhnuť a vybudovať spevnenú komunikáciu z obce do miestneho urbáru

Odôvodnenie:

- navrhovaný B modrý variant bude brániť ďalšiemu územnému a demografickému rozvoju obce Modra nad Cirochou
- výstavbou komunikácie v modrom B variante sa zníži bonita nehnuteľností v katastrálnom území Modra nad Cirochou z dôvodu blízkosti navrhovanej komunikácie
- podľa výpočtov emisného a hlukového znečistenia ovzdušia je rozdiel vo variantoch riešenia navrhovanej komunikácie minimálny, avšak v navrhovanom úseku I/74 hranica okr. Humenné (17 km) – Dlhé n/C. (26 km) je výhodnejší variant červený
- navrhované varianty komunikácie nie sú v súlade s návrhom líniovej stavby „Starina úpravňa vody a zdvojenie prírodného potrubia – líniová stavba v okresoch Snina, Humenné, Vranov n/T“, na ktorú bolo Mestom Vranov n/T vydané územné rozhodnutie
- navrhovaná trasa modrého B variantu I/74 sa pretína s trasou miestnych vodovodov v katastroch obcí Dlhé n/C a Modra n/C.
- Z hľadiska vplyvov na horninové prostredie (str. 154) je uvedené, že „realizácia variantu A červeného I/74 pri obchvatoch obcí Modra n/C a Belá n/C sa javí výrazne výhodnejšia ako realizácia variantu B modrého I/74“. V rámci ďalšej etapy aj „navrhovateľ odporúča vypracovať podrobný inžiniersko-geologický a hydrogeologický prieskum“. Navrhujú až na základe výsledkov prieskumov rozhodnúť o variante A červenom alebo B modrom.

Ing. Martin Vrecenár, p. Marta Najpaverová, Igor Lopata, Marianna Lopatová, vlastníci nehnuteľností v záujmovom území, list zo dňa 14.12.2011

Pripomienky k verejnému prerokovaniu správy o hodnotení konanému v zasadačke Mestského úradu v Humennom:

Vlastníci pozemkov a nehnuteľností dotknutých predmetnou plánovanou stavbou (parcely č. 532, 534/2) zastúpení Ing. Martinom Vrecenárom a p. Martou Najpaverovou vyjadrujú nasledujúce stanovisko:

- nesúhlasia a ani v budúcnosti nebudú súhlasiť s riešením, ktoré uvažuje viesť preložku predmetnej cesty cez ich pozemky (dotknuté parcely č. 532, 542/2) alebo akékoľvek iné, ku ktorým majú vlastnícke právo
- zároveň žiadajú riešiť trasu stavby tak, aby žiadna jej časť vrátane ochranného pásma nezasahovala do pozemkov, ku ktorým majú vlastnícke práva

Odôvodnenie:

- v rámci predmetného územia existujú variantné riešenia nezasahujúce do ich vlastníckych práv a teda nie je nevyhnutné viesť trasu cez ich pozemky
- variant „B“ je v rozpore s platným územným plánom obce (v danom území od 15 km)

Zámer bol predložený **Ukrajinsko – Slovenskej komisii** konanej dňa 6. – 7.7.2011, na základe čoho sa predstavitelia Ukrajiny vyjadrili stanoviskom zo dňa 9.9.2011 s nasledovným znením: „TRANSCARPATHIAN ADMINISTRATION OF MELIORATION AND WATER MANAGEMENT, Hlavný inžinier Zakarpatského oblastného úradu vodného hospodárstva, Vedúci ukrajinskej pracovnej skupiny technických expertov O.A. Kisiľ : Zodpovedajúc bodu 5.2. Protokolu zo stretnutia skupiny technických expertov na protipovodňovú ochranu Ukrajinsko-slovenskej komisie, podpísaného 7.7.2011 v Užhorode, „Zakarpatský oblastný úrad vodného hospodárstva“ si prezrel slovenskou stranou predložené materiály (plán – schémy) z výstavby cesty „I/18 a I/74 Lipníky – Ubl’a“ a schvaľuje ich spolu s podmienkou zohľadnenia požiadaviek ochrany okolitého prírodného prostredia, vrátane vodných zásob rieky Ublianka.“

5. Vypracovanie odborného posudku podľa §36 zákona

Posudok v zmysle § 36 zákona č. 24/2006 Z.z. spracoval HES-COMGEO, spol. s r.o., právnická osoba odborne spôsobilá na posudzovanie vplyvov na životné prostredie, na základe určenia Ministerstva životného prostredia listom č. 7141/2010-3.4/ml, z 2.1.2012. Posudzovateľ je vedený v zozname odborne spôsobilých osôb pod číslom 27/2000-OPV-PO v zmysle vyhlášky Ministerstva životného prostredia č. 113/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie. Posudok bol vypracovaný v marci 2012.

Počas prípravy záverečného stanoviska prebiehali viaceré rokovania so zástupcami konzultačnej firmy JASPERS a taktiež konzultácie pracovníkov odboru MŽP SR, odboru posudzovania vplyvov na medzinárodných úrovniach expertov a expertných skupín. **Z týchto konzultácií vyplynula zásadná požiadavka, že v prípade, ak navrhovaná činnosť zasahuje do územia NATURA 2000 je potrebné preukázať v štádiu posudzovania vplyvov, že nebude mať závažný vplyv na tieto územia - (§ 28 ods. 5 zákona OPaK v nadväznosti na § 38 ods. 4 zákona).** Listom zo dňa 17. 10. 2012 MŽP SR požiadalo SSC, IVSC Košice o dopracovanie dokumentácie o vplyv navrhovanej činnosti na územia NATURA 2000.

Uvedenú požiadavku SSC, IVSC Košice naplnilo vypracovaním „Štúdie vplyvov na územia sústavy NATURA 2000“, ktorú zaslalo listom zo dňa 06. 05. 2013. Následne bolo vykonané doplnenie posudku, čím bola splnená požiadavka KÚ ŽP v Prešove.

Posudok bol spracovaný na základe predloženej správy o hodnotení navrhovanej činnosti a vlastných zisťovaní, s prihliadnutím na doručené stanoviská.

V posudku bolo konštatované, že posudzovaná správa o hodnotení zodpovedá nárokom, ktoré zo zákona vyplývajú pre spracovanie tohto stupňa dokumentácie. Dokumentácia je vypracovaná podľa obsahovej štruktúry uvedenej v prílohe č.11 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Posudzovateľ konštatoval, že metódy použité na vyhodnotenie dopadov činnosti zodpovedali účelu hodnotenia vplyvov na životné prostredie a formulované závery sú vo väčšine prípadov relevantné.

Spracovateľ posudku odporučil navrhovanú činnosť v základných variantoch vyhodnotených správou o hodnotení s doplnením požiadavky na akceptovanie významných námietok a požiadaviek vznesených v procese hodnotenia týkajúcich sa lokálnych požiadaviek na smerovanie a technické riešenie trasy a súlad s existujúcou územnoplánovacou dokumentáciou. Súčasne kladie dôraz na dodržanie opatrení na zmiernenie negatívnych

vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vyplývajúcich zo správy o hodnotení a stanovísk k nej vydaných.

IV. KOMPLEXNÉ ZHODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

Vplyvy na obyvateľstvo

Novo navrhovaná trasa preložky cesty I/18 a I/74 preberie značnú časť tranzitnej dopravy s výrazným podielom nákladnej dopravy. Tento fakt zapríčiní **pokles hlukovej záťaže od miestnej dopravy po pôvodnej ceste I/18 a I/74.**

Premávka na preložke cesty I/18 a I/74 v miestach priblíženia sa k sídelným útvarom spôsobí prekročenie prípustných limitov imisií hluku v týchto úsekoch:

Variant A červený I/18

Úsek (km)	Sídelná jednotka
1,550 – 2,570	Lipníky
6,200 – 6,600	Medzianky
9,250 – 9,800	Hanušovce nad Topľou
13,400 – 14,300	Bystré
15,350 – 16,550	Čierne nad Topľou
18,000 – 19,350	Vyšný Žipov
23,800 – 24,700	Jastrabie nad Topľou
28,500 – 29,100	Čaklov
41,300 – 41,550	Nižný Hrabovec

Variant C zelený I/18

Úsek (km)	Sídelná jednotka
1,550 – 2,570	Lipníky
5,200 – 5,700	Pavlovce
9,000 – 9,560	Hanušovce nad Topľou
12,800 – 14,300	Bystré
17,150 – 18,300	Čierne nad Topľou
21,800 – 22,850	Hlinné
26,900 – 27,500	Soľ
28,450 – 29,050	Čaklov
30,000 – 30,650	Čaklov
42,600 – 42,850	Nižný Hrabovec

Variant B modrý I/18

Úsek (km)	Sídelná jednotka
1,550 – 2,570	Lipníky
4,700 – 5,200	Pavlovce
8,500 – 9,200	Hanušovce nad Topľou
11,500 – 13,000	Bystré
27,850 – 28,450	Čaklov
31,800 – 32,450	Vranov nad Topľou
38,500 – 40,200	Nižný Hrabovec

Variant A červený I/74

Úsek (km)	Sídelná jednotka
0,450 – 1,400	Strážske
4,000 – 5,300	Brekov
10,000 – 10,600	Jasenov
12,150 – 12,400	Humenné, Podskalka
20,900 – 21,400	Modra nad Cirochou
22,050 – 22,550	Dlhé nad Cirochou
23,850 – 24,300	Dlhé nad Cirochou
31,350 – 31,900	Snina
32,450 – 32,900	Snina

Variant B modrý I/74

Úsek (km)	Sídelná jednotka
0,450 – 1,400	Strážske
10,800 – 12,100	Humenné
21,300 – 21,700	Modra nad Cirochou
24,050 – 25,300	Dlhé nad Cirochou
31,000 – 31,550	Snina
41,200 – 42,050	Kolonica
47,200 – 47,800	Ladomirov
53,450 – 54,100	Ubl'a
54,450 – 55,050	Ubl'a

39,350 – 40,150	Kolonica
41,800 – 42,150	Kolonica
45,300 – 45,600	Ladomirov
46,000 – 46,400	Ladomirov
52,500 – 52,950	Ubl'a

Na ochranu obyvateľstva pred nadlimitným hlukom v týchto úsekoch bude nevyhnutné budovať protihlukové steny.

Prijateľnosť činnosti pre obce

Stanoviská dotknutých obcí a občanov k zámeru navrhovanej činnosti

Úrad Košického samosprávneho kraja – vo vyjadrení z 23.06.2010 konštatuje, že v mieste napojenia preložky na komunikačný systém mesta Strážske podporuje vybudovanie MÚK s vytvorením dostatočného priestoru na čakanie vozidiel pri úrovňovom železničnom priecestí.

Obec Jasenov – vo vyjadrení z 21.07.2010 je obec proti variantu A červenému I/74, ktorý je pre obec nevyhovujúci z nasledovných hľadísk :

- záber 2/3 futbalového ihriska, pričom obec nemá náhradnú plochu na nové ihrisko
- obec má vypracovaný územný plán, ktorý nadväzuje na územný plán mesta Humenné a na základe neho bolo vydaných 7 stavebných povolení v rámci IBV, kde realizáciou variantu A budú postavené rodinné domy negatívne ovplyvňované
- výstavbou mimoúrovňovej križovatky v km 10,500 variantu A sa obec urbanisticky úplne odcudzí od mesta Humenné
- na štátnej ceste III/558012 sa pri variante A ešte viac zhorší dopravná situácia občanov pri ceste do Humenného, tak pri pešej chôdzi, ako aj dopravnými prostriedkami
- v km 10,500 bude vyvolanou investíciou preložky jestvujúcich elektrických sietí vodovodného radu Starina – Košice, plynovodu, ktorá si vyžiada náklad hodnoty niekoľko šesťciferných čísiel.

Obec Klenová – vo vyjadrení z 29.06.2010 obec uviedla, že daná prekládka cesty je v rozpore so schváleným územným plánom obce Klenová. Obec nie je a priori proti, avšak preferuje variant A červený v uvedenom úseku v k.ú. obce Klenová a zmenu územného plánu obce podmieňuje týmito podmienkami :

- riešiť v úseku po km 44,000 samostatné napojenie obce Klenová cestou III. triedy cez „Ploske“
- riešiť trvalý záber pôdy vysporiadaním sa s vlastníkmi pôdy (kúpa) za znalcom stanovenú trhovú cenu za obcou Ladomirov v k.ú. obce Klenová
- súčasnú cestu II/566 preklasifikovať a upraviť na cestu I. triedy z obce Ubl'a do obce Tibava, čím by sa umožnil rýchlejší prístup k plánovanému diaľničnému prepojeniu Košice – prechod Vyšné Nemecké, čo by zvýšilo mobilitu pracovných síl celej Ubl'anskej doliny.

Ako už bolo uvedené obec je za variant A červený I/74 na úseku Snina – Ubl'a, pri ktorom dôjde k najmenšiemu záberu poľnohospodárskej pôdy a zmeny rázu krajiny za vyššie uvedených podmienok.

Obec Ubl'a – vo vyjadrení z 28.06.2010 navrhuje riešenie preložky štátnej cesty I/74 cez obec Ubl'a podľa variantu A červeného v dĺžke 56,665 km. Tento variant obec navrhuje z dôvodu, že prechádza neobývaným územím, čím dôjde k zníženiu hlučnosti vyplývajúcej z cestnej premávky v smere na štátnu hranicu s Ukrajinou. Variant B modrý je pre obec nevýhodný, pretože prechádza v tesnej blízkosti vodného toku Ubl'anka a v tesnej blízkosti zastavaného územia obce Ubl'a po celej dĺžke.

Spracovateľ správy o hodnotení oslovil všetkých zástupcov dotknutých obcí a miest s požiadavkou o poskytnutie informácie, ktorý z navrhovaných variantov riešenia je pre konkrétnu obec najpriateľnejší. V ďalšom je uvedený výber z došlých odpovedí :

Nemcovce – v katastri obce sú všetky tri varianty rovnaké, z poskytnutého obrázku nebolo zástupcom obce zrejmé napojenie obce na preložku cesty. Zástupca obce nevyjadril jednoznačný postoj k investícii.

Šarišská Poruba – vo svojom stanovisku sa nevyjadrili k preferencii variantu

Lipníky – v katastri obce sú všetky tri variantné riešenia vedené v spoločnej trase. Podľa vyjadrenia starostu obce, navrhovaná činnosť je pre obec prijateľná, smerom k lokalite budúcej stavby sa neplánuje rozvoj obce.

Chmeľov – obce sa navrhované varianty dotýkajú len okrajovo, pričom vôbec nezasahujú do zastavanej časti obce. Rozhodnutie o polohe variantu by malo byť vecou odborníkov.

Pavlovce – ani jeden z navrhovaných variantov neohrozuje bytovú výstavbu, modrý a zelený variant prechádzajú v blízkosti železničnej trate v časti obce Podlipníky, kde sa nachádzajú dva cintoríny – obecný a židovský, ktorý patrí Židovskej náboženskej obci. V červenom variante v lokalite mimoúrovňovej križovatky Podlipníky nesmie byť ohrozená jestvujúca bytová zástavba v blízkosti štátnej cesty I/18. Z navrhovaných variantov pre obec Pavlovce je najpriateľnejší červený variant, pokiaľ nedôjde k ohrozeniu jestvujúcej bytovej zástavby.

Radvanovce – preložka cesty sa dotýka katastra okrajovo, samotná obec je od preložky cesty vzdialená, pre obec je prijateľný variant, ktorý má najpriaznivejšie napojenie na preložku cesty – variant A červený.

Petrovce – obec nemá námietky voči preložke cesty I/18, pretože uvedený zámer nekoliduje so záujmami obce, obec sa prikláňa k návrhu preložky cesty I/18 variantu zelenému alebo červenému.

Medzianky – obec víta navrhovanú investíciu a prikláňa sa k variantnému riešeniu I/18 modrému.

Hanušovce nad Topľou – Mestské zastupiteľstvo Uznesením č. 66/2011 z 5. zasadnutia Mestského zastupiteľstva zo dňa 26.4.2011 súhlasí s tým, aby bol v stanovisku Mesta uvedený ako prijateľný variant zelený.

Bystré – obec Bystré sa pôvodne prikláňalo k variantu A, avšak po zmene vedenia obce sa súčasné zastupiteľstvo skôr prikláňa k riešeniu vo variante B.

Čierne nad Topľou – v katastri obce Čierne nad Topľou prechádzajú varianty v jednom koridore popri rieke Topli, podľa vyjadrenia starostu obce, obci najviac vyhovuje trasa preložky cesty vo variante A červenom.

Vyšný Žipov – pre obec je prijateľný variant B

Hlinné – pre obec je najpriateľnejší variant A červený, na druhom mieste je modrý variant a zelený na treťom mieste, pretože sa dotýka priemyselného parku ako aj občianskej vybavenosti obce.

Jastrabie nad Topľou – pre obec je prijateľný variant B.

Sol' – pre obec je prijateľný variant C zelený, ktorý nie je v rozpore s doterajším ÚP, ani s činnosťami plánovanými v území.

Čaklov – pre obec sú prijateľné varianty A a B, variant C obec neodporúča.

Vranov nad Topľou – prioritou mesta, pre ktoré bol v ÚPN mesta schválený pôvodne študovaný červený variant, je vytvorenie nových nástupov do mesta zo severu a juhu (čo najkratších) a vytvorenie čo najkratšieho a najefektívnejšieho severojužného prepojenia (tzv. južný obchvat - prepojenie ciest I/15 a I/79) pre vylúčenie najmä nákladného tranzitu zo zastavanej časti mesta. Podľa vyjadrenia mesta (z 29.4.2011) je potrebné poznamenať, že proces EIA ešte nebol ukončený, záverečná správa je v štádiu pripomienkovania a nehovorí jednoznačne o zelenom variante. Prijateľnosť jednotlivých variantov záleží od vyriešenia vyššie uvedených priorit mesta.

Záverečné stanovisko k navrhovanej činnosti I/18 Vranov nad Topľou – južný obchvat z 9.5.2011 odporučilo „variant C zelený s etapizáciou pre akútne riešenie vybraných úsekov, s možnosťou kombinácie s červeným variantom a úpravou trasy v MČ Lomnica, ktorá bude musieť byť zohľadnená aj v územnom pláne mesta.“

V súvislosti s trasovaním a označením variantov v predkladanej správe o hodnotení v úseku Vranova nad Topľou – variant A červený má polohu totožnú s variantom C zeleným a pôvodný červený variant (zo správy o hodnotení úseku I/18 Vranov nad Topľou – južný obchvat) nie je v SoH posudzovaný.

Hencovce – navrhované variantné riešenia nie sú v kolízii s aktivitami plánovanými v území. Pre obec je prijateľný variant A.

Nižný Hrabovec – Nakoľko modrý variant B sa najviac dotýka záberu katastrálneho územia obce a zasahoval by do záhrad občanov mohlo by dôjsť ku kolíziám pri vykupovaní pozemkov. Červený variant A je značne komplikovaný z pohľadu realizácie, nakoľko 3 krát križuje železničnú trať, vzniknú tak 3 premostenia. Zelený variant C sa nachádza najďalej od katastrálneho územia obce, za železničnou traťou, cesta by tak nenarúšala územie obce, javí sa ako najvhodnejší.

Strážske – zástupca mesta z referátu výstavby a ÚP sa vyjadril v tom zmysle, že preložka ciest je v územnom pláne riešená. K vhodnosti variantov pre mesto sa nevyjadril.

Brekov – V návrhu ÚPD obce, ktorý je v schvaľovacom procese, preložka cesty I/74 nekoliduje so záujmami obce. Obecné zastupiteľstvo v Brekove dňa 19.8.2008 odsúhlasilo variant C zelený. V tejto súvislosti treba poznamenať, že v odpovedi na otázky nebola zohľadnená poloha navrhovaných variantov v predkladanej správe o hodnotení a obec zaslala stanovisko k TŠ z roku 2007. V SoH nefiguruje v úseku Strážske – Brekov variant C, ale poloha variantu C je rešpektovaná v upravenom variante A červenom.

Humenné - Mesto Humenné vydalo v apríli 2011 záväzné stanovisko pre územné konanie k investičnej činnosti I/74 Brekov – Humenné, preložka, v ktorom s predmetnou akciou súhlasí za podmienky umiestnenia preložky cesty v súlade so schváleným ÚPN VÚC Prešovského kraja v znení zmien a doplnkov schválených dňa 27.10.2009 uznesením zastupiteľstva PSK č. 589/2009. Poloha preložky je určená v zmysle variantu C, ktorý bol odporúčaný Správou o hodnotení vplyvov ako optimálny variant a je v súlade so záverečným stanoviskom MŽP SR zo dňa 13.2.2009. V km 10,5 je navrhovaná MÚK predmetnej preložky I/74 Brekov – Humenné s cestou III. triedy č. III/55812 Humenné – Jasenov. Mesto Humenné s takto navrhnutým riešením súhlasí, pričom pripúšťa aj alternatívu hľadať možnosti presunutia tejto križovatky v rámci katastrálneho územia Humenné.

Lackovce – obec sa nevyjadrovala k navrhovaným variantom cesty I/18 a I/74 Lipníky- Ubl'a-preložka cesty z toho dôvodu, že podkladový materiál, ktorý bol zaslaný spracovateľom správy bol v nevhodnej mierke, z ktorej zástupcovia obce nevedeli podrobne vyčítať danú trasu v katastri obce a usúdili, že trasa sa dotýka katastra obce len okrajovo. Pri druhej urgencii požadovaných informácií bol na obec zaslaný podrobný detail vedenia trasy preložky cesty (obec si ho nevyžiadala). Až potom obec Lackovce poslala svoje stanovisko, podľa ktorého bolo zistené, že dané riešenie prechádza katastrom obce Lackovce. Obec zhodnotila a preštudovala navrhované varianty, ale ani s jedným variantom nesúhlasí. Názor obce je, že dané riešenia je potrebné prehodnotiť z dôvodu výstavby dvoch mostov cez rieku Cirocha v dĺžke cca 400 m, čo musí predražiť daný projekt. Posunutím trasy iba na jedno premostenie cez rieku Cirocha dáva účelnejšie využívané finančné prostriedky. Ďalej sa ako občania zamýšľajú nad tým, že k daným navrhovaným riešeniam nevzniesli pripomienky ochranári, veď riešením sú ohrozené aj živočíchy v oblasti rieky Cirocha, ich životné podmienky a celá nedotknutá príroda v oblasti tejto rieky. Obec Lackovce má v danej oblasti vybudované futbalové ihrisko, ktoré je v súlade s Územným plánom obce Lackovce. Územný plán obce bol vypracovaný v roku 9/2006, firmou A-typ, architektonický ateliér s.r.o. Prešov. Tento ÚP v danej oblasti rieši plochu každodennej rekreácie a športu, a v druhej časti je zase

plocha pre paragliding. ÚP obce má zohľadnenú iba cestu A3-MR 14/70, a to výpadovku na Medzilaborce. Daná cesta I/18 a I/74 Lipníky-Ubl'a preložka cesty je navrhovaná po ploche, ktorá je vo vlastníctve súkromných osôb. Zároveň predmetné územie je pri povodniach v katastri obce Lackovce zaplavované riekou Cirocha. Preto v danom území po pozemkových úpravách je navrhovaná ochranná hrádza.

Po zhrnutí všetkých argumentov obec požaduje prehodnotiť dané trasy posunutím na jedno premostenie Cirochy, čo je určite výhodné hlavne z finančného hľadiska, hľadiska ochrany krajiny a rešpektovania ÚP obce.

Jasenov – pre obec je prijateľným variantom variant B modrý. K tomuto variantu obec zasielala svoje stanoviská a obhajovala ho z dôvodu, že trasa vedie medzi riekou Laborec a priemyselnou zónou a nespôsobí žiadne komplikácie obci Jasenov ani mestu Humenné čo sa týka obytnej zóny a vplyvu na životné prostredie. Trasa ide mimo zastavaného územia, pričom pre túto trasu malo mesto Humenné vyše 15 rokov stavebnú uzáveru na tomto území. Obec je presvedčená, že variant B modrý, by bol najvhodnejším riešením tak pre mesto Humenné ako aj pre obec Jasenov, taktiež pre všetkých, ktorí ho budú využívať.

Vo variante A červený, je vyústenie trasy z mimoúrovňovej križovatky na Jasenovskú ulicu smerom do Humenného pre obec nepredstaviteľné z dôvodu, že Jasenovská ulica bola dimenzovaná pre dopravu z obce Jasenov a Jasenovskej ulice a v navrhovanom projektovom zámere podľa A variantu by mala slúžiť aj pre ďalšiu dopravnú prevádzku v smere od Sniny a od Strážskeho, čo na dnešnú neustále zvyšujúcu frekvenciu by bol neriešiteľný „lievikový“ problém.

Občania obce Jasenov na svojom verejnom zhromaždení dňa 28.3 za účasti SSC Košice, Dopravoprojektu Prešov, zhotoviteľky ÚPD Jasenov ako aj odbornej verejnosti, sa jednoznačne vyjadrili **proti variantu A červený**. Podľa názoru zástupcu obce by v rámci územného konania a v zmysle paragrafu 37 ods. 3 a .4 stavebného zákona mal stavebný úrad konanie zastaviť a nevydať územné rozhodnutie, nakoľko nie je v súlade s ÚPD obce Jasenov.

8.6.2011 prebehlo rokovanie spracovateľov správy o hodnotení so starostom obce, kde pán starosta opäť zdôvodnil nesúhlasné stanovisko obce voči navrhovanému variantu riešenia. Z dôvodu veľkého nesúhlasu obce Jasenov a jej občanov sa s umiestnením križovatky v tejto lokalite v ďalšom rozpracovaní projektu už nepočíta.

Hažín nad Cirochou – Návrh ÚPN-O zohľadňoval preložku cesty I/74 podľa vtedy platného ÚP VÚC Prešov, ktorý sa dá prirovnať k terajšiemu variantu A červený. V ÚPN-O je navrhovaná cyklotrasa po pravej strane žel. trate v smere na Humenné a chodník pre peších medzi obcami Hažín nad Cirochou a Lackovce, ktorých sa podstatne dotkne prípadná výstavba preložky cesty. Je potrebné tieto aktivity zohľadniť v ďalšom spracovaní PD.

Obec má v súčasnosti na pripomienkovanie PD pre územné rozhodnutie-I/74 Brekov-Humenné, preložka, ktorý v k.ú. obce rieši križovatku Humenné východ v km 13,5 podľa variantu B modrý.

Z pohľadu obce je prijateľnejší variant B medzi km14 a 15 (je tam futbalové ihrisko) a ďalej pokračovanie s variantom A. Nevhodne je situované ZS v km 13,5 a 15,5. Obec navrhuje posunúť o cca 100 m, nakoľko v km 13,5 je mokraď a v km 15,5 biotop sútoku Mlynského potoka a Cirochy a tu sa navrhuje trasovať cestu mimo tohto miesta, t.j. severnejšie. V km 16 sa nachádza skupina troch rodinných domov (tzv. miestna časť Mlyn), preto je potrebné viesť trasu cesty v dostatočnom odstupe z hľadiska možných vplyvov na obyvateľov.

Kamenica nad Cirochou – pre obec je prijateľná preložka cesty skôr vo variante modrom B Modra nad Cirochou - navrhované varianty nekolidujú so zamýšľanými investíciami obce. Modrý variant, riešený ako obchádzka Modry nad Cirochou, by bol z hľadiska obce výhodnejší.

Dlhé nad Cirochou – podľa spracovaného ÚPN obce sa počíta s preložkou cesty v trase cca variantu B, ktorý je pre obec jediný prijateľný. Variant B je vedený zhruba v trase preložky

cesty podľa ÚPN VÚC Prešovského kraja. Rozvojové aktivity obce boli teda sústredené do územia medzi obcou a riekou Cirochou, kde boli prinavrátené pôdy a kde už prebieha výstavba rodinných domov. Variant A je v kolízii s týmito investíciami, navyše dochádza ku kolízii s novorealizovanými a projektovanými inžinierskymi sieťami. Medzi obcou a riekou Cirocha je poľnohospodárska pôda využívaná súkromníkmi.

Belá nad Cirochou – obci viac vyhovuje preložka cesty v trase variantu B.

Snina – V ÚPN mesta Snina sa v časti doprava spomína navrhovaná činnosť ako trasa preložky rýchlostnej cesty, ktorá bola prevzatá zo štúdie I/18 a I/74 Prešov – Ubl'a – štátna hranica s Ukrajinou. Navrhovaným obchvatom sídla rýchlostnou komunikáciou sa dopravne odľahčí obytné územie v koridore cesty I/74 v úseku intravilánu. Napojenie pôvodnej cesty I/74 na obchvat je riešené mimoúrovňovo v mieste ich vzájomného kríženia v k.ú. obce Belá nad Cirochou.

Stakčín – Oba varianty sa obce Stakčín dotýkajú len okrajovo. Pre obec Stakčín je dôležité napojenie obce na novovybudovanú cestu, ktoré bolo s projektantmi riešené a hlavne realizácia preložky cesty I/74, lebo je to jediná alternatíva spojenia s mestom Snina.

Kolonica – pre obec je prijateľný variant A

Ladomírov – na základe rozhovoru s pani starostkou je pre obec prijateľný variant A, avšak podľa poskytnutých informácií je potrebné preveriť, či v trase nie je stavba pravoslávneho kostola (km cca 46,0) a podľa toho trasu posunúť.

Klenová – obec uprednostňuje variant A červený s prepojením cesty na obec Klenová.

Ubl'a – pre obec Ubl'a je prijateľný iba variant riešenia preložky cesty v trase variantu A, ktorý nie je v kolízii s aktivitami plánovanými v území.

Rekapitulácia preferencií variantov:

Obec, mesto	Preferovaný variant	Obec, mesto	Preferovaný variant
Nemcovce	nejasný	Nižný Hrabovec	C
Šarišská Poruba	nezaslali stanovisko	Strážske	nezaslali stanovisko
Lipníky	A,B,C v jednej trase	Brekov	C≡A
Chmeľov	okrajovo dotknutý	Humenné	C
Pavlovce	A	Jasenov	B
Radvanovce	A	Lackovce	žiadny, prehodnotiť
Medzianky	B	Hažín nad Cirochou	B, od km 15,0 A
Hanušovce nad Topľou	C	Kamenica nad Cirochou	B
Petrovce	A, C	Modra nad Cirochou	B
Bystre	B	Dlhé nad Cirochou	B
Čierne nad Topľou	A	Belá nad Cirochou	B
Vyšný Žipov	B	Snina	A
Hlinné	A	Stakčín	A, B
Jastrabie nad Topľou	B	Kolonica	A
Soľ	C	Ladomírov	A
Čaklov	A, B	Klenová	A
Vranov nad Topľou	C	Ubl'a	A
Hencovce	A	Dotknutá verejnosť	Vecné pripomienky

Vplyvy na horninové prostredie

V úseku preložky cesty I/18 Lipníky – Strážske predstavujú najnáročnejšie časti pri všetkých variantoch úseky od ZÚ po obec Bystré a od obce Nižný Hrabovec po mesto Strážske. Ako najmenej výhodný sa javí *variant C zelený I/18*, pretože je najdlhší, predstavuje najnáročnejšie zásahy do horninového prostredia v úseku Nižný Hrabovec – Strážske a zároveň sú v km 7,800 – 9,400 nepriaznivé zásahy v zosuvných územiach. Ako najvýhodnejší sa javí *variant B modrý I/18*, pretože je najdlhším úsekom vedeným v nive rieky Topľa. Aj keď jeho trasa zahŕňa dva značne náročné úseky, a to pomerne hlboký zárez (26,0 m) o dĺžke 700 m (v km 3,000 – 3,700) a prechod cez zosuvné územie v km 4,100 – 4,800.

V úseku cesty I/74 Strážske – Ubľa je najnáročnejším úsekom na obidvoch variantoch cca posledných 20 km až po štátnu hranicu. V tomto úseku sa *variant B modrý I/74* javí ako nevýhodný, nakoľko je dlhší ako *variant A červený*, vedie exponovanejším terénom, čo znamená väčšie zásahy do horninového prostredia a prechádza výrazne dlhšími úsekmi zosuvnými územiami. V úseku cca km 18,000 – 29,000 je *variant A červený I/74* vedený prevažne v aluviálnej nive, zatiaľ čo *variant B modrý I/74* na dvoch úsekoch je vedený mimo nivy pri obchvatoch obcí Modrá nad Cirochou a Belá nad Cirochou.

V území medzi obcami Hanušovce nad Topľou a Bystré prechádzajú varianty *B modrý* a *C zelený* preložky cesty I/18 určeným dobývacím priestorom „Bystré“, ktorým sa zabezpečuje ochrana tehliarskych hĺn pre ich prípadné budúce využívanie. V katastrálnom území Čemerné (Vranov nad Topľou) zase trasy variantov *A červený* a *C zelený* preložky cesty I/18 prechádzajú cez chránené ložiskové územie – dobývací priestor tehliarskych hĺn „Čemerné“. Oba DP sú vyhlásené v zmysle zákona č.44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov.

Vplyvy na ovzdušie

V súčasnosti sú dopravne i imisne najzaťaženejšími komunikáciami na sledovanom území cesty I/18 a I/74, ktoré budú odľahčené o záťaž, ktorú preberie preložka cesty. Očakáva sa teda pokles produkcie škodlivín z automobilovej dopravy v intravilánoch obcí a miest, cez ktoré v súčasnosti prechádza celý tranzit. Z hľadiska produkcie emisií sú všetky variantné riešenia rovnocenné, nakoľko ani pri jednom variantnom riešení nedôjde k prekročeniu limitných hodnôt.

Vplyvy na vodné pomery

Najväčšie potenciálne negatívne ovplyvnenie povrchových i podzemných vôd v dotknutom území sa predpokladá pri realizácii úprav tokov, pri budovaní mostov s najmä hĺbkovým zakladaním cez jednotlivé toky, realizácii mimoúrovňových križovatiek a pri zemných prácach. Tento vplyv je možné hodnotiť ako dočasný a pomerne krátkodobý. Vzhľadom na situovanie preložky cesty v údolí riek Topľa, Laborec a Cirocha, ako aj ich prítokov je potrebné realizovať úpravy týchto tokov v mieste kríženia s preložkou cesty.

Pri preložke cesty I/18 je najväčší zásah s úpravou rieky Tople pri variantoch *B modrom* a *C zelenom*, ktoré si vyžadujú úpravu rieky v jej meandroch. *Variant A červený* si vyžaduje iba opevnenie koryta v mieste kríženia mostným objektom.

Pri preložke cesty I/74 je väčší zásah do vodných tokov s potrebou ich úpravy pri variante *B modrom* ako pri variante *A červenom*, ktorý si vyžaduje úpravu opevnenia koryta v mieste kríženia, najmä s riekou Cirocha.

Pri preložke cesty I/18 prechádzajú trasy variantných riešení nasledujúcimi ochrannými pásmami II. stupňa vodárenských zdrojov :

<i>Variant A červený</i>	– km 18,000 – 18,500 pri obci Vyšný Žipov
	– km 40,500 pri obciach Nižný Hrabovec – Kučín
<i>Variant B modrý</i>	– km 11,500 – 12,000 pri obci Bystré

- km 17,200 – 17,700 pri obci Vyšný Žipov
- km 38,400 pri obciach Nižný Hrabovec – Kučín
- Variant C zelený*
  - km 12,500 – 13,000 pri obci Bystré
  - km 18,500 – 19,000 pri obci Vyšný Žipov
  - km 41,300 pri obciach Nižný Hrabovec – Kučín

Pri preložke cesty I/74 prechádzajú trasy variantných riešení nasledujúcimi ochrannými pásmami II. stupňa vodných zdrojov :

Variant A červený – km 4,000 – 4,500 pri obci Brekov

Variant B modrý – km 4,000 – 4,500 pri obci Brekov

Jednotlivé variantné riešenia preložky cesty I/18 a I/74 zasahujú do zátopových území najväčších tokov v danom území – Topľa, Laborec a Cirocha :

Preložka cesty I/18 v úseku Lipníky – Strážske

V katastrálnom území obcí Čierne nad Topľou, Vyšný Žipov, Hlinné, Jastrabie nad Topľou, Soľ a Čaklov sú jednotlivé variantné riešenia preložky cesty I/18 smerovo vedené nivou rieky Topľa a zasahujú do jej zátopového územia. Rieka Topľa nemá v tomto úseku upravené koryto, ktoré by vyhovovalo prietoku veľkých vôd a pri prietoku 5-ročnej vody dochádza k vybreženiu vody z koryta.

Preložka cesty I/74 v úseku Strážske – Ubl'a

Variant B modrý preložky cesty I/74 je vedený v km 3,300 – 5,200 na brehoch rieky Laborec a prechádza jej zátopovým územím. Aj v km 9,000 – 10,000 pri obci Jasenov sú obe variantné riešenia preložky cesty situované do zátopového územia rieky Laborec. Rieka má v spomínaných úsekoch vybudovanú korytovú úpravu s obojstranným ohradzovaním, ktoré bolo prevedené za účelom zlepšenia odtokových pomerov a ochrany pred záplavami na prietok $Q = 800 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ s 50 cm bezpečnosťou. V nadväznosti na korytovú úpravu je tu ďalej vybudovaná ľavobrežná i pravobrežná hrádza.

Rieku Cirocha križujú variantné riešenia preložky cesty I/74 niekoľkokrát, pričom ich trasy zasahujú do predpokladaného zátopového územia rieky. Pri variante A červenom sú to úseky v km 14,800 – 15,600; 21,500 – 25,300; 25,600 – 27,500; 28,500 – 29,200 a 35,100 – 36,000. Pri variante B modrom sú to iba dva úseky, a to v km 14,300 – 15,300 a 34,800 – 35,700. Rieka Cirocha nemá v tejto oblasti upravené koryto, ktoré by vyhovovalo prietoku veľkých vôd, čo môže spôsobovať vybreženie vody z koryta a zátopu okolitého územia.

Vplyvy na pôdu

Ukazovateľ	m.j.	Preložka cesty I/18			Preložka cesty I/74	
		Variant A červený I/18	Variant B modrý I/18	Variant C zelený I/18	Variant A červený I/74	Variant B modrý I/74
Trvalý záber ornej pôdy	ha	120,594	108,550	119,432	87,566	120,514
Trvalý záber lesnej pôdy	ha	57,745	20,767	26,678	87,529	43,723
Trvalý záber ostatnej pôdy	ha	34,916	30,502	49,395	45,408	60,807
Plocha trvalého záberu	ha	213,255	159,819	195,505	220,503	225,044
Celková plocha doč. záberu	ha	53,314	39,955	48,876	55,126	56,261

Najväčší trvalý záber poľnohospodárskeho pôdneho fondu je pri variante A červenom na celej preložke cesty I/18 a variante B modrom pri preložke cesty I/74. Najnižší záber ornej pôdy je pri variante B modrom pri preložke cesty I/18 a pri variante A červenom u preložky cesty I/74. Záber lesnej pôdy je najväčší pri variante A červenom I/18 a I/74.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Variantné riešenia predmetnej stavby prechádzajú územím, pre ktoré platí 1. stupeň ochrany v rozsahu ustanovení §12 zákona NR SR č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny. Výstavba i prevádzka preložky cesty nepredstavujú činnosť podľa cit. zákona v území zakázanú.

Najvýznamnejšie vplyvy navrhovanej činnosti sa prejavia predovšetkým v etape výstavby a budú predstavovať:

- a) zásah a zničenie biotopov európskeho a národného významu,
- b) likvidáciu stromovej a kríkovej zelene vo voľnej krajine,
- c) zásah do biotopov avifauny,
- d) zásah do lesných a brehových biotopov,

Vplyvy na biotopy fauny a migračné koridory živočíchov

Zásah do reliéfu a pôdneho krytu povedie k poškodeniu a zničeniu ekosystémov viazaných na vysokú hladinu podzemnej vody (mokré lúky). Opakom bude vznik nových mikromokrin a priehlbín s vodou ako nových stanovišť pre druhy.

V celom úseku variantných riešení je kolíznym úsekom trasovanie preložky cesty a výstavba mostných objektov v údolnej nive rieky Ondava. Prirodzený tok Ondavy poskytuje ideálne biotopy pre množstvo vtákov. Rušivý vplyv prevádzky preložky cesty adaptabilnejším druhom (prevažne bežnejšie s početným zastúpením) zrejme nebude vadiť. Pri druhoch technofóbnych (vzácnejšie kačice, divé husy a i.) premostenia obmedzia využívanie týchto miest.

Vplyvy na ryby

Abiotické faktory (teplota, kyslík, pH) sú dané prírodnými a klimatickými podmienkami toku, zatiaľ čo cudzorodé látky sa dostávajú do vodného prostredia prevažne antropogénnou činnosťou. Tieto môžu ovplyvniť nielen druhové zloženie rýb, ale aj potravinovú (trofickú) základňu rýb, a tým druhotne ovplyvniť celkovú početnosť a druhové zloženie rýb. Do tejto kategórie je možné zaradiť tiež úpravy a regulácie vodných tokov. Pri výkone úprav dochádza k znečisťovaniu vodných tokov zákalom, ktorý spôsobuje poškodenie jemných žiabier rýb. Zároveň je potrebné na maximálnu mieru obmedziť možnosť prieniku cudzorodých látok do recipientu, najmä ropných látok.

Vplyvy na biotopy flóry

Pri výstavbe dôjde k priamemu fyzickému zničeniu niektorých ekosystémov alebo ich častí. Pôjde o priamu likvidáciu organizmov (rastliny i živočíchy), aj prostredia pre život niektorých živočíšnych druhov. Sprievodným znakom výstavby cesty bude zvýšená činnosť mechanizmov a s ňou súvisiaca zvýšená hladina hluku. Pri výstavbe dôjde k poškodeniu pôdneho krytu a poškodeniu vegetácie, čo sa nepriaznivo prejaví na zoocenózach v posudzovanom území.

Vplyvy na lesné ekosystémy

Vplyvom na lesné ekosystémy bude priama likvidácia časti ekosystému v záujmovom území stavby a jeho fragmentácia s významným bariérovým účinkom líniovej stavby. Otvorením porastových stien, dôjde k zníženiu stability lesných porastov voči abiotickým činiteľom a možným nástupom ruderalných a invázných druhov, vplyvom stavebnej činnosti. Hluk v okolí preložky cesty spôsobí zníženie výskytu poľovnej zveri. Budú narušené prirodzené migračné trasy zveri a vznikne riziko zrážky so zverou.

Vplyvy na lesné biotopy

Projektovaná preložka cesty neohrozuje žiadnu mimoriadne významnú lokalitu lesných biotopov. Smerové vedenie preložky cesty je navrhnuté so zreteľom na minimalizáciu záberov lesných biotopov, ktoré sa v dotknutom území nachádzajú na pomerne veľkých výmerách. Lokalita 11 tvorená biotopom európskeho významu *Ls5.4 – Vápnomilné bukové lesy* v rámci lesného celku Humenné sa nachádza v NPR Humenský Sokol. Navrhovaný variant A červený I/74 je vedený v tesnej blízkosti NPR. Za významné sú považované aj

lokality 15, 16 a 20 tvorené mokraďovými spoločenstvami s prítomnosťou biotopu *Ls1.3 Jaseňovo – jelšové podhorské lužné lesy* najvyššej kvality v rámci lesného celku Snina. Obe variantné riešenia preložky cesty I/74 sú trasované tak, že je tu predpokladaná možnosť negatívneho ovplyvnenia až fragmentácie biotopu. V ďalších stupňoch projektovej dokumentácie bude nevyhnutné vykonať aktualizáciu výskytu lesných biotopov v trase preložky cesty na základe terénneho mapovania, so zameraním sa najmä na existujúce lesné porasty zaradené do kategórie ochranných lesov (lokality 11, 12, 19, 21 a 27).

Výruby drevín rastúcich mimo les

Pre vybraný variant trasy je potrebné v ďalšom stupni projektovej dokumentácie vypracovať inventarizáciu drevín rastúcich mimo lesa a na vyčíslieť spoločenskú hodnotu drevín.

Vplyvy na brehové porasty

Výstavbou mostných objektov ponad vodné toky a údolia v trase jednotlivých variantných riešení dôjde aj k úpravám vodných tokov (regulácie preložky vodných tokov), ktoré majú tiež nepriaznivý vplyv na ekosystémy vodných tokov a brehové a sprievodné porasty.

Vplyvy na trávinné biotopy

Projektovaná preložka cesty priamo neohrozuje žiadnu mimoriadne významnú lokalitu trávinných biotopov. Taktiež pri mapovaní neboli zistené žiadne chránené a ohrozené druhy. V úseku Lipníky – Vranov nad Topľou sa v okolí preložky cesty takmer nevyskytujú biotopy európskeho, či národného významu a vzácné sú aj v úseku medzi Vranovom a Humenným. Tu za pozornosť stojí iba lokalita biotopu európskeho významu *Tr1 – Suchomilné trávino-bylinné a krovinové porasty na vápnom substráte* v k.ú. Brekov (lokalita 5), ktorá predstavuje xerothermné spoločenstvá na severnom okraji areálu. Aj keď lokalita nie je priamo zasiahnutá stavbou, mohlo by dôjsť k jej negatívne ovplyvneniu. Na úseku Humenné – Snina už pribúdajú cenné lokality trávinných biotopov. Vyskytujú sa tu aj niektoré ohrozené druhy, i keď ide o druhy relatívne bežnejšie s viacerými lokalitami výskytu po celom Slovensku. Pozornosť bude potrebné venovať biotopom európskeho významu *Lk1 – Nížinné a podhorské kosné lúky* v k.ú. Modra nad Cirochou, Dlhé nad Cirochou, Belá nad Cirochou (lokality 7,8,11) a *Lk5 – Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach* v k.ú. Modra nad Cirochou (lokalita 13) a zároveň aj biotopu národného významu *Lk3 – Mezofilné pasienky a spásané lúky* v k.ú. Dlhé nad Cirochou (lokalita 15). Z hľadiska kolízie projektovanej preložky cesty s výskytom hodnotných trávinných biotopov je najproblémovnejší záverečný úsek cesty medzi Sninou a Ubl'ou (hranica s Ukrajinou), kde sa nachádzajú relatívne veľké výmery poloprárodných trávinných biotopov, viaceré z nich aj priamo v trase preložky cesty. Z tohto pohľadu sú kolízne najmä k.ú. Kolonica, Ladomirov, Ubl'a. Pozornosť si zasluhujú najmä lokality prioritného biotopu európskeho významu *Tr8 – Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte* v k.ú. Ladomirov (lokality 27,28). Aj keď tieto lokality neležia priamo v trase preložky cesty, môžu byť stavbou rôzne ovplyvnené. Zároveň sa v tomto území na pomerne veľkých výmerách vyskytuje aj biotop európskeho významu *Lk1 – Nížinné a podhorské kosné lúky*, a to miestami aj v najlepšom stave A. Za pozornosť stoja aj mokraďové spoločenstvá s prítomnosťou biotopu európskeho významu *Lk5 – Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach* v k.ú. Ubl'a (lokalita 37). Pri porovnaní jednotlivých variantov preložky cesty I/18 a I/74 možno konštatovať, že medzi navrhovanými variantnými riešeniami nie sú významné rozdiely z pohľadu vplyvu na trávinné biotopy. Na preložke cesty I/18 v úseku Lipníky – Strážske je minimum kolízií s biotopmi európskeho a národného významu. V okolí obcí Kolonica, Ladomirov a Ubl'a variant A červený I/74 zasahuje menšie výmery trávinných biotopov a menej lokalít, ale na druhej strane zasahuje niektoré oblasti výskytu biotopu *Lk1* vo výbornej kvalite. Variant B modrý I/74 zasahuje väčšiu výmeru biotopov a viac lokalít, vrátane mokraďí (k.ú. Ubl'a). V ďalšom stupni projektovej dokumentácie bude potrebné uskutočniť aktualizáciu výskytu trávinných biotopov na základe terénneho mapovania.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability

V rámci prvkov územného systému ekologickej stability, vyčlenených v sledovanom území, budú líniovou stavbou najviac ovplyvnené funkcie biokoridorov, ktorými sú v krajine prakticky všetky vodné toky, ako aj biocentier, lesných komplexov a ekotónových spoločenstiev na rozhraní súvislých lesných komplexov a TTP. V nasledujúcej tabuľke sú uvedené len tie prvky, ktoré môžu byť ovplyvnené navrhovanou činnosťou :

Prvok ÚSES	Variant preložky cesty	Trasa v km	Vplyv na prvky ÚSES
RBc Úsek Tople od Žipova po Sol'	A červený I/18 B modrý I/18 C zelený I/18	17,300 – 24,800 16,500 – 23,500 17,500 – 22,000	fragmentácia, bariérový efekt, likvidácia brehovej vegetácie, oslabenie porastu
RBk Topľa	A červený I/18 B modrý I/18 C zelený I/18	17,300 – 24,800; 35,300 11,750 – 32,500 13,000 – 22,000; 36,800 (každý variant križuje niekoľkokrát)	prerušenie líniového prvku, fragmentácia, bariérový efekt, likvidácia brehovej vegetácie
NRBk Ondava	A červený I/18 B modrý I/18 C zelený I/18	40,300 38,400 41,800	prerušenie líniového prvku, fragmentácia, bariérový efekt, likvidácia brehovej vegetácie
NRBk Laborec	A červený I/74 B modrý I/74	9,950 4,500 – 5,200; 10,400	prerušenie líniového prvku, fragmentácia, bariérový efekt, likvidácia brehovej vegetácie
RBc Alúvium Laborca pod Humenným	B modrý I/74	4,000 – 5,300	fragmentácia, bariérový efekt, likvidácia brehovej vegetácie, oslabenie porastu
RBc Sútok Cirochy a Laborca	A červený I/74 B modrý I/74	15,000 – 15,500 14,600 – 15,100	fragmentácia, bariérový efekt, likvidácia brehovej vegetácie, oslabenie porastu
RBk Cirocha	A červený I/74 B modrý I/74	15,000 – 15,500; 23,300; 24,450; 26,600; 28,750 14,600 – 15,100	prerušenie líniového prvku, fragmentácia, bariérový efekt, likvidácia brehovej vegetácie
NRBk Vihorlat - Poloniny	A červený I/74 A subvariant I/74 B modrý I/74	38,0-38,5, 48,0-48,5 45,5-46,5; 48,0 – 48,5 38,0 – 38,5; 49,0 – 49,5	bariérový efekt v trase biokoridoru
RBk Ublianka	A červený I/74 B modrý I/74	51,300 53,150 – 53,300	zásah do biotopov európskeho a národného významu, fragmentácia, bariérový efekt

Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme

Vplyvy na poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

Najzávažnejším vplyvom výstavby preložky cesty je samotný záber poľnohospodárskej a lesnej pôdy (viď časť vplyvy na pôdu).

Vplyvy na sídla

Posudzovaná stavba I/18 a I/74 Lipníky – Ubľa, preložka cesty sa má realizovať v katastrálnom území obcí okresov Prešov (Nemcovce, Šarišská Poruba, Lipníky, Chmeľov), Vranov nad Topľou (Pavlovce, Radvanovce, Medzianky, Hanušovce nad Topľou, Petrovce, Bystré, Čierne nad Topľou, Vyšný Žipov, Jastrabie nad Topľou, Hlinné, Vranov nad Topľou, Sol', Čaklov, Hencovce, Nižný Hrabovec), Michalovce (Strážske), Humenné (Brekov,

Humenné, Lackovce, Jasenov, Hažín nad Cirochou, Kamenica nad Cirochou, Modra nad Cirochou) a Snina (Dlhé nad Cirochou, Belá nad Cirochou, Snina, Stakčín, Kolonica, Ladomirov, Klenová, Ubľa). Vo všeobecnosti možno povedať, že výstavba preložky cesty bude mať pozitívny vplyv na ďalší rozvoj sídiel, nakoľko hospodársky rozvoj územia je podmienený kvalitou dopravnej infraštruktúry. Väčšinou trasy navrhovaných riešení prechádzajú mimo zastavaného územia týchto sídiel, čím bude negatívny účinok dopravy – hluk, exhaláty a bezpečnosť obyvateľstva minimalizovaný. Vyjadrenia obcí k navrhovaným variantom sú uvedené v častiach Stanoviská k správe o hodnotení, Vplyvy na obyvateľstvo a Odôvodnenie záverečného stanoviska vrátane zdôvodnenia akceptovania predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení.

Súlad navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou

Koncepcia rozvoja diaľnic a rýchlостných ciest Slovenska v súčasnej dobe neuvažuje so situovaním diaľnice alebo rýchlостnej cesty v riešenom území. Hlavnú dopravnú funkciu v tejto oblasti zabezpečuje sieť ciest I. triedy, ktorá je napojená na rýchlостnú cestu R4 v navrhovanej mimoúrovňovej križovatke Lipníky. Zároveň je cestou I/18 napojená na navrhovanú diaľnicu D1 pri meste Michalovce a cestou I/79 pri meste Sečovce. Cesty I/18 a I/74 nie sú v riešenom úseku zaradené do siete medzinárodných ciest.

V rámci Veľkého územného celku Prešovského kraja sú v platnosti :

- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS, 2001) ako územno–plánovací dokument celoštátneho významu bola schválená uznesením vlády SR č.1033/2001 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Nariadením vlády SR č. 528/2002
- ÚPN VÚC Prešovského kraja – Zmeny a doplnky 2004 boli schválené Všeobecným záväzným nariadením č. 4 Zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja uznesením č. 228 zo dňa 22. júna 2004. Všeobecné záväzné nariadenie PSK č. 4/2004 nadobudlo účinnosť dňa 30.júla 2004.
- Zmeny a doplnky Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja 2009 boli schválené Zastupiteľstvom PSK uznesením č. 588/2009 dňa 27.10.2009. Záväzná časť Zmien a doplnkov Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja 2009 bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením PSK č. 17/2009 schváleným Zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja uznesením č. 589/2009 dňa 27.10. 2009 s účinnosťou od 06.12.2009.

V rámci Veľkého územného celku Košického kraja sú v platnosti :

- ÚPN VÚC Košického kraja (URBAN, v.o.s. projektová kancelária, Košice, 1998) schválený uznesením vlády SR č. 323/1998 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Nariadením vlády SR č. 281/1998 Z.z.
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS, 2001) ako územno–plánovací dokument celoštátneho významu bola schválená uznesením vlády SR č.1033/2001 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Nariadením vlády SR č. 528/2002
- ÚPN VÚC Košický kraj – zmeny a doplnky roku 2004 (URBI projektová kancelária, Košice, 2002).

ÚPN VÚC Prešovského kraja spolu s ÚPN VÚC Košického kraja vrátane ich zmien a doplnkov uvažujú s preložkou cesty I/18 Lipníky – Hanušovce nad Topľou súbežne so železničnou traťou Prešov – Humenné. Medzi Hanušovcami nad Topľou a Vranovom nad Topľou je preložka cesty situovaná okolo rieky Topľa v koridore železničnej trate. Juhozápadný obchvat mesta Vranov nad Topľou je podľa ÚPD situovaný pozdĺž rieky Topľa medzi mestom a časťou Čemerné, pričom prechádza priamo cez intravilán mesta. Medzi Vranovom nad Topľou a Strážskym je preložka cesty I/18 situovaná v koridore železničnej trate a z väčšej časti v trase existujúcej cesty s jej rekonštrukciou. Južne od mesta Strážske je napojená na preložku cesty I/74. Preložka cesty I/74 je podľa ÚPD situovaná v meste Strážske súbežne so železničnou traťou Prešov – Humenné. V meste Humenné je preložka cesty

situovaná medzi Humenným a Jasenovom na južnom okraji zastavaného územia. Medzi Humenným a Sninou je preložka cesty situovaná v údolí rieky Cirocha. Mesto Snina preložka cesty obchádza z južnej strany na okraji zastavaného územia. Medzi Sninou a hraničným priechodom Ubl'a – Malyj Bereznyj je preložka cesty situovaná v koridore jestvujúcej cesty mimo zastavaných území.

Stav územnoplánovacej dokumentácie obcí a miest v trase navrhovanej preložky cesty I/18 a I/74:

Obce bez ÚPN	Obce s rozpracovaným ÚPN	Obce s platným ÚPN	Súlad činnosti s ÚPN
Nemcovce	Šarišská Poruba	Hanušovce nad Topľou	Nepočíta s preložkou cesty
Lipníky	Hencovce	Bystré	Súlad s ÚPN - 3 varianty
Chmeľov	Kamenica nad Cirochou	Čierne nad Topľou	Súlad s ÚPN - A
Pavlovce		Soľ	Nepočíta s preložkou cesty
Radvanovce		Čaklov	Súlad s ÚPN - A
Medzianky		Vranov nad Topľou	Súlad s ÚPN - B
Vyšný Žipov		Strážske	Súlad s ÚPN - A=B=C
Jastrabie nad Topľou		Humenné	Súlad s ÚPN - C=A
Nižný Hrabovec		Jasenov	Súlad s ÚPN - A
Brekov		Hažín nad Cirochou	Súlad s ÚPN - A
Ubl'a		Dlhé nad Cirochou	Súlad s ÚPN - B
Petrovce		Belá nad Cirochou	Súlad s ÚPN – A aj B
Hlinné		Snina	Súlad s ÚPN - A
Modra nad Cirochou		Klenová	Nepočíta s preložkou cesty
Ladomirov		Stakčín	Súlad s ÚPN
		Kolonica	Súlad s ÚPN - A
		Lackovce	Nepočíta s preložkou cesty

Vplyvy na dopravu

Z výsledkov posúdenia výkonnosti vyplýva, že v stave s realizovanými investíciami dosiahne navrhovaná činnosť :

- v červenom variante v najvzdialenejšom posudzovanom období v polovičnom profile funkčnú úroveň C pri triede stúpania 2 v úsekoch Petič – Podlipníky, Čaklov – Vranov západ,
- v modrom variante v najvzdialenejšom posudzovanom období v polovičnom profile funkčnú úroveň C pri triede stúpania 3,
- v zelenom variante v najvzdialenejšom posudzovanom období v polovičnom profile funkčnú úroveň C pri triede stúpania 2 v úseku Lipníky – Hanušovce.

Z dopravnno-inžinierskeho hľadiska je najlepší variant A červený I/18 a I/74.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIE, NAVRHOVANÉ ÚZEMIE EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO SÚVISLÚ EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (NATURA 2000)

Hodnotenie vplyvov preložiek ciest I/18 a I/74 na územia NATURA 2000 boli uskutočnené v roku 2012 a výsledky sú uvedené v *Štúdiu vplyvov stavby na územia sústavy NATURA 2000*. Štúdiu vypracovala Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica v roku 2012. Štúdia má 97 strán a je rozdelená do 2 častí:

Časť I

Návrh opatrení na minimalizáciu rozsahu úprav vodných tokov z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny

Časť II

Hodnotenie vplyvov stavby I/18 a I/74 Lipníky – Ubl'a na územia sústavy Natura 2000.

Štúdia bola vypracovaná v intenciách metodík z EK pre posudzovanie vplyvov navrhovaných činností na územia NATURA 2000.

Samotné teleso preložky cesty I/18 a I/74 je vedené väčšinou územím, v ktorom platí 1. stupeň ochrany podľa zákona NR SR č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny. Trasa preložky cesty zároveň prechádza ochrannými pásmami II. stupňa vodárenských zdrojov, pričom vplyvy počas výstavby a prevádzky sú vyhodnotené v kapitole C.III.5. (Správa o hodnotení, vplyvy na vodné pomery).

Smerovým vedením variantných riešení preložky cesty došlo k určitým priblíženiam sa a stretom s lokalitami, ktoré sú legislatívne chránené, a to nasledovne :

Variant A červený I/18, variant B modrý I/18 a variant C zelený I/18

V katastrálnom území obce Vyšný Žipov v nive rieky Topľa sú navrhované variantné riešenia preložky cesty I/18 (úseku km cca 17,500 variantu A červeného; 16,500 variantu B modrého a 18,000 variantu C zeleného) smerovo vedené v blízkosti (cca 60-250 m) *PP Žipovské mŕtve rameno*, kde platí 5. stupeň územnej ochrany.

Variant A červený I/74

V úseku km cca 11,000 – 12,000 pri obci Jasenov sa trasa variantného riešenia dostáva do tesnej blízkosti (cca 30 - 60 m) *NPR Humenský Sokol* a územia európskeho významu *SKUEV0206 Humenský Sokol*, kde platí 5. stupeň územnej ochrany, zároveň aj chráneného vtáčieho územia *SKCHVÚ035 Vihorlatské vrchy*. Plocha CHÚ sa v týchto miestach prekrýva s územím európskeho významu i chráneným vtáčím územím. Zároveň variant A červený I/74 je v úseku 11,000 – 12,000 vedený ochranným pásmom NPR Humenský Sokol, kde platí 3. stupeň územnej ochrany podľa platnej legislatívy.

K prvému stretu dochádza v úseku km cca 23,000 – 24,500 pri obci Dlhé nad Cirochou s vyhláseným chráneným vtáčím územím *SKCHVÚ011 Laborecká vrchovina*, kde variantné riešenie je vedené okrajom chráneného územia, v ktorom platí 1. stupeň územnej ochrany.

V úseku km cca 24,500 – 28,500 je trasa variantu A červeného smerovo vedená v blízkosti hraníc (50-500 m) chráneného vtáčieho územia *SKCHVÚ011 Laborecká vrchovina*.

V km cca 51,200; 56,000 a 56,500 pred obcou Ubl'a a pred hraničným prechodom s Ukrajinou variant A červený opakovane prechádza územím európskeho významu *SKUEV0063 Ublianka*, ktoré je vyhlásené za účelom ochrany biotopov a druhov európskeho významu. Platí tu 2. stupeň územnej ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny.

Variant B modrý I/74

V úseku km cca 3,500 – 5,000 v k.ú. obce Brekov prechádza variant B modrý nivou rieky Laborec, kde je od územia európskeho významu *SKUEV0250 Krivoštianka*, *SKUEV1250 Krivoštianka* (doplnok) a vyhláseného chráneného vtáčieho územia *SKCHVÚ035 Vihorlatské vrchy* vzdialený cca 200-250 m. V katastrálnom území obce Ubl'a v úseku km cca 52,000 – 57,500 variant B modrý niekoľkokrát križuje územie európskeho významu *SKUEV0063 Ublianka*, v ktorom platí 2. stupeň územnej ochrany.

Vplyvy preložky cesty I/74 na chránené vtáče územie SKCHVÚ011 Laborecká vrchovina

CHVÚ je jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie orla krikľavého (*Aquila pomarina*) a haje červenej (*Milvus milvus*), ktorá patrí k najohrozenejším

druhom dravcov na Slovensku. Zo sov tu hniezdi viac ako 1% národnej populácie našej druhej najväčšej sovy – sovy dlhochvostej (*Strix uralensis*). Z ďalších významných druhov dravcov hniezdiacich v CHVÚ tu nájdeme včelára lesného (*Pernis apivorus*).

Medzi hlavné vplyvy pozemných komunikácií na vtáky patria:

- primárne vplyvy - zánik biotopov
- sekundárne vplyvy - fragmentácia biotopov
- rušenie hlukom a svetlom
- usmrcovanie dopravnými prostriedkami

Zánik biotopov

Priamo na trase preložky cesty a ani v jej bezprostrednom okolí nie je predpoklad výskytu významných biotopov vtákov. V bezprostrednom okolí preložky cesty boli zaznamenané dravce, bocian biely a spevavce. Hniezdiská vtákov sa od trasy plánovanej preložky cesty nachádzajú vo väčšej vzdialenosti. Širšie okolie, ako i samotná trasa komunikácie predstavuje súčasť potravných, resp. lovných teritórií orla krikľavého, haje červenej a včelára lesného a ďalších druhov vtákov. Vzhľadom na charakter, veľkosť a rozloženie týchto lovísk sa však nepokladá zastavanie plochy v rozsahu navrhovanej preložky cesty za výraznú stratu alebo ochudobnenie ich potravných biotopov.

Fragmentácia biotopov

Každá cestná komunikácia predstavuje významnú líniovú bariéru pre väčšinu terestrických živočíchov, vrátane vtákov. Z nich sa to týka hlavne druhov s nízkymi letovými hladinami alebo druhov pohybujúcich sa zväčša po zemi, ako sú v prípade navrhovanej preložky cesty napríklad prepelice. Tým môžu prispievať k narušaniu celistvosti územia a biotopov druhov, cez teritória ktorých prechádzajú. Týka sa to aj plánovanej preložky cesty I/74, ktorá čiastočne pretína okrajovú časť CHVÚ Laborecká vrchovina.

Napriek tejto skutočnosti navrhovaná komunikácia nie je považovaná za významný prvok narušujúci celistvosť tohto CHVÚ, a to z nasledujúcich dôvodov:

- preložka cesty prechádza len okrajovou časťou CHVÚ a hniezdných, či lovných biotopov väčšiny dotknutých druhov vtákov,
- spôsob života a letové aktivity väčšiny kritériových druhov (okrem kurotvarých) im umožňuje si zachovať celistvosť a kontinuitu svojich lovných, ako i hniezdných, teritórií bez ohľadu na prítomnosť komunikácie.

K zlepšeniu hniezdných podmienok a lovných biotopov výberových druhov môže prispieť aj výsadba stromovej línie vysokokmenných drevín popri preložke cesty.

Rušenie hlukom a svetlom

Cesta môže priamo dopravou (hluk, vyrušovanie ľuďmi, znečistenie) ovplyvniť územie po oboch stranách komunikácie. Hoci sa vtáky celkovo dokážu pomerne dobre adaptovať na zvýšené hodnoty hluku, významnejším problémom v súvislosti s produkciou akustických emisií dopravou môže byť práve prekrývanie ich hlasových prejavov so zvukovými frekvenciami áut, ktoré nazývame aj akustické maskovanie. To znamená, že vtáky potom nemôžu navzájom komunikovať, alebo sa identifikovať. Z tohto hľadiska z výberových druhov za pozornosť stojí najmä prepelica poľná (Rheindt 2003, Brumm 2004). K eliminácii hlukového a svetelného efektu môže prispieť aj výsadba stromovej línie vysoko kmenných drevín popri ceste.

Viacere výberové druhy vtákov ako orol krikľavý, hrdlička poľná, žltouchvost lesný a penica jarabá nepatria k výrazne kulturofóbnym živočíchom a prítomnosť ľudí v dostatočnej únikovej vzdialenosti ako i samotný pohyb áut nevnímajú tak citlivo. Ich samotné hniezdiská sú pritom v dostatočnej odporúčanej vzdialenosti od plánovanej preložky cesty.

Usmrcovanie dopravnými prostriedkami

Priame kolízie vtákov s dopravnými prostriedkami predstavujú určité riziko pri výstavbe nových ciest (ale aj prevádzke existujúcich). Na našich cestách k najviac usmrcovaným druhom vtákov patria najmä myšiak lesný, sokol myšiar, kurotvaré, krkavcovité vtáky a ostatné drobné spevavce a z nočných druhov hlavne myšiarka ušatá a plamienka driemavá. V predmetnom území preto z hľadiska smrteľných kolízií výberových druhov pripadá do úvahy prepelica poľná, včelár lesný, hrdlička poľná a penica jarabá. Vzhľadom na početnosť populácie týchto druhov, ich stav v CHVÚ a nevyhovujúci až zlý stav biotopov týchto výberových druhov na trase a v blízkom okolí navrhovanej preložky cesty sa nepredpokladá zhoršenie ich priaznivého stavu v CHVÚ. Nakoľko už v súčasnosti v blízkosti tejto časti CHVÚ je vedená existujúca cesta I/74, nepredpokladá sa významnejší nárast usmrcovania vtákov výstavbou a prevádzkovaním navrhovanej trasy preložky cesty. Keďže dravce využívajú existujúcu dopravnú sieť ako zdroj ľahko dostupnej potravy v podobe uhynutých, motorovými vozidlami zrazených živočíchov a úmyselne navštevujú okolie ciest, najmä v zimnom období, je z hľadiska zabránenia možným kolíziám dravcov s dopravnými prostriedkami potrebná likvidácia kadáverov zrazených živočíchov z cestného telesa. Znížiť pravdepodobnosť, resp. frekvenciu, kolízií vtáctva s dopravnými prostriedkami možno úspešne napríklad ochranným oplatením a plašičmi (odrazky a siluety dravcov) umiestnenými v kolíznej výške na úsekoch s najväčšou koncentráciou alebo výskytom týchto a ďalších druhov.

Na základe vyššie uvedených skutočností sa nepredpokladá, že navrhovaná preložka cesty I/74 bude mať výrazne negatívny vplyv na priaznivý stav kritériových druhov vtákov, ktoré sú predmetom ochrany v rámci CHVÚ Laborecká vrchovina, a to či už z hľadiska ich kolízií s dopravnými prostriedkami a rušenia alebo z hľadiska straty ich pôvodných biotopov. Preložka cesty nepredstavuje zintenzívnenie dopravy (čo však nemožno do budúcnosti vylúčiť), ale zlepšenie jej plynulosti a obmedzenie kolíznych možností, a to sa týka i vtákov. Strata vhodných biotopov kritériových druhov vtákov sa však nepredpokladá.

Vplyvy preložky cesty I/74 na územie európskeho významu SKUEV0063 Ublianka

Územie európskeho významu SKUEV0063 Ublianka je zaradené v Národnom zozname navrhovaných území európskeho významu schválenom Výnosom Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č.3/2004 zo 14.júla 2004. Zasahuje do 7 katastrálnych území v okrese Snina a jeho celková výmera predstavuje 45,42 ha. Platí tu 2. stupeň ochrany.

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Lužné vřbovotopoloové a jelšové lesy (91E0*), (*), Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov (3220), Vlhkomilné a vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430), Nížinné a podhorské kosné lúky (6510) a druhov európskeho významu: bystruška Zawadského (*Carabus zawadskii*), plž zlatistý (*Sabanejewia aurata*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), hrúz bielooplutvý (*Gobio albipinnatus*), hrúz Kesslerov (*Gobio kessleri*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), kunka červenobruchá (*Bombina bombina*), vydra riečna (*Lutra lutra*), [bobor vodný](#) ([Castor fiber](#)), netopier obyčajný (*Myotis myotis*) a podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*).

Za negatívny vplyv môžeme z hľadiska predpokladaného zásahu a degradácie vzácných biotopov a možného ovplyvnenia chránených druhov vyskytujúcich sa na území európskeho významu považovať realizáciu oboch variantov preložky cesty I/74, nakoľko pri oboch trasách je veľký predpoklad stretu s brehovými porastmi i samotným vodným tokom Ublianka. K rozsiahlejšiemu zásahu do navrhovaného SKUEV by došlo v prípade realizácie variantu B modrého, nakoľko viackrát zasahuje do Ublianky a jej okolia, čím by sa úprava vykonávala vo väčšom meradle. Pri realizácii mostných konštrukcií bude v nevyhnutnom

rozsahu potrebná úprava riečneho koryta, avšak zásah do brehových porastov bude technickým riešením stavby v čo najväčšej miere minimalizovaný.

Negatívne účinky sa najviac prejavajú v etape výstavby, a to :

- predpokladaným trvalým záberom biotopov európskeho významu,
- fragmentáciou a rozčlenením biotopov,
- rušením živočíchov stavebnou činnosťou, hlukom a prašnosťou,
- potenciálne riziko predstavuje kontaminácia samotného vodného toku Ublianka, ktorý premošťujú oba varianty.

Opatrenia na elimináciu negatívnych vplyvov budú spočívať v etape výstavby okrem iného v dôslednom dodržaní stavebnej disciplíny.

Vplyvy preložky cesty I/74 na NPR Humenský Sokol

Predmetom ochrany národnej prírodnej rezervácie sú zachovalé ukážky skalných, trávnatých a lesných rastlinných spoločenstiev s dubom plstnatým na vedecko-výskumné a náučné ciele. Zároveň lokalita Sokol poskytuje optimálne podmienky pre xerothermnú vegetáciu. Variant A červený priamo nezasahuje do rezervácie, je situovaný cca 30 – 60 m od NPR, tzn. v jej ochrannom pásme (3. Stupeň ochrany). Negatívne účinky na PR sa najviac prejavujú v etape výstavby (hluk, prašnosť...). Opatrenia na elimináciu negatívnych vplyvov budú spočívať v etape výstavby v dôslednom dodržaní stavebnej disciplíny a v etape prevádzky vo výsadbe vegetačnej clony na svahoch preložky cesty.

Vzhľadom na zistenia vo vzťahu k dotknutým chráneným územiám a územiám zaradeným do sústavy NATURA 2000 a závery procesu posudzovania možno konštatovať, že navrhovaná činnosť nebude mať závažný nepriaznivý vplyv na integritu chránených vtáčích území Slanské vrchy a Vihorlatské vrchy a územie európskeho významu Humenský Sokol, Humenská, Krivošťanka a Ublianka, a teda nebude mať významný vplyv na priaznivý vývoj biotopov a biotopov druhov, ktoré sú predmetom ochrany chránených vtáčích území a území európskeho významu nachádzajúcich sa v riešenom širšom koridore preložky trasy I/18 a I/74 .

Štúdia vplyvov stavby na územia sústavy NATURA 2000 je neoddeliteľnou súčasťou správy o hodnotení a je uvedená na webovom sídle MŽP SR www.enviroportal.sk.

VI. ZÁVERY

1. Záverečné stanovisko k navrhovanej činnosti

Na základe výsledku procesu posudzovania, vykonaného v súlade s ustanoveniami zákona, pri ktorom sa zväžil stav územia, význam očakávaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie obyvateľstva z hľadiska jej pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, povahy a rozsahu navrhovanej činnosti, miesto vykonávania navrhovanej činnosti so zameraním na súlad s územnoplánovacou dokumentáciou, úroveň spracovania dokumentácie, stanovísk orgánov a organizácií dotknutých navrhovanou činnosťou, ako aj stanoviská obyvateľov žijúcich v záujmovom území

s a o d p o r ú č a

realizácia stavby za predpokladu splnenia podmienok uvedených v bode VI.3. tohto záverečného stanoviska. Neurčitosti, ktoré sa vyskytli v procese hodnotenia vplyvov je potrebné vyriešiť v ďalších stupňoch projektovej prípravy stavby.

2. Odporúčaná variant :

Pre základné smerovanie trasy preložky cesty I/18 a I/74 sa odporúča variant :

- v úseku I/18 Lipníky – Vranov (MÚK Vranov sever) - variant červený
- v úseku I/18 Vranov (sever) – Vranov (juh) - variant červený
- v úseku I/18 Vranov (juh) – Strážske juh - variant modrý
- v úseku I/74 Strážske juh – Humenné - variant červený
- v úseku I/74 Humenné – Snina - variant modrý
- v úseku I/74 Snina – Kolonica - variant červený
- v úseku I/74 Kolonica – Ubl'a - variant červený

Návrhy na lokálne spresnenia a úpravy smerovania trasy vyplývajúce z oprávnených požiadaviek dotknutých obcí sú uvedené v nasledujúcom texte :

- **pri realizácii úseku Vranov sever – Vranov Juh dodržať záverečné stanovisko k stavbe „I/18 Vranov nad Topľou – južný obchvat“, ktorá je časťou v súčasnosti hodnotenej stavby „I/18 a I/74 Lipníky – Ubl'a, preložka cesty“ a ktoré odporúča variant C zelený s možnosťou kombinácie s červeným variantom a úpravou trasy v MČ Lomnica (požiadavka mesta Vranov nad Topľou).**
- **pri realizácii úseku Strážske juh – Brekov rešpektovať záverečné stanovisko k stavbe I/74 Strážske juh – Brekov, resp. I/18 Nižný Hrabovec – Petrovce nad Laborcom, ktoré pre daný úsek odporúča modrý variant**
- **pre realizáciu úseku Brekov – Humenné záverečné stanovisko k stavbe I/74 Brekov – Humenné odporúča zelený variant, ktorý v správe o hodnotení „I/18 a I/74 Lipníky – Ubl'a, preložka cesty“ je označený ako červený a je správou odporúčaný ako optimálny. Obec Jasenov požaduje, aby prejazd Humenným bol riešený modrým variantom, ktorý je v súlade s územným plánom mesta Humenné (mesto Humenné je za realizáciu červeného variantu) a nemá negatívne vplyvy na obec Jasenov, ktoré sú v prípade červeného variantu významné. Na variant „A“ – červený (predtým zelený), ktorý je navrhovaný cez kataster obce Jasenov, bolo mestom Humenné vydané na stavbu I/74 Brekov – Humenné územné rozhodnutie č. 290/2011-MI zo dňa 24.6.2011. Na základe odvolania Krajský stavebný úrad v Prešove podľa § 59 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní rozhodnutie zrušil. Vzhľadom na stanovisko mesta Humenné a väčší počet dotknutých obyvateľov, v prípade realizácie modrého variantu, sa odporúča variant červený s požiadavkou, aby bola maximálna pozornosť venovaná detailnému trasovaniu a technickému riešeniu úseku v katastri obce Jasenov tak, aby vplyvy na záujmy občanov Jasenova boli čo najmenšie.**

3. Odporúčané podmienky pre etapu prípravy výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Po posúdení optimálneho návrhu technického riešenia, z hľadiska jeho možných vplyvov na životné prostredie, berúc do úvahy pripomienky a stanoviská dotknutých orgánov, a organizácií, odporúčajú sa tieto opatrenia pre ďalšie fázy prípravy, realizácie a užívania navrhovanej činnosti.

Územnoplánovacie opatrenia

Účelom územnoplánovacích opatrení je zosúladiť realizáciu navrhovanej činnosti s územnoplánovacou dokumentáciou a so súčasnými a predpokladanými rozvojovými aktivitami. Hodnotenie súladu lokalizácie trasy preložky cesty I/18 a I/74

s územnoplánovacou dokumentáciou je predmetom kapitoly C.II.18. Na základe zhodnotenia technickej štúdie a posúdenia predpokladaných vplyvov na životné prostredie sa výsledné riešenie použije ako podklad pre zosúladienie trasy s ÚPN VÚC Prešovského kraja a ÚPN VÚC Košického kraja, miest Hanušovce nad Topľou, Vranov nad Topľou, Strážske, Humenné a Snina i dotknutých obcí.

Organizačné a technické opatrenia

Organizačné opatrenia

K základným organizačným opatreniam v rámci prípravy stavby patrí vypracovanie havarijných plánov pre prípad úniku škodlivých látok do okolitého prostredia počas výstavby a prevádzky. Na minimalizáciu rizika ohrozenia zdravia ľudí a životného prostredia budú v príslušných etapách prípravy a realizácie vypracované nasledovné plány : Plán havarijných opatrení pre prípad havarijného úniku nebezpečných látok a Plán preventívnych opatrení na zamedzenie vzniku neovládateľného úniku nebezpečných látok do životného prostredia a na postup v prípade ich úniku.

Základnými princípmi riadenia odpadového hospodárstva počas realizácie stavby bude: predchádzanie vzniku odpadov, materiálové a energetické zhodnotenie odpadov, environmentálne vhodné zneškodnenie odpadov.

Technické opatrenia

Väčšina technických opatrení má charakter štandardných postupov, ktoré vyplývajú z potrieb zosúladienia danej činnosti s platnou legislatívou a zahŕňajú postupy: na ochranu obyvateľstva pred hlukom a vibráciami, na zníženie prašnosti, na ochranu chránených území, objektov a ochranných pásiem, na zabezpečenie vegetačných úprav, na ochranu povrchových a podzemných vôd pred znečistením. Zabezpečenie ochrany obyvateľov – peších, ale aj motorizovaných účastníkov dopravy, počas výstavby bude predmetom programu organizácie výstavby.

Opatrenia na ochranu obyvateľstva pred nepriaznivými účinkami znečisteného ovzdušia

- organizačne zabezpečiť stavbu tak, aby sa realizovala len počas pracovných dní a dôsledne sa dodržiavali dni pracovného pokoja (v intravilánoch obcí),
- dodávateľ stavby musí zabezpečiť dôslednú údržbu prístupových komunikácií, staveniska, stavebných dvorov i depónií najmä dôsledným odprašňovaním – zametáním, v prípade sucha kropením a odstraňovaním blata z plôch.

Opatrenia na elimináciu nepriaznivých účinkov hluku

- Počas etapy výstavby preložky cesty nebude možné ochrániť obyvateľstvo pred hlukom Dobrou organizáciou práce na stavenisku alebo vylúčením prác v nočných hodinách sa dá len obmedziť pôsobenie hluku na znesiteľnú mieru tolerovanú počas obdobia výstavby diela.
- Počas prevádzky - protihlukové steny vysoké 3 m sú navrhované :

variant A červený I/18

- PH stena v km 2,000 vľavo, dl. 1120 m,
- PH stena v km 6,040 vľavo dl. 350 m a vpravo dl. 430 m,
- PH stena v km 9,500 vľavo, dl. 560 m,
- PH stena v km 13,700 vľavo, dl. 530 m a vpravo dl. 920 m,
- PH stena v km 16,000 vpravo, dl. 1210 m,
- PH stena v km 19,000 vľavo, dl. 1320 m,
- PH stena v km 24,400 vľavo, dl. 890 m,
- PH stena v km 28,700 vpravo, dl. 625 m,

variant B modrý I/18

- PH stena v km 32,000 vľavo, dl. 495 m, vpravo a dl. 650 m,
- PH stena v km 39,000 vpravo, dl. 664 m,
- PH stena v km 39,800 vpravo, dl. 584 m a vľavo dl. 250 m.

variant A červený I/74

- PH stena v km 0,800 vpravo, dl. 950 m,
- PH stena v km 4,500 vľavo dl. 820 m,
- PH stena v km 5,000 vľavo, dl. 460 m,
- PH stena v km 10,500 vpravo, dl. 444 m a vľavo dl. 560 m,
- PH stena v km 12,200 vpravo, dl. 232 m a vľavo dl. 240 m,
- PH stena v km 39,800 vľavo, dl. 780 m,
- PH stena v km 42,000 vpravo, dl. 350 m,
- PH stena v km 45,500 vpravo, dl. 308 m,
- PH stena v km 46,300 vpravo, dl. 360 m,
- PH stena v km 52,800 vpravo, dl. 450 m.

variant B modrý I/74

- PH stena v km 21,500 vpravo, dl. 400 m,
- PH stena v km 25,000 vľavo, dl. 1260 m,
- PH stena v km 31,200 vľavo, dl. 520 m,
- PH stena v km 32,200 vľavo, dl. 420 m,

Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov na horninové prostredie a pôdu

- vykonať orientačný IGP v stupni DÚR a podrobný IGP v stupni DSP, s posúdením stability svahov hlbokých zárezov a vyšších násypov, najmä v lokalitách zosuvov stabilizovaných i potenciálnych,
- v období projektovej prípravy smerovým a výškovým vedením trasy optimalizovať vedenie komunikácie, a tým minimalizovať zásahy do horninového prostredia,
- zakladanie a technické riešenie stavby projektovať v závislosti od výsledkov IGP

Opatrenia na ochranu humusového horizontu

- Pred začatím výstavby sa na plochách trvalého záberu vykonať skrývku humusového horizontu poľnohospodárskej pôdy v zmysle metodického usmernenia Ministerstva pôdohospodárstva č. 2341/2006-910 a zabezpečiť jej účelné a hospodárne využitie.

Opatrenia na ochranu povrchových a podzemných vôd**Počas výstavby**

- rešpektovať jestvujúce prietokové pomery samotných vodných tokov, ako aj ich inundačné územia.
- zariadenia stavenísk nesituovať v tesnej blízkosti povrchových tokov a ani v ochranných pásmach II. stupňa vodárenských zdrojov,
- stavebné organizácie preukázateľne upozorniť na existenciu ochranných pásiem vodárenských zdrojov a z toho vyplývajúce riziká i povinnosti pre pracovníkov,
- dodržiavať bezpečnostné predpisy pri manipulácii s ropnými produktmi a pravidelne kontrolovať technický stav stavebných mechanizmov, uprednostniť ekologické mazacie oleje bez obsahu zlúčenín chlóru,
- zabezpečiť preventívne opatrenia na predchádzanie havarijným situáciám a na ochranu vôd - spevnené plochy, vodotesné vane a nádrže, dostatočné množstvo sorpčných materiálov a náradia na likvidáciu prípadného úniku znečisťujúcich látok,
- odpadové vody z výroby betónu, čistenia dopravných prostriedkov a mechanizmov (prípadne z ich opráv), ako aj iné odpadové látky do tokov vyhovujúcich (väčších)

prietokov možno vypúšťať až po ich odsedimentovaní a odolejovaní cez ORL tak, aby sa neprekročili limitné koncentrácie stanovené príslušnými predpismi,

- splaškové vody zo sociálnych a hygienických zariadení je potrebné akumulovať vo vodotesných žumpách a vyvážať na príslušnú ČOV,
- splachy zo skládok stavebných materiálov a iných hmôt odvádzať do recipientov až po ich odsedimentovaní,
- odpadové vody zo skladov olejov a výdajní PHM dôsledne odsedimentovať a odolejovať v odlučovačoch ropných látok,
- splachy zo skladov stavebných chemikálií a iných chemických prípravkov akumulovať vo vodotesných nádržiach a vyvážať na zneškodnenie v príslušných zariadeniach,
- kontrolovať dodržiavanie bežnej technologickej a pracovnej disciplíny, dbať aby nedochádzalo k únikom pohonných i stavebných hmôt a šíreniu odpadov zo stavebných dvorov,
- dopravným značením organizovať dopravu materiálu a pohyb mechanizmov tak, aby negatívny vplyv na okolité územie bol čo najmenší
- zabezpečiť protierózne opatrenia na zamedzenie vyplavovania zemín do korýt tokov a ich zanášanie, a to hlavne v miestach premostenia a priblíženia sa k vodným tokom, používať a preferovať také technologické postupy, ktoré budú šetrné k vodám, zemné práce uskutočňovať v takom rozsahu, aby nedochádzalo k narušeniu vodného režimu.
- MŽP SR, sekcia vôd vo svojom stanovisku odporúča investorovi zabezpečiť predmetnú stavbu pred možným zaplavením pri povodňových prietokoch na úrovni Q100 s bezpečnostným prevýšením. V prípade, že počas realizácie stavby vznikne konštrukcia iba na prechodné zadržiavanie vody, je potrebné zabezpečiť dohľad v rozsahu platnom pre vlastníka trvalej vodnej stavby a v prípade, že dôjde k usmerneniu vodného toku, alebo ak cestné teleso plní funkciu ochrannej hrádze, je potrebné aj nad takouto stavbou zabezpečiť výkon technicko-bezpečnostného dohľadu.
- SVP, š.p. žiada vo svojom stanovisku v súlade s §49 ods.2 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov násyp cestného telesa umiestniť tak, aby pre správcu vodných tokov bol zachovaný manipulačný pás. V prípade vodohospodársky významných vodných tokov v šírke 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch 5 m od brehovej čiary. Pri ochrannej hrádzi vodného toku je manipulačný pás 10 m od vzdušnej päty hrádze.

Počas prevádzky

- odvedenie odpadových vôd z povrchu vozovky a ich dostatočné prečistenie pred zaústením do vybraných vhodných recipientov (povrchových tokov). Zrážkovú vodu po prečistení vyúsťuje cestná kanalizácia do vodných tokov (cestná kanalizácia je navrhovaná v úsekoch : I/18 v km 9,000 – 10,000, 11,000 – 12,000, 18,000 – 19,000 a 39,500 – 40,500. I/74 v km 4,000 – 6,000, 17,000 – 19,000 a 34,000 – 36,000)
- ochrana rieky Ondava ako vodárenského toku. Voda z vozovky cesty bude zachytená z pozdĺžnych odvodňovacích žľabov na okraji vozovky do cestnej kanalizácie a cez odlučovač ropných látok bude zaústená do rieky Ondava v mieste kríženia preložky cesty s riekou Ondava. Celková dĺžka cestnej kanalizácie je 2x500 m.
- eliminácia možného vplyvu na podzemné vody : musia byť odkanalizované úseky v blízkosti vodárenských zdrojov, predovšetkým pri prechode cez OP II. stupňa. Prečistené odpadové vody musia byť zaústené do povrchových tokov mimo ochranných pásiem so stupňom prečistenia, ktorý stanoví príslušný orgán štátnej vodnej správy. V zimnom období zabezpečiť údržbu vozovky inertným posypom.

Protipovodňové opatrenia

- v ďalšom stupni projektovej dokumentácie preložky cesty v dotknutom území je potrebné vypracovať povodňové plány na ochranu stavby, súvisiacich stavebných zariadení a príľahlých sídiel na základe hydrotechnického posúdenia.
- SVP, š.p. žiada vo svojom stanovisku v miestach, kde trasa predmetnej stavby prechádza inundačným územím vodohospodársky významných vodných tokov v zmysle §20 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami, vylúčiť zmenšovanie inundačného územia a následné zhoršenie odtoku povrchových vôd (vedenie trasy navrhovanej komunikácie ponad inundačné územie).
- v prípade umiestnenia cestného násypu do inundačného územia vodných tokov opevniť päty svahu násypu z dôvodu jeho ochrany pred škodlivými účinkami veľkých vôd.
- pre činnosť počas výstavby v dotyku s vodným tokom a v inundačných územiach vypracovať v súlade so zákonom č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami povodňový plán zabezpečovacích prác a zaslať ho SVP, š.p. na odsúhlasenie.

Opatrenia na ochranu bioty

- výrub lesných porastov a nelesnej krovitej a stromovej zelene uskutočniť výlučne v mimohniezdnom období,
- minimalizovať zásah do brehových porastov, vyhnúť sa devastácii brehov vodných tokov, zabrániť unikaniu flóvitých častí do vôd dotknutých tokov,
- zásahy do vodných tokov vylúčiť v období neresenia rýb,
- pri osadzovaní pilierov mostných objektov vyhnúť sa zásahom do dna a brehov tokov,
- pri úprave dna a brehov premostovaných tokov používať prírodné materiály – drevo, kameň,
- nenavrhovať mosty s uplatnením závesných lán alebo konštrukcií, čím sa umožní bezpečnejšia migrácia vtákom, ktoré počas ťahu sledujú vodné toky,
- pod mostným objektom ponechať voľný priestor pre umožnenie prechodu živočíchom a zabezpečiť minimálnu podchodnú výšku – 2,60 m,
- technické práce spojené s hlukom realizovať v blízkosti CHVÚ Laborecká vrchovina a hniezdnych areálov vtákov najmä mimo obdobia hniezdenia a migrácií, resp. realizovať v období a za podmienok odsúhlasených príslušnou Správou chráneného územia (napr. pred plánovaným začatím prác overiť hniezdenie vtákov).
- stavebné dvory, parky techniky a iné sprievodné stavebné objekty umiestniť do územia s malou druhovou diverzitou,
- pohyb stavebných mechanizmov obmedziť výlučne na stavbu, manipulačné pásy a v programe organizácie výstavby určené prístupové komunikácie mimo cenné územia a minimalizovať ho v priestore biokoridorov,
- po ukončení stavebných prác vykonať náhradné rekultivácie a výsadbu zelene v lokalitách narušených výstavbou, rekonštruovať narušené brehové porasty autochtónnymi drevinami,
- vypracovať projekt biologickej revitalizácie územia v úsekoch trasovania preložky cesty cez alebo v blízkosti hodnotných biotopov, s cieľom zabezpečiť ich ochranu vymedzením nevyhnutného záberu a ochranou pre poškodením mechanizmami,
- v ďalšom stupni projektovej dokumentácie uskutočniť inventarizáciu a spoločenské ohodnotenie drevín, ktoré bude potrebné likvidovať a uskutočniť náhradnú výsadbu zelene na plochách určených príslušným orgánom ochrany prírody, alebo uhradiť vyčíslenú spoločenskú hodnotu v zmysle platnej legislatívy
- v ďalšom stupni projektovej dokumentácie v súlade so znením zákona č. 543/2002 Z.z. v znení jeho neskorších zmien a doplnkov uskutočniť inventarizáciu biotopov,

ktoré môžu byť poškodené alebo zničené v území s I. stupňom ochrany za účelom získania súhlasu orgánu ochrany prírody

- realizovať vegetačné úpravy svahov preložky cesty – zárezov a násypov, aj vnútrokrižovateľných priestorov pôvodnými druhmi drevín uvedených v TP.
- Slovenský rybársky zväz – rada Žilina vo požaduje pri úpravách tokov vytvorenie takého koryta toku, aby po úprave bola minimálna výška vodného stĺpca 0,7 – 1,0 m (sústredenie prietoku do strednice toku). Dno toku by sa malo ponechať v prirodzenom stave a spevnenie brehov pri úpravách dlhších úsekov by sa malo realizovať oživenou nahádzkou z lomového kameňa, pri krátkych úpravách napr. nad a pod premostením kamennou rovinou, resp. limniblokmi. Pre vytvorenie prirodzeného charakteru dna a kvôli zabezpečeniu dostatku úkrytov v novom prostredí preložky toku sa požaduje osadiť do dna toku pomiestne uložené kamene väčších rozmerov, jednak kvôli zabezpečeniu úkrytov pre ryby, ale aj kvôli vytvoreniu kľudového tieňa pre ryby. Aj tu je potrebné vytvoriť v novom koryte stred toku (kynetu), kde by sa sústreďoval hlavný prúd rieky, resp. koryto nesmie byť umelo rozšírené, aby nedošlo v dôsledku nízkej výšky vodného stĺpca (min. 0,7 – 1,0 m) k prehrievaniu vody.
- pri premostení požaduje SRZ osadiť pilóty mostných konštrukcií mimo živé koryto toku, pričom žiada mostné objekty naprojektovať tak, aby bol možný prechod popod mostné teleso po oboch brehoch toku.
- v prípade, že by bolo potrebné pri výstavbe mostov alebo iných objektov na dotyku s vodným tokom uskutočniť odstrel hornín, každý konkrétny problém je potrebné riešiť so SRZ.

Opatrenia na ochranu krajiny, začlenenie technického diela do krajiny

- pre začlenenie technického diela do krajiny vykonať vegetačné úpravy na svahoch preložky cesty. Výber druhovej skladby stromov a krov orientovať na pôvodné typické druhy sledovaného územia. Návrh druhovej skladby drevín odsúhlasiť s príslušným orgánom ochrany prírody.
- navrhnúť vhodné architektonické riešenia jednotlivých objektov stavby.
- vykonať rekultiváciu poškodeného územia, ktorou sa vytvoria vhodné podmienky pre následnú revitalizáciu, t.j. obnovenie biotickej zložky krajiny a to tak po stránke fyzickej ako aj funkčnej.

Náhrady za majetkovú újmu

v socioekonomickej sfére

- minimalizovať nepriaznivé vplyvy výstavby na obyvateľstvo územia
- zabezpečiť súhlasy na prejazdy ťažkých stavebných mechanizmov a zariadení intravilánom obcí a stanoviť podmienky dopravy na dohodnutých trasách, v rámci ktorých bude potrebné zabezpečiť vykonávanie údržby (čistenie, kropenie na obmedzenie prašnosti) a prípadnú následnú opravu úsekov poškodených prejazdom ťažkých mechanizmov
- na vyhradených trasách zabezpečiť plynulosť a bezpečnosť cestnej premávky (obmedzenie rýchlosti, vjazdu a pod.), ako aj bezpečnosť a zmiernenie negatívnych vplyvov na kvalitu života dotknutého obyvateľstva (napr. vylúčenie prejazdov v blízkosti obydľí v nočných hodinách, počas sviatkov a pod.).
- v rámci ďalších stupňov PD minimalizovať zásahy do súkromného vlastníctva občanov. V prípade ich nevyhnutnosti kompenzovať straty dotknutého obyvateľstva v zmysle platných predpisov. V rámci výstavby preložky cesty I/18 a I/74 sú to nasledovné : materiálne alebo finančné odškodnenie za asanáciu obydľí, finančné

odškodnenie za asanáciu hospodárskych objektov, finančné odškodnenie za záber pozemkov.

za záber poľnohospodárskej pôdy

- týkajúce sa pôd vyplývajú z príslušných legislatívnych predpisov, konkrétne zo zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

za záber lesnej pôdy

- týkajúce sa lesov vyplývajú z príslušných legislatívnych predpisov, konkrétne zo zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch.

za výrub drevín rastúcich mimo les

- je potrebné postupovať v súlade so zákonom č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, t.j. uskutočniť náhradné výsadby na plochách určených príslušným orgánom ochrany prírody, alebo uhradiť dotknutým obciam finančnú náhradu vo výške spoločenskej hodnoty likvidovaných drevín.

za ichtyofaunu

- každú preložku či úpravu toku pred samotnou realizáciou stavby vyhodnotiť z hľadiska priamych a nepriamych škôd, ktoré vzniknú v príslušných vodných tokoch a rybárskych revíroch na základe vypracovaného znaleckého posudku znalcom v odbore Vodné hospodárstvo, odvetvie rybárstvo a rybníkárstvo na základe konzultácie s kontaktnou osobou zo SRZ.

Iné opatrenia

Opatrenia na ochranu archeologických pamiatok

- v prípade nálezu archeologických pamiatok bude potrebné vykonať záchranný prieskum a dodržať súvisiace ustanovenia vyplývajúce zo zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu.
- v súlade s ustanovením § 30, odsek 4 a § 41, odsek 4 pamiatkového zákona, je potrebné pred začatím územného konania požiadať KPÚ o vydania stanoviska, resp. rozhodnutia o podmienkach realizácie stavby, v ktorom budú určené podmienky realizácie stavby a podmienky vykonávania archeologického výskumu na lokalitách vyznačených v situácii stavby.

Opatrenia vyplývajúce z vydaných stanovísk a požiadaviek dotknutých orgánov, obcí a občanov

- podrobnejšie trasovanie cesty v blízkosti parc. č. 1276/2 v k.ú. Hažín nad Cirochou konzultovať so ŠOP SR Správou CHKO Východné Karpaty kvôli nepoškodeniu alebo aspoň minimalizácii poškodenia biotopu národného významu Kr8 Vŕbové kroviny stojatých vôd;
- vypracovať podrobný návrh ekostabilizačných opatrení hlavne v strete trasy preložky s hydrickými a terestrickými regionálnymi aj miestnymi biokoridormi;
- križovanie regionálneho biokoridoru Tople viesť čo najviac kolmo na tok, aby zásah do jeho brehových porastov bol minimálny;
- podrobnejšie trasovanie cesty v blízkosti lokality Petič konzultovať so ŠOP SR, RCOP v Prešove, aby sa vylúčil zásah do plôch s výskytom šafranu karpatského a minimalizovať zásah do lesných porastov;

- v prípade nevyhnutného záberu plôch s výskytom šafranu karpatského zabezpečiť jeho transfer na lokality dohodnuté v spolupráci so ŠOP SR, RCOP v Prešove a vlastníkami, správcami alebo nájomcami dohodnutých lokalít na náklady investora stavby
- lokalizáciu stavebných dvorov vopred konzultovať so ŠOP SR,
- lokalizáciu depónií a prípadných zemníkov vopred konzultovať so ŠOP SR,
- vzhľadom na intenzitu premávky v časti Pozdišovský chrbát navrhnuť opatrenia na migráciu živočíchov tak, aby sa eliminovali predpokladané kolízie.
- v spolupráci so ŠOP SR vypracovať projekt monitoringu bioty, ktorý bude zahŕňať monitoring bioty pred výstavbou, počas výstavby a po výstavbe v období 2 rokov od uvedenia stavby do prevádzky vrátane systému predkladania správ z monitoringu i systému na zabezpečenie realizácie opatrení, ktoré vyplynú z výsledkov monitoringu.
- minimalizovať zásahy do ochranných pásiem vodárenských zdrojov II. stupňa pri obci Bystré, povrchového vodného zdroja Ondava, vonkajšieho ochranného pásma vodného zdroja pri obci Vyšný Žipov, Brekov;
- rešpektovať podmienky stanoviska správcu základnej pozorovacej siete podzemných vôd – Slovenského hydrometeorologického ústavu, pretože trasa všetkých navrhovaných variantov vedie v bezprostrednej blízkosti hydrogeologických vrstiev s evidovanými údajmi o podzemnej vode a objektov základnej pozorovacej siete podzemných vôd, ktoré je potrebné zachovať;
- ak navrhnuté križovania cestného telesa s vodohospodársky významnými vodnými tokmi značne zredukujú prietokové pomery v ich inundačných územiach, v týchto miestach navrhnuť inundačné mosty
- pri návrhoch premostení vodných tokov musia byť splnené nasledovné požiadavky:
  - dimenzovať ich na navrhovaný prietok Q_{100} s minimálnym dodržaním voľnej výšky mostnej konštrukcie nad hladinou navrhovaného prietoku v zmysle platnej STN,
  - krajné mostné opory situovať mimo kynety vodného toku s ich orientovaním v smere povodňovej prúdnicie a zároveň výškové osadenie konštrukcie mostov pri križovaní s tokmi prispôbiť potrebám prejazdu techniky správcu tokov pre účely údržby vodných tokov,
  - opevniť brehy kynety toku nad a pod premostením,
- v ďalších stupňoch dokumentácie uviesť riečne kilometre recipientov výustných objektov pozdĺžnych priekop na odvedenie zrážkových vôd a odvodňovacieho potrubia s vyústením cez odlučovače ropných látok do vodného toku, ako aj riečne kilometre križovaní tokov mostnými objektmi.
- v súvislosti s navrhovaním cestných násypov navrhnuť také riešenia, aby výstavbou cesty nevznikli bezodtokové pásma povrchového odtoku.
- dodržať uhol vyústenia potrubia do vodných tokov max. 60° (prúdnicia – os potrubia).

- navrhnuť výustné objekty v zmysle platnej STN tak, aby lícovali so svahom koryta a nezasahovali do prietochného profilu a detaily výustných objektov predložiť v ďalšom stupni PD na vyjadrenie.
- pri križovaní vodných tokov s podzemnými vedeniami dodržať kryciu výšku min. 1,00 m nad hornou hranou chráničky bez uvažovania prípadných nánosov v dne, chráničku dokončiť minimálne 6,0 m od brehovej čiary vodného toku a zároveň dodržať ďalšie požiadavky na križovania stanovené platnou STN 73 68 22.
- v rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového splachu je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie daného odtoku v území tak, aby odtok do recipientov nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej stavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente.
- križovania potrubných a káblových vedení s vodnými tokmi vykonať kolmo na os vodných tokov s vyznačením križovania povrchovými značkami a uvedením riečneho kilometra vodného toku.
- v ďalšom stupni PD identifikovať toky, na ktorých bude vykonaná úprava tokov a popísať návrh opatrení, ktorými je možné rozsah úpravy tokov z hľadiska záujmov ochrany prírody a krajiny minimalizovať (pre potreby konania o súhlase podľa § 6 ods. 4 zákona OPaK),
- pred, alebo v rámci spracovania ďalšieho stupňa projektovej dokumentácie vyhodnotiť mieru vplyvu preložky cesty na územie európskeho významu SKUEV 0063 Ublianka a v prípade, že vplyv bude vyhodnotený ako významný postupovať v zmysle § 28 zákona 543/2002, t.j. vypracovať, schváliť a realizovať návrh kompenzačných opatrení (dokumentácia podľa § 54 zákona 543/2002).
- správne zaradiť odpad z odstránenia nízkych porastov v danom území alebo z rastlinných krytov na pôde (odpad zo skupiny O2 – odpady z poľnohospodárstva, záhradníctva, lesníctva, poľovníctva a rybárstva, hydropónie a z výroby a spracovania potravín)
- v ďalších stupňoch PD zohľadniť požiadavku obce pre umiestnenie chodníka pre peších medzi obcami Hažín nad Cirochou a Lackovce a cyklotrasu pozdĺž železničnej trate s jej napojením na Laboreckú ul. v Humennom
- mimoúrovňovú križovátku napojenia cestnej siete do mesta Humenné realizovať mimo Jasenovskej ulice, v km 10,4 – 11,4 – trasu viesť čo najnižším násypom (vysokým cca 4 m), zväžiť vybudovanie okružnej križovatky v časti pred mostom, ktorý prechádza cez rieku Laborec do centra Humenného a vybudovanie lávky pre chodcov a cyklistov cez rieku Laborec v časti Jasenovská – Hypernova
- v katastrálnom území Modra nad Cirochou navrhnuť a vybudovať spevnenú komunikáciu z obce do miestneho urbáru
- vzhľadom na malú vzdialenosť železničného priecestia od navrhovanej križovatky Strážske centrum Odbor dopravy Úradu KSK žiada riešenie križovatky Strážske centrum podľa modrého variantu. Uvedenú požiadavku odporúčame prekonzultovať s Odborom dopravy Úradu KSK,
- zohľadniť ochranné pásma letiska Kamenica nad Cirochou a jeho prevádzkové povolenie,

- doriešiť v obci Hažín nad Cirochou problematiku odbočky z terajšej cesty I/74 v km 13,5 po ľavej strane železničnej trate v smere na Humenné s križovaním toku Laborec mostným objektom poniže železničného mosta a napojením na ul. Laborecká v Humennom,
- v km 10,4 – 11,4 – je trasa odporučená v správe o hodnotení násypom do výšky 4 m. Odporúča sa túto výšku násypu neprekračovať,
- pre variant A - Humenné – odporúča sa mimoúrovňovú križovatku napojenia cestnej siete do mesta Humenné naprojektovať a realizovať mimo Jasenovskej ulice, a zároveň určiť priestor pre jej situovanie v rámci zastavaného územia mesta Humenné,
- v lokalite mimoúrovňovej križovatky Podlipníky nesmie byť ohrozená jestvujúca bytová zástavba v blízkosti štátnej cesty I/18.

Vyjadrenie k technicko-ekonomickej realizovateľnosti opatrení

Navrhované environmentálne opatrenia sú z hľadiska technického, aj ekonomického realizovateľné.

4. Odôvodnenie záverečného stanoviska, vrátane zdôvodnenia akceptovania predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení

Záverečné stanovisko vypracovalo Ministerstvo životného prostredia podľa § 37 zákona č. 24/2004 Z.z. na základe Správy o hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, stanovísk dotknutých orgánov a odborného posudku.

Predložená Správa o hodnotení a ani písomné stanoviská doručené v zákonnej lehote nepreukázali skutočnosti, ktoré by znamenali spoločensky neprijateľné riziko vážneho poškodenia alebo ohrozenia životného prostredia, či zdravia obyvateľstva, prípadne by znemožňovali realizáciu navrhovanej činnosti.

Použité metódy hodnotenia a úplnosť vstupných informácií

Podklady pre vypracovanie Správy o hodnotení činnosti poskytol navrhovateľ, vstupné údaje o súčasnom stave životného prostredia v záujmovom území získali spracovatelia z jestvujúcich databázových zdrojov a vykonaných prieskumov.

Podklady a informácie na základe ktorých bola posudzovaná Správa o hodnotení činnosti vypracovaná sú z hľadiska posúdenia predpokladaných vplyvov plánovanej činnosti na životné prostredie vo väčšine posudzovaných oblastí za dostatočné.

Vyhodnotenie stanovísk

Celkovo bolo na MŽP SR doručených 49 písomných stanovísk dotknutých orgánov a organizácií, 17 stanovísk dotknutých obcí, 4 stanoviská dotknutých občanov a 8 záznamov z verejného prerokovania. Stanoviská vyjadrujú názory, návrhy a požiadavky na výber variantu v jednotlivých úsekoch posudzovanej preložky cesty I/18 a I/74. Názory na výber variantu sú rôzne a vo väčšine prípadov nie je možné zosúladiť vyjadrené názory. Stanoviská občanov vyjadrujú spravidla nesúhlas s navrhovaným výberom variantu, treba však uviesť, že negatívne názory občanov sa týkajú hlavne úsekov, v ktorých už bolo posudzovanie vplyvov na životné prostredie ukončené a v predkladanej správe o hodnotení sa odporúča rešpektovať výsledky predchádzajúceho posudzovania.

Ministerstvo životného prostredia slovenskej republiky, Odbor výkonu štátnej správy, list č. 9350/2011-2.2 zo dňa 21.12.2011

V stanovisku č. 7500/2010-2.1.2 zo dňa 6.7.2010, v ktorom sa vyjadrovali k zámeru navrhovanej činnosti sa požadovalo, aby trasa červeného variantu v k.ú. Dlhé nad Cirochou viedla mimo CHVÚ Laborecká vrchovina. Túto požiadavku považuje za nesplnenú.

Požiadavka je nesplnená, ale v tomto úseku je navrhovaný variant B – modrý.

Z hľadiska zachovania záujmov ochrany prírody a krajiny odporúča realizáciu navrhovanej činnosti trasovať nasledovne:

I/18 z.ú. – cca 15,5 km červený variant (*akceptované*)

I/18 km 15,5 – 41,0 zelený variant (*neakceptované*)

I/18 km 41,0 – k.ú. červený variant (*neakceptované*)

I/74 z.ú. – km 25,5 červený variant (*akceptované po km 13,5*)

I/74 km 26,0 – 34,0 modrý variant (*akceptované*)

I/74 km 34,5 – k.ú. červený variant (*akceptované*)

Odporúčania pre ďalšie stupne projektovej dokumentácie sú akceptované – v návrhu opatrení.

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, list č. ŠOP SR / 4283/2011 zo dňa 15.12.2011

Odporúčania pre ďalšie stupne projektovej dokumentácie sú akceptované – v návrhu opatrení.

Ministerstvo životného prostredia, Sekcia vôd, list č. 66976/2011 3249/2011.6.1 zo dňa 20.12.2011

Požiadavky a návrhy sú akceptované – v návrhu opatrení.

Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., list č. 10099/2011 zo dňa 7.12.2011

Požiadavky a návrhy sú akceptované – v návrhu opatrení.

Krajský úrad životného prostredia v prešove, Odbor prírody a krajiny, list č. 1/2011/01623-006 zo dňa 16.12.2011

Pripomienky a požiadavky sú sčasti zhodné s požiadavkami ŠOP SR a rovnako sú akceptované, resp. neakceptované. Ostatné sú akceptované v časti vyhodnotenie vplyvov na chránené územia a návrhu opatrení.

Krajský úrad životného prostredia Košice, list č. 2011/00749 zo dňa 15.12.2011

Požiadavky a návrhy sú akceptované – v návrhu opatrení.

Obec Soľ, list č. 507/2011 zo dňa 13.12.2011

Požiadavky a návrhy týkajúce sa protipovodňovej ochrany sú akceptované – v návrhu opatrení.

Mesto Vranov nad Topľou, list č. 23732/2011/5359 zo dňa 16.12.2011

Mesto Vranov trvá na dodržaní záverečného stanoviska k stavbe „I/18 Vranov nad Topľou – južný obchvat“, ktorá je časťou v súčasnosti hodnotenej stavby „I/18 a I/74 Lipníky – Ubl’a, preložka cesty“ a ktoré odporúča variant C zelený s možnosťou kombinácie s červeným variantom a úpravou trasy v MČ Lomnica – *akceptované*.

Obec Jasenov, list č. 670/2011 zo dňa 12.12.2011

Preferuje variant modrý – *neakceptované vzhľadom na výsledok hodnotenia a počet dotknutých obyvateľov, ktorý v prípade modrého variantu bude vyšší.*

Obec Lackovce a USPS Lackovce, list č. 2011/411/2 zo dňa 13.12.2011

Obec zhodnotila a preštudovala navrhované varianty, ale ani s jedným variantom nesúhlasí.

Obec Hažín nad Cirochou, list č. 264/2011 zo dňa 16.12.2011

V úseku Humenné – Kamenica nad Cirochou je správou o hodnotení odporúčaný variant modrý. Obec Hažín nad Cirochou súhlasí s modrým variantom s pripomienkami a podmienkami ktoré sú zahrnuté do návrhu opatrení. Obec Lackovce (a výbor USPS – Urbárska spoločnosť pozemkové spoločenstvo) nesúhlasia ani s jedným variantom a požadujú navrhnuť a realizovať variant, ktorý bude paralelný s železničnou traťou a nebude 2 x premostovať Cirochu, pričom predpokladajú, že bude potrebná preložka Cirochy v úseku navrhovaného dvojnásobného premostenia. Požiadavku na minimalizáciu zásahov do toku Cirocha a čiastočné vyrovnanie modrého variantu a jeho priblíženie k železničnej trati nie je možné akceptovať, vzhľadom na záujmy dotknutých obcí Hažín nad Cirochou a Kamenica nad Cirochou a letiska Kamenica nad Cirochou. V rámci ďalších stupňov PD je možné riešiť otázku premostenia Cirochy navrhovaným spôsobom, alebo jej preložky severnejšie a umiestnením cesty medzi Cirochu a železničnú trať (za predpokladu súhlasu obce Hažín).

Obec Modra nad Cirochou, list č. 319/2011 zo dňa 15.12.2011

Navrhuje, aby sa na základe výsledkov podrobného inžinierskogeologického prieskumu a podnetov občanov rozhodlo o jednotlivých variantoch, ktoré budú pre obec najvýhodnejšie – IG prieskum sa z ekonomických dôvodov spravidla realizuje pre jeden variant. Napriek tomu jeho výsledky môžu ovplyvniť názor na realizovateľnosť, resp. efektívnosť realizácie vybraného variantu.

Mesto Snina, list č. 2011/4609-03-Pn zo dňa 19.12.2011

Odporúča realizáciu červeného variantu trasy preložka cesty v úseku k.ú. Snina – neakceptované.

Vranov nad Topľou, MČ Lomnica 1.12.2011

Výbor mestskej časti Lomnica, Vranov nad Topľou, list zo dňa 13.12.2011

Vid' stanovisko Vranov nad Topľou.

Občianske združenie Tri skaly, Humenné, list č. MŽP SR/20122011 zo dňa 20.12.2011

Vid' stanovisko obce Jasenov a návrh opatrení.

9 občanov obce Modra nad Cirochou, list zo dňa 7.12.2011

Vid' stanovisko obce Modra nad Cirochou, konkrétne návrhy sú akceptované v návrhu opatrení.

Ing. Martin Vrecenár, p. Marta Najpaverová, Igor Lopata, Marianna Lopatová, vlastníci nehnuteľností v záujmovom území, list zo dňa 14.12.2011

Požiadavka na nezasahovanie do súkromného vlastníctva čiastočne akceptovaná v návrhu opatrení (náhrady za majetkovú ujmu).

5. Požadovaný rozsah poprojektovej analýzy

Podľa § 39, ods. 1 zákona č.24/2006 Z.z. je ten, kto vykonáva navrhovanú činnosť posudzovanú podľa tohto zákona povinný zabezpečiť jej sledovanie a vyhodnocovanie, najmä:

1. systematicky sledovať a merať jej vplyvy,

2. kontrolovať plnenie všetkých podmienok určených v povolení a v súvislosti s vydaním povolenia navrhovanej činnosti a vyhodnocovať ich účinnosť,
3. zabezpečiť odborné porovnanie predpokladaných vplyvov uvedených v Správe o hodnotení činnosti so skutočným stavom.

Cieľom monitorovania je sledovanie vplyvov výstavby a prevádzky preložky cesty na jednotlivé zložky životného prostredia, ako aj overenie funkčnosti navrhnutých opatrení. Na základe definovaných vplyvov a miery ich pôsobenia na životné prostredie navrhujeme:

- monitoring hluku,
- monitoring povrchových a podzemných vôd,
- monitoring bioty,
- monitoring horninového prostredia a geotechnický monitoring.

Monitoring hluku

Monitorovanie hluku počas prevádzky preložky cesty za účelom zistenia účinnosti realizovaných protihlukových opatrení.

Monitoring povrchových podzemných vôd

Monitorovanie vplyvov výstavby a prevádzky prevádzky cesty na povrchové a podzemné vody navrhujeme zamerať na sledovanie kvalitatívnych parametrov, ktoré by sa mohli svojím pôvodom vzťahovať k budovaniu a prevádzke danej cesty. Monitoring je potrebné vykonať pred výstavbou, v priebehu výstavby a počas prevádzky komunikácie. Výber profilov pre monitorovanie bude vykonaný v rámci DÚR, na základe rozmiestnenia sedimentačných nádrží a miest vypúšťania vôd do tokov.

Monitoring vybraných biotopov a spoločenstiev živočíchov

V miestach kontaktu alebo priblížení sa preložky cesty k významným alebo chráneným biotopom realizovať monitoring so zameraním na sledovanie zmien.

Monitoring horninového prostredia a geotechnický monitoring

Monitorovanie horninového prostredia a geotechnický monitoring navrhujeme pre vybraný variant preložky cesty I/18 a I/74 v úsekoch významných geodynamických javov a erózných procesov na základe výsledkov inžiniersko-geologického prieskumu.

Návrh kontroly dodržiavania stanovených podmienok

Kontrola dodržiavania stanovených podmienok sa vykoná v ďalších krokoch povoľovacieho procesu a to:

- kontrolou zapracovania požadovaných technických opatrení do projektov stavby vo fáze udeľovania stavebného povolenia,
- sledovaním prostredníctvom predkladania záverečných správ z monitoringu dotknutým orgánom,
- kontrolno-koordinačnou činnosťou zameranou na dodržanie ochranných opatrení a ich účinnosti.

Na základe operatívneho vyhodnocovania výsledkov monitorovania, podľa § 39 ods. 3 zákona, je navrhovateľ povinný v prípade, ak sa zistí, že skutočné vplyvy činnosti posudzovanej podľa zákona sú horšie, než sa uvádza v správe o hodnotení navrhovanej činnosti, zabezpečiť opatrenia na zosúladienie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v správe o hodnotení v súlade s podmienkami určenými v rozhodnutí o povolení činnosti. V rozhodnutí o povolení na užívanie stavby podľa zákona č.50/1976 Zb. v znení neskorších

predpisov o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon), by mal povoľujúci orgán na túto povinnosť navrhovateľa upozorniť.

6. Upozornenie pre povoľujúci orgán

V následných konaniach o povolení činnosti podľa osobitných predpisov začatých po 30. 4. 2010 podľa ust. § 24a), ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení zákona č. 145/2010 Z. z., majú postavenie účastníka konania verejnosť, vrátane fyzických osôb, ktoré podali písomné stanovisko podľa § 23 ods. 4, § 30 ods. 5, § 35 ods. 3 zákona, z ktorých vyplýva ich záujem na rozhodnutí.

Zainteresovaná verejnosť má podľa §27a - právo aktívnej účasti pri príprave a povoľovaní navrhovanej činnosti, a to v celom priebehu procesu posudzovania vplyvov až do vydania rozhodnutia o povolení navrhovanej činnosti, vrátane podania písomného stanoviska podľa § 23 ods. 4, § 35 ods. 2 a 3, účasti na následnom povoľovaní konaní pri splnení podmienok stanovených v § 24a až § 27, na predloženie pripomienok podľa § 30 ods. 5, účasti na konzultáciách a práva účasti na verejnom prerokovaní navrhovanej činnosti.

V rámci procesu hodnotenia sa vyjadrili tieto fyzické a právnické subjekty:

1. Občianske združenie Tri skaly, Humenné, Ing. Stanislav Rehuš, Třebíčska 1, 066 01 Humenné
2. 9 občanov obce Modra nad Cirochou
3. Ing. Martin Vrecenár, p. Marta Najpaverová, Igor Lopata, Marianna Lopatová, vlastníci nehnuteľností v záujmovom území
4. Ing. František Demko, Jasenov č. 22, 066 01 Humenné

6.1 Platnosť záverečného stanoviska

Platnosť záverečného stanoviska je 7 rokov odo dňa jeho vydania. Záverečné stanovisko nestráca platnosť, ak sa počas jeho platnosti začne konanie o umiestnení, alebo povolení činnosti podľa osobitných predpisov (napr. stavebný zákon).

VII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Ministerstvo životného prostredia SR
Sekcia environmentálneho hodnotenia a riadenia
Odbor environmentálneho posudzovania
Ing. Milan Luciak

v súčinnosti s

Oblasťným hygienikom MDVRR SR so sídlom v Košiciach

2. Potvrdenie správnosti údajov

RNDr. Gabriel Nižňanský
riaditeľ odboru environmentálneho posudzovania
Ministerstvo životného prostredia SR

3. Dátum vydania záverečného stanoviska

Bratislava 22. 01. 2014